

Masterproef aangeboden tot het
verkrijgen van het diploma
Master of Arts in de
journalistiek

**De Europese vluchtelingencrisis: de aanwezigheid en
evaluatie van de waarden ‘menschelijkheid’,
‘mededogen’ en ‘solidariteit’ in krantenartikelen van
de Vlaamse pers**

Door: Charlotte Teunis
Promotor: Prof. Dr. Luc Van Doorslaer

ACADEMIEJAAR 2016-2017

WOORD VOORAF

Dit eindwerk schrijf ik ter afsluiting van de master Journalistiek aan KU Leuven in Antwerpen. Ik interesseer me persoonlijk heel erg in maatschappelijke thema's zoals de Europese vluchtelingencrisis en vind het dan ook interessant om dit thema in een journalistieke en vooral wetenschappelijke context te onderzoeken. Ik hoop met deze paper een zeer bescheiden bijdrage te leveren aan de reeds bestaande wetenschappelijke literatuur en aan het maatschappelijk debat rond eenheidsdenken en pluralisme in de pers.

Eerst en vooral wil ik mijn promotor, dhr. Van Doorslaer, bedanken voor de nuttige feedback doorheen heel mijn onderzoeks- en schrijfproces, van de prille pilootstudie tot de laatste loodjes van de resultaten en conclusies. De concretisering van mijn onderzoeksvoorstel naar een methode met relevante resultaten was voor mij zeker niet vanzelfsprekend, maar dankzij de nodige bijsturing van dhr. Van Doorslaer heb ik hierin heel wat kunnen bijleren en verbeteren.

Daarnaast wil ik ook mijn vrienden, medeklasgenoten journalistiek en kotgenoten bedanken voor hun steun en toeverlaat en de woorden van inspiratie en aanmoediging in de moeilijker momenten.

Ten slotte gaat speciale dank uit naar mijn ouders, om mij de kans geven deze verrijkende studie te volgen, nooit het vertrouwen in mij te verliezen en altijd vol aanmoedigende woorden voor mij klaar te staan.

ABSTRACT

The European refugee crisis has been broadly reported upon by Flemish news media. In September 2015, however, Rik Torfs, columnist for the Flemish newspaper De Standaard at that time, brought forward some critical remarks towards Flemish journalists' reporting on the refugee crisis. Journalists would report in favour of human values such as 'humanity', 'solidarity' and 'compassion', which would imply a certain ideological conformism or *pensée unique* manifesting itself in the Flemish press.

The latter, however, poses a significant threat to one of the basic criteria of high quality journalism: a pluralism in which all societal voices – including those that do not conform with the status quo or that do not speak on behalf of the elites- get an even amount of coverage. This research project could add fuel to the public debate on one of the criticisms that journalism is often accused of: journalism is yielding to the pressures of political and commercial influences at the expense of its traditional, pluralistic 'watchdog' role. This research project could also add value to the existing scientific literature on the representation of the European refugee crisis in the media, human values and evaluation in Flemish newspapers. It hopes to bring forward new insights upon which future research can be built.

The corpus consists of articles of four Flemish newspapers: De Morgen, De Standaard, Het Nieuwsblad and Het Laatste Nieuws. The three 'positive' values, 'humanity', 'solidarity' and 'compassion' and their 'negative' counterparts, 'inhumanity', 'selfishness', 'discord' and 'indifference' are taken into account in this research project.

After going through previous research on the representation of the European refugee crisis in both the Flemish as well as the foreign press, human values and the socio-political situation surrounding this theme, two research questions were constructed. Firstly, the quantitative presence of humanity, solidarity, compassion and their negative counterparts was investigated. Secondly, a qualitative analysis of these values was done by means of Fairclough's critical discourse analysis model, and more specifically, by means of the analytical category of 'evaluation'. Lastly, all results were looked into to determine a possible ideological conformism present in all newspapers.

The positive values, especially 'humanity' and 'solidarity' were more to be present in the corpus. The positive values were present in all newspapers, whereas some negative values were not present in some papers. Generally, the positive values were evaluated as desirable and the negative values as undesirable, both by newspaper journalists as well as by external people. Although the corpus is too limited for generalization, it does seem to show a certain ideological conformism and *pensée unique* overarching all investigated newspapers.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	6
1 LITERATUURSTUDIE.....	8
1.1 De representatie van vluchtelingencrisissen in de pers.....	8
1.2 Waarden	12
1.3 Waarden in discours en media.....	17
1.4 Socio-politieke achtergronden	23
1.5 Onderzoeksvragen.....	30
2 METHODEN.....	32
2.1 Kritische discoursanalyse	32
2.2 Verantwoording.....	36
2.3 Corpusselectie	38
2.4 Onderzoeksopzet.....	40
3 RESULTATEN	45
3.1 Kwantitatief onderzoek.....	45
3.2 Kwalitatief onderzoek.....	46
3.3 Samenvatting kranten	59
4 DISCUSSIE	61
4.1 Kritische analyse.....	61
4.2 Situering onderzoek in literatuur	62
5 CONCLUSIE	63
6 BIBLIOGRAFIE	64
7 BIJLAGEN	72
Bijlage A: Column ‘De kloof tussen de pers en de burger’	72
Bijlage B: Codering van volledig corpus.....	74

INLEIDING

“In het vluchtelingendossier beperkt onze pers zich niet tot commentaar op wat anderen doen, ze neemt zelf het voortouw. Ze bepleit nadrukkelijk meer solidariteit (Torfs, 2015, p. 10).”

De Vlaamse pers vertoont een eenheidsdenken, en dat in het voordeel van menselijkheid, solidariteit, mededogen en generositeit. Dat is de stelling die Rik Torfs in een column van De Standaard op 7 september 2015 naar voren bracht. De media-aandacht voor de Europese vluchtelingencrisis kende toen haar hoogtepunt; enkele dagen voordien werd de wereld dan ook wakker geschud door de foto van de verdrinken Syrische kleuter, Aylan Kurdi, die de oversteek naar Europa via de Middellandse Zee niet overleefd had en wiens foto symbool kwam te staan voor de tragedie van de Europese vluchtelingencrisis.

Aylan Kurdi leek een *wake-up call* te zijn voor bewustzijn rond een vluchtelingenstroom die eigenlijk al veel langer aan de gang was. Al in 2011 begon volgens Park (2015) het aantal vluchtelingen te stijgen dat illegaal de grenzen naar Europa overstak, als gevolg van de Arabische Lente in Tunesië. De hoofdoorzaak van de huidige Europese vluchtelingencrisis ligt volgens Parks onderzoek dan ook in de politieke onrust in het Midden-Oosten, Afrika en Zuid-Azië (Park, 2015).

Eind 2010 en begin 2011 vonden er in de Arabische wereld dan ook verscheidene revoluties en massaprotesten plaats. Landen zoals Tunesië, Egypte, Bahrein, Jemen, Libië, Syrië en Irak kregen te maken met felle opstanden, die elk hun eigen oorzaken kenden. Enkele voorbeelden hiervan zijn corruptie, onderdrukking en oneerlijke verkiezingsprocedures (Achcar, 2013; Park, 2015).

Recenter staken ook meer en meer Syriërs, Afghanen en Eritreeërs de Europese grenzen over. De *International Organization for Migration* (IOM) schat dat meer dan 464 000 migranten Europa hebben bereikt via zee gedurende de eerste negen maanden van 2015. De groep vluchtelingen bestaat volgens Park vooral uit Syriërs die de burgeroorlog in hun land willen ontvluchten. Daarnaast zijn er ook Afghanen die het conflict met de talibanrebellens ontvluchten en Eritreeërs die op de vlucht slaan voor dwangarbeid. Ook zijn er migranten afkomstig van landen als Irak, Nigeria, Pakistan, Somalië en Soedan, waar onveilige situaties en armoede de grootste vluchtredenen zijn (Park, 2015).

Vluchtelingen die Europa proberen te bereiken, doen dit vaak per boot, en zetten hierbij hun leven op het spel. Er zijn drie routes waarlangs vluchtelingen tussen 2012 en de eerste helft van 2016 Europa trachtten te bereiken. Eerst en vooral is er de westelijke Middellandse Zee route, waarvan het aantal vluchtelingen dat daarlangs aankomt, vrij stabiel is gebleven. De tweede vluchtweg, de centrale Middellandse Zee route, kende een piek in 2014, nadat Libië dat jaar met een nieuwe politieke crisis te maken kreeg en doordat een groter aantal Syriërs via Libië Europa probeerde te bereiken. In 2015 zakte het aantal vluchtelingen dat de centrale Middellandse Zee route als vluchtroute koos. Vele vluchtelingen gaven dan ook de voorkeur aan de derde route, de oostelijke Middellandse Zee route, nadat Duitsland duidelijk maakte dat vluchtelingen welkom waren in het land (Malakooti, 2016). In Duitsland werden in 2015 dan ook de meeste asielvragen van niet-EU-burgers ingediend van heel Europa (Eurostat, 2017).

De Europese vluchtelingencrisis is niet weg te slaan geweest uit de Vlaamse pers. De stelling die Torfs inneemt, is dus zeker de moeite waard om na te gaan. Op basis van zijn column en verdere verdieping in de literatuur rond de representatie van vluchtelingen en vluchtelingencrisissen, menselijke waarden en de socio-politieke context van de crisis, werd de focus van het onderzoek vastgelegd in twee onderzoeksvragen. Hierin werd onderzocht of de waarden menselijkheid, solidariteit en mededogen, alsook onmenselijkheid, egoïsme, verdeeldheid en onverschilligheid, in

die vier Vlaamse kranten De Morgen, De Standaard, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws aanwezig zijn tijdens de periode die voorafgaat aan de column van Torfs. Er wordt ook onderzocht of die kranten diezelfde waarden als wenselijk of als onwenselijk evalueren aan de hand van Faircloughs kritische discoursanalyse. Ten slotte wordt onderzocht of er, zoals Torfs beweert, een mate van eenheidsdenken terug te vinden is over de verschillende kranten heen.

Dit laatste is maatschappelijk enorm belangrijk. De media spelen dan ook een belangrijke rol in het publieke debat en moeten genuanceerd informeren over wat er speelt in de maatschappij. Zo geeft de journalistiek burgers inzicht in politiek, de rechtspraak en de samenleving zodat ook zij een rol kunnen spelen in die democratie. De journalistiek zelf wordt dan ook wel eens 'de vierde pijler van de democratie' genoemd. Die burgers kunnen op hun beurt dan weer invloed uitoefenen op het beleid via bijvoorbeeld het parlement en maatschappelijke organisaties. Democratie en media zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden: als de democratie niet goed functioneert, heeft de journalistiek het vaak moeilijk om onafhankelijk en professioneel te werken. Anderzijds is het ook zo, dat als de journalistiek niet goed functioneert, een democratie ook vaak niet volledig mogelijk is (NDP Nieuwsmedia, 2017). Hiervoor is het belangrijk dat er meerdere stemmen aan bod komen in de pers, niet enkel die stemmen die de status quo bestendigen in het voordeel van de elites. Dit onderzoek kan dus een interessante bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat over een kritiek die de journalistiek vaak te verduren krijgt: Geeft de journalistiek te veel toe aan de druk van politieke en commerciële invloeden ten koste van haar waakhondfunctie?

Ook wetenschappelijk kan dit onderzoek een bijdrage leveren aan de bestaande literatuur door een niche op te vullen die tot op heden nog niet is onderzocht. Zo is er al onderzoek gedaan naar de berichtgeving van de Vlaamse pers over de Europese vluchtelingen crisis aan de hand van framing, inhoudsanalyse en discoursanalyse. Een kritische discoursanalyse is echter nog niet eerder uitgevoerd. Ook naar de evaluatie van bepaalde waarden door vier Vlaamse kranten is nog geen eerder onderzoek gedaan. Deze paper hoopt dus nieuwe inzichten te leveren waarop toekomstig wetenschappelijk onderzoek dan weer kan verder bouwen.

1 LITERATUURSTUDIE

Om een breed onderzoekskader te schetsen en om een idee te krijgen van hoe het onderzoeken van waarden in het verleden reeds werd aangepakt, werden in deze literatuurstudie verschillende voorgaande onderzoeken bekeken. De literatuurstudie is opgebouwd uit drie hoofddelen. Het eerste deel behandelt enkele onderzoeken waarin de algemene representatie van vluchtelingen en vluchtelingencrisissen in de pers werd onderzocht en dat op basis van verschillende methoden. In het tweede deel wordt gekeken naar wat onderzocht wordt in deze paper: waarden. Het hoofdstuk behandelt eerst waarden an sich, daarna waarden en discours en ten slotte voorgaand onderzoek in niet-mediateksten alsook mediateksten naar waarden. Aangezien er met de onderzoeksvraag een mate van eenheidsdenken wordt nagegaan en aangezien er als methode voor een kritische discoursanalyse is gekozen, worden in het derde deel de politieke achtergronden van de Europese vluchtelingencrisis enerzijds en de achtergronden van de onderzochte kranten anderzijds, bestudeerd. Zo kan ook de socio-politieke context mee in rekening genomen worden.

1.1 De representatie van vluchtelingencrisissen in de pers

1.1.1 Framing

Als het om de representatie van vluchtelingen en vluchtelingencrisissen gaat, lijkt één onderzoeksmethode heel vaak terug te komen in de literatuur: framing. Ook bij de Europese vluchtelingencrisis kwam deze onderzoeksmethode regelmatig naar voren in wetenschappelijk onderzoek. Daarom worden in deze literatuurstudie kort de frames van Semetko en Valkenburg enerzijds en die van Van Gorp anderzijds bekeken. Daarna worden enkele masterproeven bekeken waarin deze onderzoeksmethode wordt gebruikt om de huidige vluchtelingencrisis te analyseren, al dan niet aan de hand van de frames 'Semetko en Valkenburg' en de frames 'Van Gorp'.

1.1.1.1 Framing bij berichtgeving over vluchtelingencrisissen

a) *Onderzoekframes van Semetko en Valkenburg*

Semetko en Valkenburg (2000) onderscheiden vijf verschillende frames die vaak voorkomen bij nieuwsberichten door zich te baseren op voorgaand onderzoek:

- **Verantwoordelijkheidsframe:** De overheid heeft de mogelijkheid om, in dit geval, het vluchtelingenprobleem op te lossen of de 'last' die het veroorzaakt, te verminderen. Naast op de overheid, kan dit frame ook van toepassing zijn op een individu, wanneer het individu zelf verantwoordelijk wordt geacht voor het probleem of de situatie.
- **Human interestframe:** In dit frame wordt er meer gebruikt gemaakt van emotie of wordt er getracht een gezicht op de gebeurtenis of kwestie te plakken. Dit frame benadrukt de impact van de situatie op de mensen zelf en zoomt soms ook in op het persoonlijke leven van de actoren. Zo kan de aandacht van het publiek worden vastgehouden, wat in het competitieve medialandschap belangrijk is voor mediabedrijven.
- **Conflictframe:** Bij het conflictframe wordt onenigheid tussen partijen, individuen of instituten getoond.
- **Moraliteitsframe:** Bij het moraliteitsframe wordt een morele boodschap gegeven of wordt verwezen naar moraliteit, God of religie. Vaak gaat het om een voorschrift van hoe personen zich zouden moeten gedragen. Journalisten hebben echter de professionele norm om nieuws objectief te brengen en kunnen niet direct mensen opleggen hoe ze zich zouden moeten gedragen. Dit frame komt dus vaak indirect voor, door bijvoorbeeld iemand anders aan het woord te laten over het al dan niet moreel zijn van een kwestie.

- **Economisch frame:** Bij het economische frame komen verliezen of inkomsten aan bod, nu of in de toekomst. De economische gevolgen voor een individu, groep, instituut, regio of land worden weergegeven.

b) *Onderzoeksframes van Van Gorp*

Ook Van Gorp (2005) maakte in zijn boek een onderscheid tussen verschillende frames, en dat zelfs specifiek in het kader van de vluchtelingenproblematiek. Hij haalt enerzijds het slachtofferframe aan en anderzijds het indringerframe. Hierbij maakt hij ook een vergelijking van deze frames in kwaliteitskranten enerzijds en sensatiekranten anderzijds en vraagt zich daarbij af of er een correlatie af te leiden is tussen het soort frame en de ideologische achtergrond van de krant. Er werden 1489 nieuwsartikelen onderzocht, waarvan bij 21 % het slachtofferframe terug te vinden is en bij 26 % het indringerframe. Ook bleken er verschillen te zijn tussen de Vlaamse en Waalse kranten alsook tussen de verschillende Vlaamse kranten onderling.

Aangezien deze masterproef ook onderzoekt of er een bepaalde mate van eenheidsdenken terug te vinden is binnen de Vlaamse pers, toont deze conclusie aan dat er bij kranten toch onderlinge verschillen kunnen voorkomen.

1.1.1.2 Framing-onderzoek over de Europese vluchtelingen crisis

Wat betreft de representatie van de vluchtelingen crisis 2015, werd er heel wat onderzoek gedaan door masterstudenten van richtingen zoals de master Meertalige Communicatie. Demets (2016) onderzocht zo bijvoorbeeld hoe de Vlaamse kranten De Morgen en Het Nieuwsblad de vluchtelingen crisis naar voren brachten aan de hand van een inhoudsanalyse en framing. Ze vergeleek zo een populaire krant en een kwaliteitskrant over twee tijdsperiodes (augustus en september 2015 enerzijds en januari 2016 anderzijds) en kwam tot de conclusie dat er wel degelijk verschillen terug te vinden zijn. Zo laat De Morgen bijvoorbeeld vaker politici of mensen met invloed aan het woord, terwijl Het Nieuwsblad dit minder doet. De Morgen gebruikt ook meer de woorden 'vluchteling' en 'im(migrant)' dan het Nieuwsblad. Daarnaast gebruikt De Morgen tijdens de eerste periode vaker het slachtofferframe, terwijl Het Nieuwsblad dan weer vaker kiest voor het conflictframe, het moraliteitsframe en het economische frame. Deze bevindingen zijn zeker interessant omdat ze ook te linken zijn aan kritische discoursanalyse. Ze geven aan dat kranten zelf een aandeel hebben in hoe ze nieuws weergeven: nieuws kan zo gezien worden als sociale constructie. Ook is het interessant dat er duidelijke verschillen op te merken zijn in hoe elke krant de crisis *framet* en dat er zelfs een verschil terug te vinden is in woordgebruik.

Een onderzoek dat deels de binnenlandse pers maar ook deels de Britse pers onderzoekt, is de masterproef van van Engeland (2016). Hierin werd de representatie van de vluchtelingen crisis in de Vlaamse kranten Het Laatste Nieuws en de Standaard en ook in de Britse kranten The Daily Telegraph (kwaliteitskrant) en The Sun (tabloid) onderzocht. De onderzoeksopzet was gelijkaardig aan die van bovenstaand onderzoek: er werd een vergelijking gemaakt tussen de Vlaamse en Britse kranten, maar ook tussen de populaire kranten en kwaliteitskranten, en dat op gebied van framing. Als conclusie gold bij dit onderzoek dat de pers een eerder negatieve toon leek aan te nemen tegenover het thema van de vluchtelingen crisis. Ook gebruikten de tabloids volgens het onderzoek een negatievere toon dan de kwaliteitskranten.

1.1.2 Inhoudsanalyse

Ook naar de representatie van de vluchtelingen crisis aan de hand van een inhoudsanalyse werd al onderzoek verricht. Eenens (2016) onderzocht hoe de Nederlandse krant De Telegraaf en de Britse krant The Times de vluchtelingen crisis naar voren brengen. Dit deed hij enerzijds aan de hand van een kwantitatieve analyse, waarin hij onderzocht hoe vaak bepaalde frames en actoren voorkwamen in het corpus. Anderzijds maakte hij gebruik van een kwalitatieve analyse, waarin hij focust op de taalkundige aspecten, woordkeuze en het gebruik van metaforen bij de representatie van de

verschillende actoren in de crisis. Zowel The Times als De Telegraaf lijken de actor 'vluchteling' als iets bedreigends te zien. Daarnaast construeren ze de vluchteling taalkundig gezien als passieve actor met een negatieve connotatie. Beide kranten geven de vluchtelingen wel een stem en laten hen zien als individuen in een groter geheel, wat de auteur dan weer een positief effect noemt.

Dit onderzoek is interessant omdat het ook taalkundige aanwijzingen geeft over hoe vluchtelingen door de journalisten geschetst worden. Ook hier lijkt nieuws iets dat sociaal geconstrueerd is, zoals dat in de theorie van de kritische discoursanalyse ook beweerd wordt. De kwalitatieve analyse geeft ook aan dat aan de hand van bepaalde taalkundige aspecten, woordkeuze en het gebruik van metaforen, de krant kan bepalen hoe ze een bepaald thema naar voren brengt, wat zeker ook te linken is aan kritische discoursanalyse.

1.1.3 Discoursanalyse

Ook aan de hand van een discoursanalyse werd reeds onderzoek uitgevoerd naar berichtgeving rond de vluchtelingencrisis, maar dit wel meer in buitenlandse pers.

1.1.3.1 Discoursanalyse van artikelen uit Britse kranten en teksten UNHCR

Baker en McEnery (2006) onderzochten discoursen in Britse kranten en teksten van het UNHCR, de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties. In dit onderzoek werd een discoursanalyse uitgevoerd waarin allerlei linguïstische aspecten onderzocht werden om zo te ontdekken hoe vluchtelingen en asielzoekers in teksten van de UNHCR enerzijds en artikelen van Britse kranten anderzijds worden weergegeven. Uit het onderzoek bleek dat de UNHCR een meer samenhangend discours naar voren brengt dan de Britse kranten en ook focust op andere zaken dan de kranten, namelijk op het terugbrengen van mensen naar hun land en op de problemen die vluchtelingen ondervinden, zoals conflicten en hiv. Ze worden in de UNHCR-teksten niet gerepresenteerd als slachtoffers of als een ongemak. Soms worden ze indirect echter wel als slachtoffers naar voren gebracht, wanneer het bijvoorbeeld gaat over hun noden en over hoe de UNHCR hen helpt. De vluchtelingenorganisatie schetst vluchtelingen ook als een globaal probleem en focust niet op een bepaalde groep op een bepaald moment.

De Britse kranten daarentegen focussen eerder op de impact van de vluchtelingen op het Verenigd Koninkrijk in plaats van op vluchtelingen in een globale context. Ook worden vluchtelingen in de kranten geschetst als tragische slachtoffers, een oncontroleerbare massa, een pest of als mogelijke indringers. Er is ook vaak gebruik gemaakt van watermetaforen, die de vluchtelingen eerder ontmenselijken. Enkele van de taalkundige strategieën die gebruikt worden om vluchtelingen en asielzoekers te beschrijven, kunnen gelinkt worden aan racistisch discours. Zo wordt er soms naar de vluchtelingen verwezen als homogene massa of vage hoeveelheid, of worden er metaforen gebruikt die hen bijvoorbeeld in verband brengen met allerlei angsten. Deze verwijzingen waren echter zeldzaam. Er werd daarnaast ook vaak positief discours gebruikt. Zo kwam er bijvoorbeeld ook regelmatig het discours naar voor dat vluchtelingen soms problemen hebben en dat er pogingen worden gedaan om hen te helpen (Baker & McEnery, 2005).

Ook dit onderzoek is een voorbeeld van discoursanalyse dat aantoont dat journalisten zelf de sociale werkelijkheid construeren en dit ook vaak aan de hand van taal. Ook de invloed van de organisatie die de teksten opstelt, in dit geval een Britse krant en een vluchtelingenorganisatie, lijkt in dit onderzoek een impact te hebben op hoe de vluchtelingen worden gerepresenteerd. Beide organisaties lijken niet neutraal te rapporteren en worden beïnvloed door hun eigen achtergrond.

1.1.3.2 Kritische discoursanalyse van artikelen in Britse kranten

In 2010 werd door Khosravinik een kritische discoursanalyse uitgevoerd rond hoe vluchtelingen, asielzoekers en immigranten naar voren werden gebracht in Britse kranten. In dit onderzoek werden kranten bekeken met verschillende ideologische visies om te onderzoeken hoe kranten soms de sociale werkelijkheid construeren door vluchtelingen, asielzoekers en immigranten op een bepaalde manier te schetsen. Er werd rekening gehouden met de ideologische achtergrond van de krant (conservatief/liberaal), het soort krant (kwaliteitsblad of tabloid) en met andere relevante gebeurtenissen die zich in de wereld rond het thema afspeelden, zoals de invasie van Kosovo door de NAVO en de bijbehorende vluchtelingenstroom. In de resultaten werd een vergelijking gemaakt tussen de verschillende kranten. Hierbij kwam bijvoorbeeld naar voren dat de tabloids bepaalde discursieve strategieën gebruiken die ervoor zorgen dat er een sterk 'wij/zij'-verhaal wordt opgezet. Dit draagt dan bij tot de negatieve evaluatie van alle mensen die als 'hen' worden beschouwd. De conservatieve kwaliteitspers geeft in het algemeen een meer gesofisticeerd beeld en een minder duidelijke xenofobische indruk van vluchtelingen. Tabloids daarentegen heb er geen probleem mee om de bestaande vooroordelen zelf te gebruiken en ook te bekrachtigen.

Er wordt ook gekeken naar de onderwerpen die de verschillende kranten behandelen. The Guardian en The Observer proberen in het algemeen breder te berichten door een gevarieerd aanbod aan onderwerpen rond vluchtelingen naar voren te brengen. De conservatieve kranten daarentegen berichten niet over onderwerpen die niet in het negatieve beeld van de vluchtelingen, immigranten en asielzoekers passen. Aangezien het om geschreven pers gaat, is er ook gekeken naar kenmerken specifiek voor dit genre. Kranten lijken meer ruimte en directe citaten te geven aan mensen van de *ingroup*, terwijl er alleen citaten van *outgroup*-leden worden gegeven wanneer die bijvoorbeeld extremistisch, onlogisch of bedreigend zijn (Khosravinik, 2010).

Dit onderzoek is een goed voorbeeld voor deze paper aangezien hier ook een kritische discoursanalyse wordt uitgevoerd rond hetzelfde thema. De ideologische achtergrond van de kranten en enkele belangrijke gebeurtenissen in de wereld rond het thema worden bijvoorbeeld mee in rekening genomen bij de analyse, wat een goed voorbeeld is van hoe een kritische discoursanalyse in haar werk gaat.

1.2 Waarden

1.2.1 Menselijke waarden

In dit onderzoek wordt het corpus bekeken in het kader van de expliciete aanwezigheid van bepaalde menselijke waarden die een mogelijke subjectieve insteek van de auteur of krant weergeven. Tot nu toe is er ook al heel wat onderzoek verricht naar menselijke waarden. Vele wetenschappers hebben al geprobeerd waarden te categoriseren en dat vooral in de onderzoekstradities van de sociale psychologie, de antropologie en de sociologie.

1.2.1.1 Definitie

De socioloog Spates definieerde waarden eerst en vooral als “those moral beliefs to which people appealed for the ultimate rationales of action” (1983, p. 28). Hitlin en Piliavin (2014) geven in hun artikel verder een overzicht van verschillende definities die doorheen de geschiedenis zijn verschenen. Eerst en vooral is er de definitie van antropoloog Kluckhohn: “a conception, explicit or implicit, distinctive of an individual or characteristic of a groups, of the desirable, which influences the selection from available modes, means, and ends of action” (Kluckhohn, gecit. in Hitlin en Piliavin, 2014, p. 362). Ten tweede geven ze de definitie van waarden volgens psycholoog Rokeach: “enduring beliefs that a specific mode of conduct is personally or socially preferable to an opposite or converse mode of conduct or end-state of existence” (Rokeach, gecit. in Hitlin en Piliavin, 2014, p. 362). Ten slotte brengen ze de definitie van socioloog Marini naar voren: “evaluative beliefs that synthesize affective and cognitive elements to orient people to the world in which they live” (Marini, zoals gecit. in Hitlin in Piliavin, 2014, p. 362).

De meeste bekende definitie is misschien wel die van Schwartz, toonaangevend onderzoeker op gebied van waarden:

A value is a belief pertaining to desirable end states or modes of conduct, that transcends specific situations, guides selection or evaluation of behavior, people, and events, and is ordered by importance relative to other values to form a system of value priorities (Schwartz, 2012, p. 2).

Schwartz' waardetheorie is ook meer bekend onder de naam 'Theory of Basic Human Values'. In deze theorie wordt door Schwartz (2012) gekozen voor een visie op waarden met zes hoofdkenmerken die vaak in de literatuur rond het onderwerp voorkomen:

1. **Waarden zijn opvattingen:** Waarden zijn onlosmakelijk verbonden met affect. Wanneer waarden worden geactiveerd, komen er altijd gevoelens aan te pas. Als een persoon bijvoorbeeld de waarde 'onafhankelijkheid' hoog in het vaandel draagt, zal hij of zij zich opwinden als die onafhankelijkheid wordt bedreigd en zal die persoon zich gelukkig voelen wanneer hij of zij effectief onafhankelijk kan zijn van anderen.
2. **Waarden verwijzen naar gewenste doelen die een persoon tot actie aanzetten.** Als mensen bijvoorbeeld sociale orde, gerechtigheid en behulpzaamheid belangrijk vinden, zullen ze deze waarden ook op bepaalde manieren gaan proberen nastreven.
3. **Waarden overstijgen specifieke acties en situaties.** Zo kan de waarde 'eerlijkheid' bijvoorbeeld belangrijk zijn op het werk of op school, maar ook in zaken doen, politiek en in de omgang met vrienden of mensen die men nog niet kent. Waarden zijn op deze manier dus te onderscheiden van normen en houdingen, die gewoonlijk gaan over specifieke acties, objecten of situaties.
4. **Waarden dienen als standaarden of criteria.** Waarden vormen een leidraad voor de selectie of evaluatie van acties, beleid, mensen en gebeurtenissen. Op basis van waarden beslissen mensen wat goed en slecht is, wat wel of niet gerechtvaardigd is, wat de

moeite waard is of net te vermijden is, ... Toch is de invloed van waarden in dagdagelijkse beslissingen vaak onbewust. Waarden worden pas bewust wanneer acties of beoordelingen van iemand tegenstrijdige implicaties hebben voor de verschillende waarden die iemand heeft.

5. **Waarden kunnen gerangschikt worden van belangrijk naar onbelangrijk ten opzichte van elkaar.** Mensen hebben een gerangschikt systeem van prioriteiten die hen kenmerken als persoon. Hechten ze bijvoorbeeld meer belang aan prestatie, rechtvaardigheid, nieuwigheid of traditie? Dit hiërarchische kenmerk onderscheidt waarden ook van normen en attitudes.
6. **Het relatieve belang van meerdere waarden is een leidraad voor actie.** Elk gedrag of elke houding heeft gewoonlijk implicaties voor meer dan één waarde. Naar de kerk gaan kan bijvoorbeeld een uiting zijn van de waarden traditie en conformiteit. Dit gaat dan ten koste van waarden als 'hedonisme' en 'stimulatie'. Waarden beïnvloeden actie wanneer ze relevant zijn in de context (en dus geactiveerd worden) en belangrijk zijn voor de actor.

1.2.1.2 Categorijsatie

Heel wat onderzoekers hebben al geprobeerd waarden op te lijsten en te categoriseren.

a) *Categorijsatie van Schwartz*

Schwartz (2012) maakt in zijn theorie een onderscheid tussen verschillende waarden, en dit op basis van het doel of de motivatie van de waarde. Zo komt hij tot tien overkoepelende waarden, die in Figuur 1 visueel worden voorgesteld:

Self-direction: Deze waarde heeft als onderliggend doel autonomie en beheersing. Belangrijk hierbij zijn creativiteit, vrijheid, nieuwsgierigheid, onafhankelijkheid, ...

Stimulation: Bij deze waarde is het doel geprikkeld worden, nieuwe dingen ervaren en uitdaging hebben in het leven. Hierbij is dus een gevarieerd en spannend leven belangrijk.

Hedonism: De achterliggende doelen bij deze waarde is plezier of sensuele gratificatie. Plezier en van het leven genieten zijn hierbij heel belangrijk.

Achievement: Bij deze waarde is het belangrijkste doel persoonlijk succes behalen door competent te zijn volgens sociale standaarden. Belangrijke dingen hierbij zijn ambitie, succes, competentie, invloed, zelfrespect en sociale erkenning.

Power: Het hoofddoel van deze waarde is sociale status, prestige of macht over mensen en rijkdommen verwerven. Belangrijk hierbij zijn autoriteit, rijkdom en sociale macht.

Security: De achterliggende motivaties bij deze waarde zijn veiligheid, harmonie, stabiliteit van de maatschappij, van relaties en van de persoon zelf. Belangrijk hierbij zijn sociale orde, veiligheid van familie, nationale veiligheid, properheid, wederkerigheid van diensten, gezondheid, ...

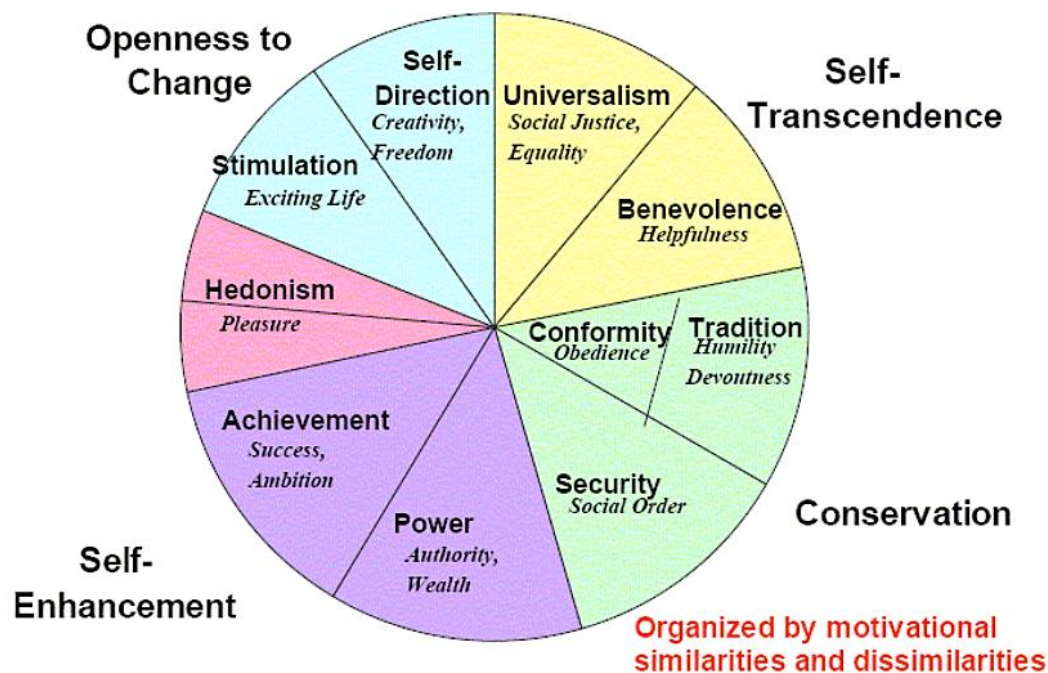
Conformity: Bij deze waarde is de grootste motivatie het kunnen beheersen van acties, gemoedsingesteldheid en impulsen die anderen kunnen kwetsen of die sociale verwachtingen en normen kunnen overschrijden. Belangrijk hierbij zijn zelfdiscipline, beleefdheid, gehoorzaamheid, het eren van ouders en ouderen, loyaliteit, verantwoordelijkheid, ...

Tradition: Het achterliggende doel bij traditie is respect, engagement en het aanvaarden van de gewoontes en ideeën die een cultuur of religie uitdragen. Belangrijk hierbij zijn bijvoorbeeld respect voor traditie, bescheidenheid, vroomheid, ...

Benevolence: Bij deze waarde is de grootste motivatie het welzijn van de mensen waarmee men vaak persoonlijk contact heeft (*de ingroup*) behouden of verbeteren. Belangrijk hierbij zijn

behulpzaamheid, eerlijkheid, vergiffenis, verantwoordelijkheid, loyaliteit, vriendschap, volwassen liefde, gevoel van erbij horen, zingeving, ...

Universalism: Bij deze waarde is de achterliggende motivatie begrip voor, tolerantie voor en bescherming van het welzijn van alle mensen en de natuur. Dit staat echter wel in contrast met de *benevolence*-waarden, die meer op de *ingroup* focussen. Belangrijk bij deze waarde zijn ruimdenkendheid, sociale rechtvaardigheid, gelijkheid, een vreedevolle wereld, een mooie wereld, eenheid met de natuur, wijsheid, milieubescherming, ...

Figuur 1: Theoretical model of relations among ten motivational types of value (Schwartz, z.d., p. 3)

b) Categorië van UNESCO

De waarden die in dit onderzoek gebruikt worden, kunnen ook teruggevonden worden in de lijst 'Core and related Values Anchored on Human Dignity', die UNESCO in 2002 opstelde in het kader van waarde-educatie voor menselijke ontwikkeling. Deze lijst maakt een onderscheid tussen volgende overkoepelende waarden:

- Health and harmony with nature
- Truth and wisdom
- Love and compassion
- Creativity and appreciation of beauty
- Peace and justice
- Sustainable human development
- National unity and global solidarity
- Global spirituality

1.2.1.3 Belang van menselijke waarden

Volgens Fleischmann (2014) is de impact van waarden op menselijk gedrag enorm. Als waarden in het algemeen beter begrepen worden, kan heel wat menselijke gedrag op individueel niveau, groepsniveau en op maatschappelijk niveau ook beter geïnterpreteerd worden. Rokeach schreef zo bijvoorbeeld ook: "Values are determinants of virtually all kinds of behavior that could be called social behavior or social action, attitudes, and ideology, evaluations, moral judgments and justifications of self to others, and attempts to influence others" (Rokeach, gecit. in Fleischmann, 2014, p. 9).

Zoals de definitie van zowel Marini als Rokeach aangeeft, hebben waarden vaak te maken met evaluatie van bijvoorbeeld een persoon, situatie of ideologie. In kritische discoursanalyse, de onderzoeksmethode van deze paper, is een van de twaalf analytische categorieën waarmee het discours kan geanalyseerd worden, ook 'Evaluatie'. In deze analytische categorie wordt dan ook op zoek gegaan naar waarden binnen discours. De link tussen evaluatie en waarden komt dus zeker ook in de definities naar voren. Hierop wordt echter dieper ingegaan in de theorie van Fairclough.

1.2.1.4 Voorbeelden van menselijke waarden

a) *Menselijkheid*

Er zijn verschillende definities van menselijkheid. Bij het Engelse woord 'humanity' is er zo de eerste betekenis die in het Nederlands overeenkomt met 'de mensheid': "het menselijk ras, de mensheid, alle mensen samen". Daarnaast betekent die 'humanity' en ook 'menselijkheid', het karakter of de kwaliteit van menselijk zijn; gedrag of dispositie naar andere toe zoals hoort voor een menselijk wezen (Coupland, 2001).

In de UNESCO-lijst kan menselijkheid geplaatst worden onder 'Peace and Justice', en de bijbehorende subwaarden 'Respect for human rights', 'Tolerance' en 'Equality'.

De waarde 'menselijkheid' kan zeker in verband worden gebracht met respect voor mensenrechten. Onder die mensenrechten vallen niet enkele fundamentele vrijheden en fundamentele gelijkheid van iedereen ongeacht geslacht, ras, overtuigingen en sociale status, maar ook het vervullen van menselijke basisbehoeften zoals voedsel, kleding, beschutting, werk, gezondheidszorg en onderwijs (UNESCO, 2002).

Tolerantie is dan ook essentieel voor het vervullen van die mensenrechten, aangezien het een eigenschap is die ervoor zorgt dat de persoonlijkheid en identiteit van anderen worden gerespecteerd. Tolerantie erkent de realiteit van pluralisme en respecteert ook de diversiteit van culturen en de verschillende manieren waarop mensen zichzelf uitdrukken. Om te zorgen voor tolerantie, moet komaf gemaakt worden met vooroordelen en onverschilligheid (UNESCO, 2002).

b) *Mededogen*

Ook mededogen kan in de lijst van menselijke waarden van UNESCO worden geplaatst en dat onder de basiswaarden 'liefde en mededogen', die in het rapport worden gezien als basis van ethiek en moraliteit (UNESCO, 2002).

Mededogen kan gedefinieerd worden als je actief bewust zijn van en aandacht hebben voor de moeilijkheden van anderen. Het zorgt voor empathie met het lijden en de onwaardigheid waarmee de ander geconfronteerd wordt. Hierdoor kan dan medelijden, mildheid en aardigheid tegenover deze mensen die het minder goed hebben, worden getoond (UNESCO, 2002).

c) *Solidariteit*

Solidariteit kan in de lijst dan weer worden geplaatst onder 'national unity and global solidarity'. Eén van de waarden die hieronder vallen is interdependentie of onderlinge afhankelijkheid. Dit is een kenmerk van zowel lokale, nationale als globale systemen. Interdependentie houdt in dat die onderlinge relaties worden gezien in een systeem en dat veranderingen in een deel van het systeem invloed zullen hebben op andere delen. De wereld is zo ook een menselijke en globale gemeenschap met onderlinge afhankelijkheid (UNESCO, 2002).

Ook 'eenheid in diversiteit' kan een basisidee zijn van de waarde 'solidariteit', aangezien het een centraal concept is voor zowel nationale eenheid als globale solidariteit. Eenheid in diversiteit betekent dat, ondanks verschillen in taal, religie, politieke overtuigingen en andere culturele uitingen, er een essentieel eenheidsgevoel is tussen mensen. Dat eenheidsgevoel overstijgt ook landsgrenzen. Alle mensen hebben gemeenschappelijk basisbehoeften en doelen, ondanks hun verschillen. Deze waarde heeft dus ook wel overlappingen met de waarde 'menschelijkheid' (UNESCO, 2002).

1.3 Waarden in discours en media

Heel wat onderzoekers hebben reeds getracht de aanwezigheid van waarden in discours te onderzoeken. In Faircloughs model voor kritische discoursanalyse wordt vooral het concept 'evaluatie' in verband gebracht met de waarden die de auteur in zijn of haar tekst wil laten doorschemeren.

1.3.1 Theorie van Fairclough

Fairclough (2003) geeft in zijn theorie rond kritische discoursanalyse aan dat aan een tekst betekenis kan gegeven worden op drie niveaus: op het niveau van de productie van een tekst, op het niveau van de tekst zelf en op het niveau van de receptie van de tekst. De productie van de tekst focust meer op de makers, auteurs, sprekers en schrijvers; de receptie van de tekst focust dan weer eerder op de interpretatie, de interpretators, de lezers en luisteraars. Een samenspel van deze niveaus lijken betekenis te bepalen. Zowel de institutionele positie, belangen, waarden, intenties en verlangens van de makers als van de ontvangers moeten in rekening genomen worden.

In Faircloughs analytische model worden twaalf criteria naar voren gebracht die belangrijk kunnen zijn bij het uitvoeren een tekstuele analyse van discours:

- Sociale gebeurtenissen
- Representatie van sociale gebeurtenissen
- Genre
- Verschil
- Intertekstualiteit
- Assumpties
- Semantische of grammaticale relaties tussen zinnen en bijzinnen
- Type uitwisseling, spraakfuncties en grammaticale ondertoon
- Discours
- Stijlen
- Modaliteit
- Evaluatie (Fairclough, 2003)

Vooraf bij deze laatste categorie, 'evaluatie', legt Fairclough de link met waarden, meer specifiek met de waarden waartoe de auteur van het discours zich verbindt.

1.3.1.1 Evaluatie in discours

Kort samengevat wil evaluatie volgende vraag beantwoorden: tot welke waarden of waarderingen verbindt de tekstproducent zich (Van De Genachte, 2013)? Met evaluatie wordt verwezen naar evaluaties in het algemeen, maar ook naar andere, min of meer expliciete of impliciete manieren waarop auteurs zich bepaalde waarden eigen maken. Fairclough maakt een onderscheid tussen verschillende manieren waarop een tekstproducent waarden of evaluatie in een tekst kan steken (Fairclough, 2003).

a) *Evaluatieve statements*

Evaluatieve statements of 'evaluaties' geven aan of iets gewenst of ongewenst en goed of slecht is. Voorbeelden hiervan zijn 'Dit is een goed boek', 'Dit is een slecht boek', 'Dit is een schitterend boek' of 'Dit is een verschrikkelijk boek'. Voorbeelden van taalkundige elementen die evaluatie kunnen uitdrukken, zijn bijvoeglijke naamwoorden (bv. 'goed') of nominale constituenten (bv. 'een slecht boek'). In sommige gevallen is het evaluatieve element ook een werkwoord. Daarnaast kunnen ook bijwoorden evaluatief gebruikt worden (bv. 'De auteur heeft de argumenten fantastisch opgesomd.'). Ook uitroepen kunnen een alternatief vormen voor evaluatieve statements (bv. 'Wat een geweldig boek!') (Fairclough, 2003).

Evaluatieve statements kunnen ook aangeven of iets belangrijk en nuttig is, wat eveneens veronderstelt dat het gewenst is. Evaluatieve statements zoals 'dit is een belangrijk boek' of 'dit is een nutteloos boek' impliceren dat het boek gewenst of ongewenst is. Hierbij is het meestal vanzelfsprekend dat wat 'belangrijk' of 'nuttig' is, ook gewenst is. Dit zijn dus heel transparante gevallen. Als er sprake is van minder transparante gevallen, worden die evaluatieve statements vaak snel discours-relatief. Wanneer iemand bijvoorbeeld zegt 'Ze is een communist', kan dit wel een evaluatief statement zijn, maar enkele in bepaalde, specifieke discourses (Fairclough, 2003).

Evaluaties zitten vaak ingebed in zinnen en worden meestal niet als statement naar voren gebracht. Ook is er sprake van een 'intensiteitsschaal' wat betreft deze evaluaties. Er is bijvoorbeeld een verschil tussen 'Ik vind dit boek fantastisch' en 'Het is een goed boek'. Ook bij werkwoorden kan dit een verschil geven. "De soldaten vermoordden de dorpsbewoners" klinkt bijvoorbeeld heel anders dan "De soldaten slachtten de dorpsbewoners af" (Fairclough, 2003).

b) Statements met deontische modaliteiten

Ook statements met deontische modaliteiten kunnen gezien worden als een vorm van evaluatie. Deontische modaliteit is, naast dynamische modaliteit, een van de twee soorten modaliteit onder *event modality* (Palmer, 2001). Dit onderscheid houdt in dat het bij deontische modaliteit gaat om een verplichting of toelating die van buitenaf wordt opgelegd, terwijl dynamische modaliteit de wil van het individu zelf uitdrukt. Bij deontische modaliteit is het dus belangrijk dat de spreker of auteur dingen oplegt aan een ontvanger en dat er externe, sociale omstandigheden zijn die een agent ertoe aanzetten om actie te ondernemen (Bybee, Perkins, & Pagliuca, 1994). Als Tony Blair in een toespraak bijvoorbeeld zegt "De waarden waarin we geloven *zouden moeten* doorschijnen in wat we in Afghanistan doen", impliceert hij in het algemeen dat waarden nastreven het goede ding is om te doen, ook voor de ontvangers van de boodschap (Fairclough, 2003).

c) Statements met affectieve mentale processen

Volgens Fairclough (2003) is er ook nog een andere categorie van expliciete evaluaties: de mentale processen, en dan specifiek *affectieve* mentale processen. Voorbeelden hiervan zijn 'Ik vind dit boek leuk' of 'Ik haat dit boek', waarbij de evaluatie een mentaal proces weergeeft. Dit soort evaluaties noemt men ook 'affectieve evaluaties' en geven expliciet aan dat de evaluatie van de auteur zelf is.

d) Veronderstelde waarden

Naast de bovenstaande expliciete vormen van evaluatie, kunnen er ook impliciete of veronderstelde waarden aanwezig zijn in discours. In deze categorie van waarden zitten de gevallen zonder relatief transparante markeerders van evaluatie die hierboven opgesomd staan. Hierbij zijn de waarden vaak veel dieper ingebed in de teksten. Een voorbeeld hiervan is de zin 'dit boek helpt om...': datgene wat volgt op 'helpt om' zal waarschijnlijk een positieve evaluatie krijgen (Fairclough, 2003).

Nog diepgaander zijn de veronderstelde waarden die afhankelijk zijn van een veronderstelling van gedeelde waarde-kaders tussen auteur en interpretator. Zowel auteur als lezer weten bijvoorbeeld wat de waarden zijn van het neoliberalisme. Als er in een neoliberaal discours staat dat 'sociale cohesie een bron is van efficiëntie en flexibiliteit', wordt geïmpliceerd dat deze dingen gewenst zijn in het kader van dit soort van discours, waarin efficiëntie en flexibiliteit enorm belangrijk zijn. Omdat zowel auteur als lezer dit waarde-kader kennen (maar het er niet mee eens moeten zijn), kunnen zij ook de impliciete evaluatie die in de tekst verborgen zit, herkennen (Fairclough, 2003).

1.3.1.2 Evaluatie in nieuwsartikelen

Bednarek (2006) onderzocht het fenomeen van evaluatie in mediadiscours en dan specifiek in nieuwsartikelen. Het onderzoek combineert een corpusanalyse met een discoursanalyse. Enerzijds zijn er dus kwantitatieve berekeningen gemaakt van de distributie van evaluaties binnen de artikelen,

anderzijds is ook het kwalitatieve aspect aanwezig onder de vorm van commentaar op de discoursfuncties van de evaluaties: zowel handmatige als automatische analyse komen dus aan bod.

Bednarek (2006) maakt gebruik van verschillende methoden om te onderzoeken of *items* evaluatief zijn of niet:

- **Voorgaand onderzoek** werd gebruikt om potentieel evaluatieve middelen op te sporen.
- **Moedertaalsprekers** werden ondervraagd over de mate van evaluatie van uitdrukkingen: wanneer ze tegengestelde antwoorden gaven (wat regelmatig het geval was) of wanneer uitdrukkingen enkel als ‘een beetje negatief’ of als ‘moeilijk te zeggen’ werden aangegeven, werden deze linguïstische uitdrukkingen uitgesloten (omdat ze niet evaluatief genoeg waren).
- **De Bank of English**, een algemeen corpus van gesproken en geschreven Engels van Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Canada en Australië, werd gebruikt als basis voor uitgebreid corpusonderzoek rond het evaluatief potentieel van individuele linguïstische middelen.
- **Een corpusgebaseerd woordenboek** (Co-Build) werd gebruikt om de evaluatieve kracht van linguïstische uitdrukkingen te onderzoeken.

In het boek worden minstens negen parameters voorgesteld waarmee sprekers verschillende aspecten van de wereld kunnen evalueren. Elk van die voorgestelde parameters bevat een verschillende dimensie waarmee de evaluatie gebeurt en bevat ook subwaarden, die ofwel verwijzen naar de verschillende polen op de evaluatieve schaal (*core evaluative parameters*) of naar de verschillende types van parameter (*peripheral evaluative parameters*). De *core evaluative parameters* staan opgesomd in Figuur 2, de *peripheral evaluative parameters* in Figuur 3. Ook in dit onderzoek worden dus manieren voorgesteld om evaluatie in teksten te onderzoeken (Bednarek, 2006).

PARAMETER	VALUES: examples
Core evaluative parameters:	
COMPREHENSIBILITY	<ul style="list-style-type: none"> COMPREHENSIBLE: <i>plain, clear</i> INCOMPREHENSIBLE: <i>mysterious, unclear</i>
EMOTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> POSITIVE: <i>a polished speech</i> NEGATIVE: <i>a rant</i>
EXPECTEDNESS	<ul style="list-style-type: none"> EXPECTED: <i>familiar, inevitably</i> UNEXPECTED: <i>astonishing, surprising</i> CONTRAST: <i>but, however</i> CONTRAST/COMPARISON: <i>not, no, hardly, only</i> (negation)
IMPORTANCE	<ul style="list-style-type: none"> IMPORTANT: <i>key, top, landmark</i> UNIMPORTANT: <i>minor, slightly</i>
POSSIBILITY/NECESSITY	<ul style="list-style-type: none"> NECESSARY: <i>had to</i> NOT NECESSARY: <i>need not</i> POSSIBLE: <i>could</i> NOT POSSIBLE: <i>inability, could not</i>
RELIABILITY	<ul style="list-style-type: none"> GENUINE: <i>real</i> FAKE: <i>choreographed</i> HIGH: <i>will, be to</i> MEDIUM: <i>likely</i> LOW: <i>may</i>

Figuur 2: Core evaluative parameters (Bednarek, 2006, p. 42)

Peripheral evaluative parameters:	
EVIDENTIALITY	HEARSAY: [he said it was] <i>'a lie'</i> MINDSAY: <i>'well done'</i> [he thought] PERCEPTION: <i>seem, visibly, betray</i> GENERAL KNOWLEDGE: <i>(in)famously</i> EVIDENCE: <i>proof that</i> UNSPECIFIC: <i>it emerged that, meaning that</i>
MENTAL STATE	BELIEF/DISBELIEF: <i>accept, doubt</i> EMOTION: <i>scared, angry</i> EXPECTATION: <i>expectations</i> KNOWLEDGE: <i>know, recognize</i> STATE-OF-MIND: <i>alert, tired, confused</i> PROCESS: <i>forget, ponder</i> VOLITION/NON-VOLITION: <i>deliberately, forced to</i>
STYLE	SELF: <i>frankly, briefly</i> OTHER: <i>promise, threaten</i>

Figuur 3: Peripheral evaluative parameters (Bednarek, 2006, p. 42)

1.3.2 Waarden in niet-mediateksten

In dit onderzoek worden waarden in mediateksten en meer specifiek in krantenartikelen bekeken. Toch zijn er ook nog andere soorten van discours waarin wetenschappers al hebben gepoogd om waarden te onderzoeken.

1.3.2.1 Culturele waarden in Chinese taaltekstboeken

Eerst en vooral onderzoekt Yongbing (2005) waarden in Chinese taaltekstboeken voor kinderen en dat aan de hand van een kritische discoursanalyse. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat hier niet specifiek naar menselijke waarden wordt gezocht, maar wel naar culturele waarden. Er wordt in dit onderzoek meer specifiek een grammaticale analyse uitgevoerd in het kader van een kritische discoursanalyse. Het artikel onderzoekt hoe discourses in die taaltekstboeken worden geconstrueerd alsook welke ideologische krachten zich in die teksten manifesteren. Uit het onderzoek blijkt dat de constructie van waarden erop kan wijzen dat de discourses die naar voren worden gebracht, de belangen van de overheid en haar culturele elites weerspiegelen: een kapitalistische hervorming doorvoeren enerzijds en het publiek sociale controle opleggen anderzijds. De constructie van de waarden in de teksten manen de kinderen aan om te conformeren en om zelfgedisciplineerde en gehoorzamende burgers te zijn. De belangen van de kinderen zelf of hun nieuwsgierigheid en kritisch denken worden helemaal weggelaten of zelfs veroordeeld. In het algemeen wordt in het onderzoek beargumenteerd dat de discourses op zo'n manier worden geconstrueerd dat ze eerder sociale controle dan wel de belangen van de kinderen zelf legitimeren.

Dit onderzoek is heel interessant voor het onderzoek dat in deze paper wordt gevoerd, aangezien hier aan de hand van een kritische tekstanalyse ook wordt aangetoond dat discours niet neutraal is maar soms waarden zo construeert dat ze de belangen van een bepaalde elite of organisatie dienen.

1.3.2.2 De waarde 'vrijheid' in Bushs *State of the union*-toespraken

In een onderzoek van Sowińska van 2013 op basis van een kritische discoursanalyse werd dan weer onderzocht hoe de waarde 'vrijheid' gebruikt wordt in *State of the union*-toespraken van voormalig president George W. Bush, en dat van 2001 tot en met 2008. In het onderzoek heeft de auteur het over hoe waarden en evaluatie onderzocht kunnen worden aan de hand van kritische discoursanalyse en enkele pragma-linguïstische hulpmiddelen zoals metaforen, 'assertion-based patterns' en thesis-antithesis in het kader van axiologische proximalisatie. In dit onderzoek worden deze zaken onderzocht in politiek discours. Ook wordt door de onderzoeker aangegeven dat er nog

niet veel onderzoek verricht is naar het zoeken van waarden binnen de onderzoekstraditie van kritische discoursanalyse.

Uit de kwalitatieve analyse in het onderzoek blijkt dat de constructie van de waarde 'vrijheid' in Bush's toespraken doorheen de jaren veranderd is. In zijn eerdere toespraken (vooral die van 2002 en 2003) werd de waarde vooral geschetst in de context van absoluteheid. In zijn latere toespraken evolueerde dit echter naar een concept van vrijheid en democratie die kunnen gelinkt worden aan het idee van de Verenigde Staten die democratie promoten (Sowińska, 2013).

De auteur beargumenteert ook dat de specifieke constructies van de waarde 'vrijheid' bijdroegen tot de algehele representatie van de invasie in Irak en de 'War on Terror': een tijdloze strijd tussen goede en slechte partijen. De waarden op deze manier presenteren zorgde er ook voor dat Bush medestanders kon zoeken in zijn gevecht voor 'freedom's cause'. Door de waarde in deze context te plaatsen, legitimeerde hij ook het militaire ingrijpen en promoten van democratie in het Midden-Oosten. In het discours van de Amerikaanse president kan de constructie van de waarde dus een belangrijk instrument zijn om te specificeren wie 'wij' en 'hen' zijn, om steun te krijgen voor bepaalde beleidsvoorstellen en om bepaalde politieke acties te legitimeren. Linguïstisch onderzoek naar hoe waarden gebruikt worden in veranderende socio-politieke contexten is dus belangrijk om de retorische strategieën te achterhalen die het Witte Huis gebruikt (Sowińska, 2013).

Ook in dit onderzoek is de constructie van waarden duidelijk afhankelijk van de socio-politieke context waarin ze worden gebruikt, wat zeker gelinkt kan worden aan kritische discoursanalyse.

1.3.3 Waarden in mediateksten

In bovenstaande onderzoeken ging het vooral over waarden in discours in het algemeen, niet specifiek in discours van mediateksten. Er is echter ook al onderzoek verricht naar het opsporen van waarden in mediateksten, al dan niet aan de hand van discoursanalyse.

1.3.3.1 Onderzoek naar culturele waarden in Aziatische online nieuwssites

Massey en Chang (2002) onderzochten nieuwsverhalen van tien Aziatische online nieuwssites op basis van een kwantitatieve inhoudsanalyse. Ze analyseerden de verhalen op het voorkomen van de waarden 'harmonie' en 'ondersteuning' (*supportiveness*), die in de literatuur worden aangegeven als fundamentele Aziatische waarden. Dit onderzoek is dus al specifieker gericht op artikelen van online kranten. De onderzoekers stellen zich de vraag of er bepaalde Aziatische waarden kunnen worden teruggevonden in de Aziatische journalistiek en, als dit zo is, of deze invloed dan geldt over heel het continent of slechts bepaalde delen ervan. Ook werd de vraag gesteld of Aziatische waarden restricties in persvrijheid kunnen aantonen en of de Aziatische journalistiek meer door westerse, universele werknormen voor nieuws worden beïnvloed dan door Aziatische normen.

Uit het onderzoek bleek dat de twee Aziatische waarden 'harmonie' en 'ondersteuning' in de steekproef van online kranten wel degelijk naar voren kwamen (Massey & Chang, 2002). Wanneer het gemeten werd als 'afwezigheid van conflict' in de rapportage, kwam harmonie het meeste naar voor, maar wel vooral in nieuws dat direct gerelateerd was aan de thuislanden van de Aziatische journalisten. Ook ondersteuning kwam het meest voor in nieuws over het thuisland, maar niet zo veel als harmonie (Massey & Chang, 2002).

Wanneer de kranten werden gegroepeerd volgens subregio, kwamen de Aziatische waarden vooral voor in Zuidoost-Azië. Wanneer de kranten gegroepeerd werden volgens mate van persvrijheid, kwamen de waarden vooral voor in drie Zuidoost-Aziatische landen: Brunei, Maleisië en Singapore: de enige 'not-free' staten in de steekproef. Dat de Aziatische journalistiek meer beïnvloed wordt door westerse journalistieke normen dan unieke Aziatische normen, klopt soms, maar niet altijd. Aziatische journalisten en correspondenten van westerse nieuwsagentschappen waren even gericht op conflict en even kritisch wanneer ze over buitenlands nieuws rapporteerden. Het zou kunnen dat

conflict en kritisch rapporteren wel geaccepteerd worden in de Aziatische journalistiek wanneer ze gericht is op de “ander” (Massey & Chang, 2002).

In dit onderzoek wordt dus gezocht naar bepaalde waarden in artikelen van online kranten. Ook wordt duidelijk dat de geografische context een impact heeft op het al dan niet voorkomen van waarden.

1.3.3.2 Onderzoek naar menselijke waarden in de Yemen Times

Een ander onderzoek dat het voorkomen van waarden in mediateksten onderzoekt, is dat van Hazaea, Ibrahim en Nor uit 2013. Hierin worden menselijke waarden onderzocht in korte uitspraken die voorkomen in de Yemen Times voor de jaren 2003 en 2010. De Yemen Times is een onafhankelijke, Engelstalige krant die zowel online beschikbaar is als in *hardcopy*. Dit onderzoek baseert zich op de hierboven reeds vermeldde lijst van UNESCO van menselijke waarden. Ook worden de spreuken geanalyseerd op basis van een discoursanalyse zoals die door Fairclough werd beschreven. Daarnaast worden menselijke waarden hier bekeken als een neutraal discours dat gedeeld wordt door mensen. Er is dus sprake van een objectivistisch perspectief op discours. De studie onderzoekt het discours “voorbij” het zinsniveau met als analyse-eenheid ‘whole-text organization’. Waarden worden geïdentificeerd door woordbetekenis, formulering en metaforen.

Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat media een belangrijke rol spelen in de verspreiding van menselijke waarden. Zo waren de waarden ‘wijsheid’, ‘werk’, ‘kennis’, ‘doorzettingsvermogen’, ‘vriendschap’ en ‘tijd’ dominant aanwezig in de spreuken. Uit deze conclusies kan ook afgeleid worden dat media belangrijke leerbronnen zijn voor EIL-studenten (*English as an international language*). De auteur geeft ook aan dat het interessant zou zijn om de mediateksten te onderzoeken vanuit een ideologisch perspectief op discours en media, naast het objectivistisch perspectief dat er nu gebruikt wordt (Hazaea, Ibrahim, & Nor, 2014).

1.4 Socio-politieke achtergronden

Aangezien dit onderzoek aan de hand van een kritische discoursanalyse wordt uitgevoerd, betekent dit dat ook de socio-politieke context en de achtergronden van de kranten mee in rekening moeten worden genomen. Daarom worden hier kort enkele achtergronden van de Europese vluchtelingencrisis geschetst alsook achtergrondinformatie rond de onderzochte kranten. De hiervoor gebruikte bronnen zijn gemengd van aard: zowel wetenschappelijke artikelen als onderzoeksrapporten van bijvoorbeeld overheidsinstanties komen aan bod.

1.4.1 Europese vluchtelingencrisis

1.4.1.1 Definities

a) *Vluchteling*

In 1951 werd op de Conventie van de Verenigde Naties betreffende de status van vluchtelingen de definitie van een vluchteling vastgelegd als persoon die aan volgende omschrijving voldoet:

As a result of events occurring before 1 January 1951 and owing to a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it (Weis, z.d., p. 6).

Hoewel er later nog enkele aanpassingen werden gedaan, is deze oorspronkelijke vorm van de definitie internationaal aanvaard en aangenomen door 132 naties wereldwijd (Steinbock, 1998).

b) *Intern ontheemde*

Intern ontheemden kunnen van vluchtelingen onderscheiden worden in die zin dat zij binnen de grenzen van hun eigen land blijven als ze op de vlucht slaan, terwijl vluchtelingen naar een ander land vluchten. Ondanks dit verschil, zijn de redenen waarom beide groepen op de vlucht slaan meestal gelijkaardig. Ook is het zo dat intern ontheemden niet op een internationaal juridisch statuut kunnen rekenen zoals de vluchtelingen dat wel kunnen binnen bovenstaande conventie van de Verenigde Naties (Desaegher, 2016).

c) *Asielzoeker*

Ook de term 'asielzoeker' mag niet verward worden met 'vluchteling'. Elk persoon die een asielaanvraag doet, is per definitie een asielzoeker. Enkel zij die vallen onder de definitie van een vluchteling volgens de Conventie betreffende de status van de vluchteling, kan zich ook effectief zo noemen. De asielzoekers moeten dus voldoen aan de criteria opgesteld in de conventie: het feit dat ze gevlucht zijn uit hun land en in een ander land asiel aanvragen, maakt hen nog geen 'vluchteling' volgens de definitie van de conventie (Lecot, 2016).

1.4.1.2 Internationale wetgeving

a) *Conventie betreffende de status van vluchtelingen (1951)*

Na de Tweede Wereldoorlog kampte de wereld met een onopgelost vluchtelingenprobleem. Er was dan ook de nood aan een nieuw, internationaal instrument om te bepalen wat de legale status van vluchtelingen net zou inhouden. In de plaats van ad hoc overeenkomsten voor specifieke vluchtelingensituaties, wou men een instrument met daarin de algemene definitie van een 'vluchteling' (zie hierboven). De Conventie van de Verenigde Naties betreffende de status van vluchtelingen werd aangenomen op 28 juli 1951 en is van kracht sinds 21 april 1954 (UNHCR, 2011).

Zoals hierboven reeds aangegeven, wordt in deze conventie een definitie gegeven van wat volgens de internationale gemeenschap net met 'vluchteling' bedoeld wordt. Ook worden hierin de criteria gegeven waaraan iemand moet voldoen om als vluchteling erkend te worden volgens die conventie (UNHCR, 2011).

b) Protocol betreffende de status van vluchtelingen (1967)

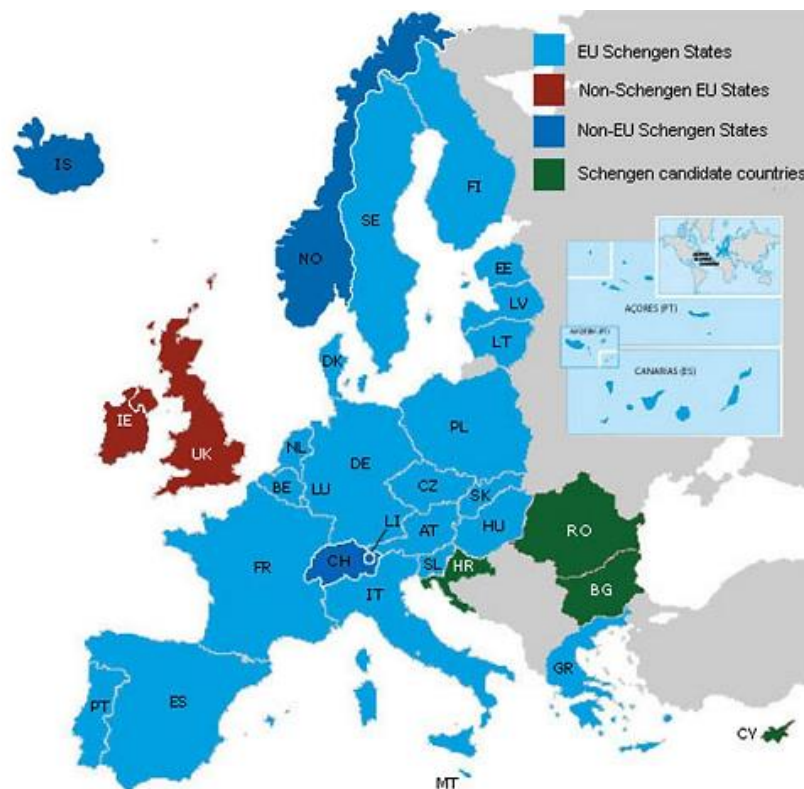
Hoewel dit een onafhankelijk protocol is, is het toch te linken aan bovenstaande conventie van 1951. Het heft de beperkingen in tijd en ruimte op die in de oorspronkelijke vluchtelingendefinitie nog wel voorkwamen. In beide documenten samen zijn dus volgende drie zaken vastgelegd:

- De definitie van vluchtelingen alsook de uitsluitingsgronden voor de vluchtelingenstatus
- De legale status van vluchtelingen in het land waar ze asiel aanvragen en hun rechten en plichten: hiertoe behoort ook het recht op bescherming tegen gedwongen terugkeer en tegen verdrijving naar plaatsen waar het leven of de vrijheid van de vluchteling kan bedreigd worden.
- De verplichtingen van de ontvangende staten, waaronder samenwerking met de UNHCR (International Organization of Parliaments (IPU), 2001)

1.4.1.3 Europese wetgeving

a) Het Schengenverdrag

Het Schengenverdrag is een verdrag tussen 22 lidstaten van de Europese Unie en vier niet-EU-lidstaten. Zes EU-landen die niet binnen de Schengenzone vallen zijn Bulgarije, Kroatië, Cyprus, Ierland, Roemenië en Groot-Brittannië. Het verdrag werd in 1985 in Schengen in Luxemburg gesloten door België, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en Nederland, en zorgt voor vrij verkeer van personen binnen de Schengenzone (Guild, Brouwer, Groenendijk, & Carrera, 2015). De Schengensituatie in 2013 is terug te vinden op de kaart van Figuur 4.

Figuur 4: Schengenzone vanaf 1/7/2013 (Guild, Brouwer, Groenendijk, & Carrera, 2015, p. 2)

Het verdrag is sinds de Europese vluchtelingen crisis al meerdere malen onderwerp geweest van discussie: veel critici beweren dan ook dat het achterhaald is. Sinds september 2015 zijn er ook al landen geweest die opnieuw interne grenscontroles hebben ingevoerd, waaronder Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Malta, Noorwegen, Slovenië en Zweden. De meeste van deze landen hielden deze grenscontroles echter enkel aan bepaalde delen van hun grenzen. Er zijn ook zes Schengenstaten die een groot aantal asielaanvragen te verwerken hadden, maar toch geen interne grenscontroles oplegden: België, Denemarken, Finland, Luxemburg, Nederland en Zwitserland. Sommige van deze landen, vooral België en Nederland, hebben echter wel sterkere politiecontrole ingevoerd aan hun interne grenzen (Guild, Brouwer, Groenendijk, & Carrera, 2015).

b) De Dublinverordening

De Dublinverordening is de derde vorm van de originele Dublin-Convention, opgesteld in 1990. Ze bepaalt in welke staat asielzoekers moeten worden opgenomen, en meestal is dat de eerste staat waarin ze werden geregistreerd. De huidige vorm van de Dublinverordening bestaat sinds 2013 en is van toepassing op alle EU-lidstaten buiten Denemarken, Noorwegen, IJsland en Zwitserland. De regulatie komt vandaag de dag onder druk te staan omdat er grote verschillen zijn in asielbeleid, toegang tot de welvaartstaat en de arbeidsmarkt voor vluchtelingen in de verschillende landen (Brekke & Brochmann, 2015).

c) Europese interventie in Syrië

Volgens Lecot (2016), ontvlucht het merendeel van de vluchtelingen dat in Europa aankomt, het conflict in Syrië. Cijfers van Eurostat (2016) geven aan dat in 2015, 29 % van alle asielaanvragen in lidstaten van de EU door mensen met Syrische nationaliteit gebeurde.

De interventie van de Europese Unie in het conflict in Syrië is al omstrede geweest. In 2011 stelden de Verenigde Staten en de Europese Unie een wapenembargo in tegen het regime van Assad. Ook begonnen de VS wapens te leveren aan strijdkrachten tegen Assad met de bedoeling zijn bewind omver te werpen. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties stelde in 2012 een resolutie voor die Assad zou hebben opgeroepen om af te treden, maar die werd tegengehouden door een veto van China en Rusland, twee bondgenoten van de Syrische president. Syrië werd ook uit de Arabische Liga gezet toen Assad weigerde af te treden (Lecot, 2016).

In september 2014 begon een coalitie onder leiding van de VS doelwitten van Islamitische Staat (IS) te bombarderen in Syrië. Ook enkele Europese landen hielpen hierbij. Frankrijk dreef bijvoorbeeld zijn hulp op na de aanslagen in Parijs (Lecot, 2016). Rusland daarentegen, blijft Assads regime steunen, maar bombardeert tegelijk ook IS-doelwitten. Rusland zou het regime van Assad steunen omdat het terug zijn sterke positie tegenover het westen wil opbouwen, een positie die de voorbije decennia verloren is gegaan (Allison, 2013).

d) Vluchtelingendeal met Turkije

Als antwoord op de grote instroom van vluchtelingen in Europa, besloten de Europese Unie en Turkije op 19 maart 2016 over te gaan tot hun zogenaamde 'vluchtelingendeal'. Enkele punten die daarin aan bod komen, zijn de volgende:

- Vanaf 20 maart 2016 worden alle illegale migranten die vanuit Turkije in de EU aankomen, teruggestuurd naar Turkije, op kosten van de EU.
- Voor elke Syriër die in de EU wordt opgenomen vanuit Turkije, wordt er een Syriër teruggestuurd naar Turkije.
- Turkije zal de nodige maatregelen treffen om illegale migratie via nieuwe zee- of landroutes te voorkomen.

- Als aan alle voorwaarden wordt voldaan, zullen de visa-vereisten voor Turkse burgers in de deelnemende EU-lidstaten opgeheven worden. Verder moet het Schengensysteem weer volledig hersteld worden.
- De EU versnelt de betaling van de fondsen van drie miljard euro voor de Turkse vluchtelingenfaciliteiten en geeft daarna nog drie miljard euro extra fondsen tegen eind 2018.
- Zowel de EU als Turkije herbevestigen hun engagement voor het toetredingsproces van Turkije tot de EU.
- Beide partijen engageren zich ook om de humanitaire situatie in Syrië te verbeteren, vooral aan de Turkse grens (Europese Raad, 2016).

1.4.1.4 Belgische wetgeving

a) Bevoegde instanties

Op 5 mei 1993 werd er in België een federale staat gecreëerd. Hierbij werd de verantwoordelijkheid voor het migratie- en asielbeleid toegewezen aan de gemeenschappen en gewesten. Er zijn echter wel enkele overkoepelende, uitvoerende organen aanwezig: de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), het Commissariaat-Generaal voor Vluchtelingen en Staatlozen (CGVS), de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RVV) en het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil). Ook is er sinds 2008 binnen de regering iemand apart bevoegd voor het migratie- en asielbeleid. Die persoon is sinds 2011 ook bevoegd voor de opvang van asielzoekers (Van den Broucke, et al., 2015).

De Dienst Vreemdelingenzaken heeft verschillende hoofdtaken. Zo beheert de organisatie migratiestromen en beslist ze over de geldigheid van verblijfsaanvragen. Ook zorgt ze ervoor dat de nationale migratiewetgeving overeenkomt met het Europees recht. Ze bestrijdt verder ook mensensmokkel en organiseert de terugkeer van asielzoekers wiens aanvraag is afgewezen. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en de Raad van State zijn verantwoordelijk voor de toepassing van het migratiebeleid en zijn dus beroepsorganen voor migratieprocedures. Ook andere overheidsdiensten spelen hier een rol in (Van den Broucke, et al., 2015).

b) Wettelijk kader

Het zijn de Schengenakkoorden en de Schengen Visumcode die ervoor zorgen dat asielzoekers toegang krijgen tot het Belgische grondgebied en hiernaast ook voor korte tijd (maximum 90 dagen) in het land mogen verblijven. Er zijn verschillende visumtypes die kunnen worden uitgereikt: Type A (luchthaven transit), Type C (kort verblijf of reizen voor verblijfsdoeleinden zoals toerisme, zakenreizen, familiebezoeken, ...) en Type D (langdurig verblijf zoals gezinshereniging, studies, tewerkstelling, ...). Wanneer de persoon langer dan drie maanden in België wil verblijven, krijgt de persoon dus een visum type D. Dit moet dan worden omgezet in een verblijfsvergunning nadat de persoon in België is aangekomen. Voor een langdurig verblijf bestaan heel wat verschillende verblijfsstatuten, waarbij de toelatingsvoorwaarden verschillen van statuut tot statuut:

- Gezinshereniging
- Tewerkstelling of zelfstandige beroepsuitoefening
- Volgen van voltijdse hogere studies, voor internationale studenten die een bewijs van voldoende financiële middelen kunnen voorleggen (Van den Broucke, et al., 2015)

Naast deze drie hoofdredenen voor verblijfsvergunning voor langere tijd, bestaan er ook nog andere verblijfsstatuten rond onder andere mensenhandel, medische redenen, au pairs en niet-begeleide minderjarigen. Een burger van buiten de Europese Unie die een verblijfsstatus van onbeperkte duur heeft, kan na vijf jaar de status van 'langdurig ingezetene' krijgen (Van den Broucke, et al., 2015).

Het is de Vreemdelingenwet van 1980 die de huidige asielprocedure en bevoegdheden van alle instanties bepaalt. Of een persoon erkend wordt als vluchteling, wordt bepaald door de Conventie van de VN van 1951 enerzijds en het Europese asielacquis anderzijds. In die Vreemdelingenwet wordt ook de status van subsidiaire bescherming en verblijfsvergunningen voor medische of humanitaire redenen voorzien (Van den Broucke, et al., 2015).

c) *Het Vlaamse integratiebeleid*

Het belangrijkste punt van het Vlaamse integratiebeleid is dat nieuwkomers in Vlaanderen met gelijke rechten en plichten als volwaardig burger aan de Vlaamse samenleving moeten kunnen deelnemen. Bij integratie moet er interactie zijn tussen nieuwkomers en de samenleving waarin ze terecht komen (Van den Broucke, et al., 2015).

Ook kennis van het Nederlands wordt als een belangrijk onderdeel van het burgerschap beschouwd. Dit leren van Nederlands wordt ook gezien als een gedeelde verantwoordelijkheid van zowel de anderstalige persoon als van de ontvangende samenleving (Van den Broucke, et al., 2015).

1.4.2 Achtergronden kranten

Na een korte toelichting van de socio-politieke achtergronden van de Europese vluchtelingencrisis, volgt hieronder wat achtergrondinformatie over de meeste gelezen Vlaamse populaire kranten en kwaliteitskranten.

1.4.2.1 Het Laatste Nieuws

Het Laatste Nieuws is de meest gelezen krant in Vlaanderen. De krant wordt uitgegeven door de Persgroep Publishing, één van de twee grootste mediaconcerns van Vlaamse kranten. Het Laatste Nieuws heeft een heel ruim sportkatern en voorziet in het weekend het magazine NINA. Voor kinderen is er de Studio 100-krant. Hoofdredactrice is momenteel Isabel Albers (Wikipedia, Het Laatste Nieuws, 2017).

De eerste editie van de krant werd uitgegeven op 7 juni 1888. Ze werd opgericht door de vrijzinnige liberaal Julius Hoste en was aanvankelijk radicaal antiklerikaal. De zoon van Julius Hoste, Julius Hoste jr., nam de krant van zijn vader over en slaagde erin een ruimer publiek te bereiken door het gebruik van een meer gematigde stijl door het toevoegen van meer regionaal nieuws en ook door een ruimer sportkatern (Wikipedia, Het Laatste Nieuws, 2017).

In 1993 werd Het Laatste Nieuws opgenomen door de Persgroep. Sinds 1995 is de krant een populaire krant die bijzondere aandacht geeft aan 'de mens achter het nieuws'. Er komt zowel streeknieuws als nationaal en internationaal nieuws in voor. Het is een dagblad en telt 21 verschillende regionale edities, die allen eenzelfde katern met nationaal en internationaal nieuws hebben, maar ook een eigen aantal pagina's met nieuws uit de specifieke Vlaamse regio's (Wikipedia, Het Laatste Nieuws, 2017).

De Persgroep bevat verschillende kranten waaronder Het Laatste Nieuws, de Tijd, L'Echo, De Volkskrant, de Gelderlander, ... De mediagroep geeft ook verschillende magazines uit, waaronder Dag Allemaal, TV-Familie, Goed Gevoel, Story en Humo (De Persgroep, 2016).

1.4.2.2 De Morgen

De Morgen ontstond oorspronkelijk vanuit twee socialistische partijkranten: de Volksgazet en de Vooruit en had als eerste hoofdredacteur Paul Goossens. De krant was afhankelijk van de socialistische beweging voor haar inkomsten en dus ook haar voortbestaan. De krant kwam financieel meerdere malen in moeilijkheden. Na een dreigend faillissement nam Uitgeverij J. Hoste de krant uiteindelijk over, die ook de van oorsprong liberale kranten, zoals Het Laatste Nieuws en de Nieuwe Gazet, uitgaf. Deze uitgeverij is nu omgedoopt tot 'de Persgroep' (Wikipedia, De Morgen, 2017).

Door de opname in de Persgroep is De Morgen minder politiek gekleurd, hoewel de krant nog wel vaak progressief schrijft (Opgenhaffen, 2016). De krant wordt, naast De Standaard, beschouwd als een van de drie Vlaamse kwaliteitskranten. Hoofdredacteurs van De Morgen zijn momenteel An Govaerts en Bart Eeckhout, waarbij deze laatste opiniërend hoofdredacteur is sinds 2016 (Wikipedia, De Morgen, 2017).

1.4.2.3 Het Nieuwsblad

Het Nieuwsblad is een Belgische dagblad dat wordt uitgegeven door mediaconcern Mediahuis. De eerste editie verscheen op 3 november 1929 (Wikipedia, 2017).

Het was de krant De Standaard die Het Nieuwsblad oorspronkelijk oprichtte om een ruimer publiek te bereiken. De krant was bedoeld voor lagere katholieke bedienden en deed aan meer algemene verslaggeving en sportverslaggeving. De Standaard zelf legde zich dan weer toe op politieke berichtgeving (Wikipedia, 2017).

De typische kenmerken van Het Nieuwsblad zijn de schrijfstijl, de beknopte politieke verslaggeving en een uitgebreide sportverslaggeving. Zo heeft de krant een uitneembaar katern, SportWereld. De doelgroep van de krant is breed. Ze maakt dan ook gebruik van een conservatieve en populistische stijl, waardoor specifieke doelgroepen worden aangesproken voor de adverteerders in het blad. Ook wordt de krant in tabloidformaat uitgebracht. Hoewel kranten geen echte ideologische strekking meer hebben, leunt de krant politiek toch eerder bij rechts aan. Het Nieuwsblad wordt ook gezien als een populaire krant (Wikipedia, 2017).

Op zaterdag worden de vacaturebijlage Jobat en Weekend toegevoegd aan de krant. Ook verschijnt sinds februari 2008 elke week een gratis magazine bij de krant. Verder is er ook sprake van een zondagseditie, Het Nieuwsblad op Zondag, die vooral verdeeld wordt bij bakkers en andere winkels die op zondag open zijn. De krant is ook organisator van de Ronde van Vlaanderen en de Omloop Het Nieuwsblad (vroeger Omloop Het Volk). Hoofdredacteurs van de krant zijn momenteel Pascal Weiss en Liesbeth Van Impe (Wikipedia, 2017).

Mediahuis is naast voor de uitgave van Het Nieuwsblad, ook verantwoordelijk voor de uitgave van de De Standaard, De Gazet van Antwerpen, Het Belang van Limburg en NRC Media, die onder andere NRC Handelsblad uitgeven. Ook merken zoals Jobat Media, hebbes.be, Vroom.be, Zimmo.be en Koopjeskrant.be vallen onder Mediahuis. Verder geeft het concern ook nog topicals uit zoals Jet Magazine en The Bulletin. De CEO van Mediahuis is Gert Ysebaert (Mediahuis, 2016).

1.4.2.4 De Standaard

De Standaard leunde vroeger aan bij de christendemocratische traditie. Vanaf 1999 verwijderde de krant de ondertitel "dagblad voor staatkundige, maatschappelijke en economische belangen". Ook het woordkruis AVV-VVK (een link met de Vlaamsgezinde en katholieke traditie) werd geschrapt.

Deze gebeurtenissen wezen duidelijk op een wijziging in de redactionele lijn van de krant: van de christelijke visie werd overgestapt naar eerder antiklerikale overtuigingen. Hoofdredacteurs vandaag de dag zijn Bart Sturtewagen en Karel Verhoeven (Wikipedia, z.d.).

De Standaard wordt vandaag de dag uitgegeven door Mediahuis, een mediagroep die, zoals hierboven reeds aangegeven werd, verschillende mediaproducten uitgeeft. De krant is, naast De Morgen, een van de twee kwaliteitskranten in het Vlaamse krantenlandschap (Wikipedia, z.d.).

1.5 Onderzoeksvragen

1.5.1 Probleemstelling

Uit heel wat literatuur blijkt dat nieuws opgevat kan worden als een sociale constructie en dat de auteur, in dit geval de journalist, waarden kan uitdrukken in zijn discours door bijvoorbeeld linguïstische middelen voor evaluatie toe te passen. Naar waarden die de Vlaamse pers rond het thema van de Europese vluchtelingencrisis naar voren brengt, is echter nog geen onderzoek verricht. Volgens een column van Rik Torfs (terug te vinden als bijlage A), die verscheen in september 2015, zou de Vlaamse pers specifieke waarden zoals menselijkheid, solidariteit en mededogen voorop zetten en zo eenzijdig rapporteren (Torfs, 2015).

In de column zijn verschillende uitspraken terug te vinden die erg kritisch omgaan met de berichtgeving van de pers :

- “Ondertussen pleit onze pers voortdurend voor meer menselijkheid en mededogen. Voor generositeit, het opgeven van het wederkerigheidsbeginsel, het verlaten van een troosteloos do ut des (Torfs, 2015, p. 10).”
- “Maar dat journalisten een morele rol willen spelen, desnoods tegen de mening van hun lezers, kijkers of luisteraars in, valt op (Torfs, 2015, p. 10).”
- “In het vluchtelingendossier beperkt onze pers zich niet tot commentaar op wat anderen doen, ze neemt zelf het voortouw. Ze bepleit nadrukkelijk meer solidariteit (Torfs, 2015, p. 10).”
- “Vandaag zijn journalisten een groep op zichzelf, die op een vrij gelijklopende manier naar maatschappelijke ontwikkelingen kijkt (Torfs, 2015, p. 10).”
- “Die uniformiteit is minder fijn. Maar dat journalisten meer dan vroeger een morele rol opnemen, vind ik spannend, ook al zijn hun inspiratiebronnen niet altijd even duidelijk. Misschien ook voor zichzelf niet (Torfs, 2015, p. 10).”

Het is interessant om te onderzoeken of deze stelling klopt met de realiteit. Aangezien heel wat onderzoeken ook aantonen dat hoe kranten berichten over een thema, afhankelijk is van de socio-politieke achtergrond van het thema, is het zeker ook boeiend om die mee in rekening te nemen.

Qua methodes werd voor het thema van vluchtelingencrisissen specifiek reeds vaak gebruikt gemaakt van framing. Er wordt ook regelmatig onderzoek verricht aan de hand van inhoudsanalyse. Het thema werd ook al door enkele academici onderzocht aan de hand van een discoursanalyse en zelfs een kritische discoursanalyse, maar dit enkel voor de buitenlandse pers. Ook waarden onderzoeken aan de hand van kritische discoursanalyse is in de wetenschappelijke literatuur nog vaak onontgonnen terrein. Een kritische discoursanalyse die deze waarden in de Vlaamse pers onderzoekt, zou dus heel wat nieuwe, interessante inzichten kunnen opleveren.

Verder bleek ook uit onderzoek dat er toch wel verschillen lijken te bestaan in hoe kranten de vluchtelingencrisis belichten, zowel bij de Vlaamse pers als bij de buitenlandse pers. De vergelijking was echter maar tussen twee kranten, terwijl het ook interessant is om na te gaan of meerdere kranten op het gebied van waarden wel of niet een gelijkaardig pleidooi houden.

Het is dan ook belangrijk voor kwaliteitsvolle journalistiek dat de pers pluralistisch is en verschillende standpunten aan het woord laat. Hoe meer kranten dan onderzocht worden, hoe breder het beeld dat over dit eventuele eenheidsdenken geschetst kan worden. Dat gebrek aan pluralisme en eenheidsdenken is een kritiek die de media vaak te verduren krijgen. Deze kritiek kan in verband gebracht worden met het zogenaamde ‘pensée unique’, een term die Ramonet in een opiniestuk voor *Le Monde diplomatique* in 1995 als volgt definieerde: “la traduction en termes idéologiques à prétention universelle des intérêts d’un ensemble de forces économiques, celles, en particulier, du

capital international" (Ramonet, gecit. in Cohen , 2014, p. 49). Ook Frank Thevissen heeft het over een gebrek aan pluralisme in zijn boek 'De Vierde Macht'. Hij geeft aan dat er voor 'onverdraagzame' stemmen in de media geen plaats is, ook deels omdat er een te nauwe band bestaat tussen politici en journalisten onderling. Ook haalt hij het economische aspect aan als mogelijke oorzaak van het gebrek aan pluralisme, een aspect dat ook Fairclough in zijn theorie vernoemde (Jäger, 2015).

1.5.2 Onderzoeksvragen

Op basis van bovenstaande niches, zou dit onderzoek volgende onderzoeksvragen willen beantwoorden:

OV 1: In welke bewoordingen brengen de vier Vlaamse kranten Het Nieuwsblad, Het Laatste Nieuws, De Standaard en De Morgen de Europese vluchtelingencrisis naar voren?

- a. OV 1.1: In welke mate is er sprake van (de aanwezigheid van) waarden als 'menselijkheid', 'mededogen' en 'solidariteit' in artikelen van Vlaamse kranten over de Europese vluchtelingencrisis?
- b. OV 1.2: In welke mate is er sprake van (de aanwezigheid van) waarden als 'onmenselijkheid', 'onverschilligheid', 'egoïsme' en 'verdeeldheid'?
- c. OV 1.3: Hoe evalueren bovenstaande kranten deze waarden in hun artikelen: als eerder wenselijk of als eerder onwenselijk?

OV 2: In welke mate is er op dit vlak een eenheidsdenken terug te vinden in de vier kranten die onderzocht worden?

Volgende hypothesen worden op basis van het column van Torfs gesteld:

H1: De waarden 'menselijkheid', 'mededogen' en 'solidariteit' zijn aanwezig in artikelen rond het thema van de Europese vluchtelingencrisis 2015 in de Vlaamse kranten Het Nieuwsblad, Het Laatste Nieuws, De Standaard en De Morgen.

H2: De waarden 'menselijkheid', 'mededogen' en 'solidariteit' worden als wenselijk naar voren gebracht in artikelen rond het thema van de Europese vluchtelingencrisis 2015 in de Vlaamse kranten Het Nieuwsblad, Het Laatste Nieuws, De Standaard en De Morgen.

H3: Er is sprake van een mate van eenheidsdenken over de verschillende kranten heen: de vier kranten brengen deze waarden allemaal naar voren en evalueren de positieve waarden als wenselijk.

2 METHODEN

2.1 Kritische discoursanalyse

2.1.1 Discours

Van de term 'discours' bestaat geen eenduidige definitie: verschillende sociologen en politieke denkers kaderen de term elk in hun eigen filosofisch systeem. Vaak spreken de definities elkaar tegen. Ook zijn er heel wat middelen beschikbaar om discours te analyseren, waaronder de in deze paper gebruikte 'kritische discoursanalyse'.

Letterlijk vertaald vanuit het Frans betekent discours 'toespraak of redevoering'. De term omvat alle mogelijke vormen van spraak of tekst. Dit kan gaan over gewone gesprekken, interviewverslagen of verscheidene geschreven teksten. Ook films, videofragmenten, geluidsopnamen, foto's en afbeeldingen kunnen onder de term 'discours' geplaatst worden (Iteratief, 2013).

Discours kan ook gezien worden als de manier waarop er in de media, door het grote publiek of in officiële documenten over een onderwerp gesproken en geschreven wordt. Zo is er bijvoorbeeld het minderhedendiscours, het klimaatdiscours, het discours over de Europese eenwording, ... (Iteratief, 2013).

2.1.2 Kritische analyse van discours

Verschiedende onderzoekers hebben de onderzoeksmethode waarin discours 'kritisch' onderzocht wordt, de 'Kritische discoursanalyse' (KDA), al proberen te definiëren. Van Dijk (1994) geeft aan dat het een onderzoeksveld is dat vooral geschreven en gesproken teksten bestudeert en analyseert om zo discursieve bronnen van macht, dominantie, ongelijkheid en vooroordelen te onthullen. Fairclough (1995) definieert de onderzoeksmethode op een gelijkaardige manier:

Discourse analysis aims to systematically explore often opaque relationships of causality and determination between (a) discursive practices, events and texts, and (b) wider social and cultural structures, relations and processes; to investigate how such practices, events and texts arise out of and are ideologically shaped by relations of power and struggles over power; and to explore how the opacity of these relationships between discourse and society is itself a factor securing power and hegemony (p. 132).

Kort samengevat wordt bij kritische discoursanalyse taal gezien als een machtsinstrument. Als de discoursanalyse op een 'kritische' manier wordt uitgevoerd, betekent dit dat er speciale aandacht uitgaat naar het perspectief van gerechtigheid (sociale rechtvaardigheid), onmacht, machtsverschillen, uitsluiting en uitbuiting. Een kritische discoursanalyse is eigenlijk een combinatie van een kritische sociologische analyse en een taalkundige analyse. (Sheyholislami, 2015)

Het kritische aspect is het grootste verschil met de 'gewone' discoursanalyse. Waar discoursanalyse een algemenere term is, komt er bij KDA het kritische aspect bij, dat volgens onder andere de Frankfurt School inhoudt dat niets als vanzelfsprekend wordt gezien, dat er openheid is voor alternatieve manieren van lezen, dat er aan zelfreflectie wordt gedaan tijdens onderzoeksproces en dat het gaat om het transparant maken van ideologische posities in de tekst (Wodak, 2007).

Hieronder volgt een overzicht van verschillende principes die de traditie van KDA samenvatten:

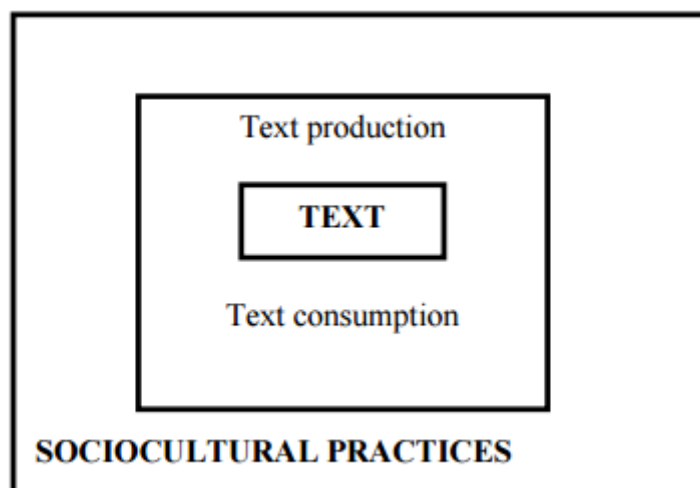
1. Taal is een sociale praktijk waarmee de wereld wordt weergegeven.
2. Discours- of taalgebruik als vorm van sociale praktijk geeft niet enkel andere sociale praktijken weer, maar bevat ook sociale praktijken zoals machtsuitoefening, dominantie, vooroordelen, verzet,
3. Teksten verwerven hun betekenis door de dialectische relatie tussen de teksten zelf en sociale subjecten, namelijk schrijvers en lezers. Deze laatsten kunnen verschillen in mate van keuzevrijheid, in de toegang die ze hebben tot teksten en in het aantal middelen waarover ze beschikken om teksten te interpreteren.
4. Linguïstische kenmerken en structuren zijn niet arbitrair. Ze zijn doelgericht, ongeacht of de keuze ervoor nu bewust of onbewust gemaakt is.
5. Machtsrelaties worden gemaakt, uitgeoefend en bestendigd door discours.
6. Alle schrijvers en sprekers gebruiken specifieke discursieve praktijken al naargelang hun specifieke belangen en doelen, die op hun beurt bepaalde inclusies en exclusies bevatten.
7. Discours is historisch in die zin dat teksten hun betekenis verkrijgen door in een specifieke sociale, culturele en ideologische context gesitueerd te zijn, en in tijd en ruimte.
8. KDA interpreteert niet enkel teksten, maar legt ze ook uit (Sheyholislami, 2015).

Er zijn heel wat verschillende onderzoekers die hun eigen theorie rond KDA hebben opgesteld. Enkele bekende onderzoekstradities binnen de KDA zijn het socio-cognitieve model van Van Dijk, de 'Discourse Sociolinguistics' van Wodak en ten slotte de theorie van Fairclough (Sheyholislami, 2015).

Deze paper beperkt zich tot het theoretisch kader dat Fairclough voor KDA heeft uitgewerkt, aangezien dit ook het kader is dat gebruikt wordt voor het onderzoek.

2.1.2.1 Theoretisch kader van Fairclough

Het theoretisch kader van Fairclough geeft aan dat er verschillende niveaus zijn waarop een communicatief evenement geanalyseerd kan worden (Fairclough, 1995). Dit wordt ook in Figuur 5 aangegeven:

Figuur 5: Een theoretisch kader voor KDA van een communicatieve gebeurtenis (Fairclough, 1995, p. 59)

Fairclough (1995) legt in zijn model eerst de focus op tekst. Hierbij worden verschillende zaken geanalyseerd: woordenschat, grammatica, semantiek, klanken en cohesie-organisatie die het zinsniveau overstijgt. De taalkundige analyse wordt toegepast op de lexicale, grammaticale en semantische eigenschappen.

Ten tweede legt Fairclough (1995) in zijn analysemodel de nadruk op discours. Die dimensie heeft volgens hem twee facetten: institutionele processen (zoals redactieprocedures) enerzijds en discoursprocessen (verandering die de tekst ondergaat tijdens productie en consumptie) anderzijds. Fairclough zegt hierover het volgende: "Discourse practice straddles the division between society and culture on the one hand, and discourse, language and text on the other" (Fairclough, 1995, p. 60).

De derde focus om discours te analyseren aan de hand van Faircloughs model, ligt op socio-culturele praktijken. Die dimensie bevat volgens hem drie aspecten: economie (de economie van de media), politiek (de macht en ideologie van de media) en cultuur (waarden). Volgens Fairclough is het niet nodig om alle aspecten van deze analyse uit te voeren, maar enkel die aspecten die relevant zijn voor een specifiek thema of onderzoek (Sheyholislami, 2015).

Fairclough geeft, zoals in de literatuurstudie reeds wordt beschreven, verschillende categorieën aan om een kritische discoursanalyse uit te voeren. Hij geeft ook aan dat de onderzoeker zelf een keuze moet maken in welke categorieën uit deze lijst relevant zijn voor zijn eigen onderzoek (Sheyholislami, 2015). Voor deze paper wordt vooral gefocust op de laatste categorie, namelijk 'Evaluatie', aangezien die het meeste in verband kan worden gebracht met waarden in discours.

2.1.2.2 Mediadiscours volgens Fairclough

Fairclough (1995) geeft aan dat voor discours in de massamedia specifiek nog enkele aspecten apart moeten worden bekeken. Zo moet er rekening gehouden worden met enkele specifieke eigenschappen van de massamedia zoals toegang tot de media, het economisch systeem achter de media, politiek van de media en gangbare procedures van productie en consumptie van mediateksten (Sheyholislami, 2015).

a) Toegang tot de massamedia

Volgens Fairclough (1995) hebben veel individuen en sociale groepen geen gelijke toegang tot massamedia wat betreft schrijven, spreken of uitzenden. Hij schrijft dit toe aan het feit dat media-output onder een vorm van professionele en institutionele controle staat. In het algemeen zouden het die mensen zijn die ook al op andere manieren economische, politieke of institutionele macht hebben, die de beste toegang hebben tot de media.

b) Economisch systeem achter de massamedia

Een andere belangrijke eigenschap van de media is het economisch systeem dat erachter schuilgaat. Volgens Fairclough (1995) is het economisch systeem achter een instituut dan ook belangrijk in de bepaling van haar praktijken en teksten. Media zijn, net als andere bedrijven, uit op winstbejag. Fairclough (1995) geeft aan dat de media hierdoor heel vatbaar zijn voor de effecten van commerciële druk. Die effecten kunnen een rol spelen in wat als nieuws geselecteerd wordt en in de manier waarop zulk nieuws gepubliceerd wordt (Chomsky, 1989; Fowler, 1991).

Verder is het ook zo dat heel wat media in handen van een paar grote spelers geconcentreerd zijn. Die concentratie manifesteert zich op verschillende manieren. Zo zijn mediaorganisaties op zo'n manier gestructureerd dat de dominante stemmen die van het politieke en sociale establishment

zijn. Ook zorgt de structuur ervoor dat sommige groepen beperkte toegang hebben tot de media (Fairclough, 1995).

c) Politiek van de media

Veel critici argumenteren dat commerciële mainstreammedia ideologisch werken en dat ten dienste van de machtigen, de elite en de staat. Fairclough (1995) gaat ervan uit dat mediadiscours bijdraagt tot het reproduceren van sociale relaties van dominantie en uitbuiting. Tegelijk observeerde hij dat de belangen van de media soms conflicterend zijn met die van de staat, zoals wanneer de Amerikaanse pers de publieke opinie tegen de Vietnamoorlog keerde door harde beelden van de oorlog te tonen.

d) Gangbare procedures van productie en consumptie van mediateksten

De productie en consumptie van mediateksten zijn twee belangrijke dimensies van media. Onder productie wordt een set van institutionele routines verstaan, zoals nieuws verzamelen, nieuws selecteren, schrijven en redactie uitvoeren. Consumptie betekent dan weer de manier waarop lezers, in geval van een geschreven tekst, die tekst lezen en begrijpen (Fairclough, 1995; Fowler, 1991; Sheyholislami, 2015; Van Dijk, 1993).

Eerst en vooral is nieuwsselectie een proces dat een invloed heeft op de tekstproductie van de media. Massamedia hebben meer materiaal dan plaats: niet al het nieuws wordt dus gepubliceerd. Eaman (1987) beweerde hierover het volgende: "Events become news when transformed by the news perspective, and not because of their objective characteristics . . . news is consciously created to serve the interest of the ruling class (Eaman, gecit. in Fowler, 1991, p. 51)."

Onder die nieuwsselectie valt ook de selectie van wie in de tekst aan het woord gelaten wordt in een interview of een citaat. Een gangbare routine in de journalistiek is hierbij gebruikmaken van officiële informatiebronnen of andere gelegitimeerde bronnen. Dit gebeurt systematisch door een vast netwerk van contacten en procedures. Gewone mensen worden meestal enkel aan het woord gelaten over hun persoonlijke ervaring en niet over hun mening. Dat media sterk leunen op officiële informatiebronnen komt doordat de media afhankelijk zijn van de status quo om verder winst te maken (Fairclough, 1995; Sheyholislami, 2015).

Na dit productieproces is het nieuwsitem klaar om geconsumeerd te worden. Over hoe het geconsumeerd zal worden, verschillen de meningen nog al eens binnen discoursanalyse. Fairclough (1995) geeft aan dat alle analisten, inclusief onderzoekers binnen het onderzoeksdomein van de KDA, het erover eens zijn dat elk publiek teksten anders interpreteert. Dit is ook een van de belangrijkste kritieken die KDA vaak te verduren krijgt: als elk publiek een tekst op een verschillende manier interpreteert, zal ook elke onderzoeker binnen KDA eenzelfde tekst anders interpreteren (Widdowson, 1995).

2.2 Verantwoording

In dit onderdeel wordt kort aangegeven wat de beperkingen en voordelen van KDA zijn en waarom net voor deze onderzoeksmethodologie gekozen is.

2.2.1 Beperkingen

Verschillende onderzoekers hebben echter al gewezen op beperkingen eigen aan deze onderzoeksmethode. Buiten Widdowson en Chilton (2005) hebben critici op zich weinig problemen met de epistemologische relevantie van KDA. Een grote kritiek is er echter op het feit dat de theoretische basis achter KDA vaak verwarrend is: het gebruik van concepten en categorieën kan inconsistent lijken, wat het opstellen van een systematische theorie niet bevordert. Als de onderzoeker dan enkel uitkiest wat het beste past in zijn of haar onderzoek en hierbij zijn keuze niet motiveert, kan dit voor heel wat contradicties zorgen.

Widdowson (2004) is niet tegen het idee achter KDA, maar heeft zijn twijfels geuit omtrent de analysemethoden. Hij beweert dat zinnen uit hun contexten abstraheren en voorbeelden kiezen die relevant zijn voor het onderzoek er in strikte zin niet voor zorgt dat de onderzoekers binnen KDA een echte analyse doen. Volgens Widdowson is KDA het bevooroordeeld, zonder principes, conventioneel en contextloos kiezen van linguïstische kenmerken, waarbij de onderzoeker impressionistische commentaar geeft met als resultaat een simplistische analyse. Hij vindt het een goed idee dat KDA-onderzoekers kritisch staan tegenover de bestaande ideologieën, maar vindt dat ze ook best eens kritisch kijken naar hun eigen onderzoeksmethoden. Die moeten dan ook opnieuw over te doen zijn door andere onderzoekers en moeten consistente principes en systematische linguïstische theorieën toepassen. De analyse moet volgens hem in het algemeen meer systematisch gebeuren.

Een andere kritiek komt van Chilton (2005). Volgens hem mist KDA een cognitieve taaltheorie die zou kunnen tonen hoe discours en sociale cognitie elkaar beïnvloeden. 'Cognitive frame theory', 'conceptual metaphor theory' en 'blending theory' zijn meer geplaatst dan KDA om te verklaren waarom bepaalde fenomenen zoals racisme en vooroordelen voorkomen.

Billig (2003) vindt de positieve kanten van KDA, zoals de kritische ingesteldheid tegenover de status quo en de interdisciplinaire aanpak, zeker goed, maar heeft ook zo zijn kritieken. Hij beweert dat, door naturalisatie en institutionalisering, die kritische aanpak zelf ook een dominant discours kan worden met dezelfde tekortkomingen van de aanpak die de stroming eigenlijk bekritiseert.

Nog twee andere kritische stemmen komen van Martin en Blommaert. Martin (1992) beschuldigt KDA ervan heel kritisch materiaal te produceren over sociale fenomenen, maar geen praktische oplossing voor het probleem aan te reiken. Hij stelt dan ook een 'positieve discoursanalyse' voor. Hierbij moeten onderzoekers binnen KDA, om sociale verandering te bewerkstelligen, niet enkel teksten analyseren die ze bezwaarlijk vinden, maar ook teksten die ze bewonderenswaardig en motiverend vinden. Blommaert (2005) heeft dan weer als kritiek dat het meeste werk binnen KDA niet is toegepast op maatschappijen buiten de eerste wereld. Hij geeft ook kritiek op het feit dat KDA zichzelf als onderzoekstraditie heeft afgebakend: veel discoursanalyse kan op zich ook kritisch zijn, zonder met de onderliggende assumpties en methoden van KDA rekening te houden.

Ook de KDA van Fairclough kent zijn beperkingen. Zo evalueert een paper van Poole uit 2010 specifiek de theorie van Fairclough binnen de KDA. Enkele beperkingen die Poole naar voren brengt, zijn de volgende:

- De term 'discours' is breed gedefinieerd, soms zelfs overkoepelend samengevat als 'taal'.
- De theoretische onderbouw van KDA is gebaseerd op verschillende invloeden, maar het is niet duidelijk of die samen ook een coherent geheel vormen.
- KDA houdt er geen rekening mee dat alle lezers een tekst op een verschillende manier interpreteren.
- KDA lijkt een te deterministisch beeld van het effect van bepaalde teksteigenschappen (zoals nominalisatie) op lezers aan te nemen.
- KDA maakt niet genoeg gebruik van psycholinguïstisch bewijs.

De meeste van deze beperkingen zijn ook van toepassing op dit onderzoek. Omdat Faircloughs theorie echter een heel interessante methodologie aanreikt om waarden te onderzoeken, is er toch voor KDA gekozen als hoofdonderzoeksmethode voor dit onderzoek. De beperkingen moeten natuurlijk zeker in het achterhoofd gehouden worden bij het uitvoeren en lezen van dit onderzoek.

2.2.2 Voordelen

Deze methode heeft, ondanks de talrijke kritieken, verschillende voordelen, zeker met oog op dit specifieke onderzoek. Ze is, zoals bij een inhoudsanalyse wel het geval is, niet vooral beschrijvend, maar neemt ook de socio-politieke context mee in rekening. De methode van Fairclough beschrijft niet enkel de taal van de teksten, maar verhult ook de discoursen verborgen onder het oppervlak. Verder stelt KDA de huidige status quo in vraag en is ze kritischer dan meer traditionele onderzoeksmethoden binnen het academische veld. Zo past het onderzoek naar de mate van eenheidsdenken bijvoorbeeld perfect binnen de onderzoekstraditie van de 'kritische' discoursanalyse. Bij een eenheidsdenken komen bepaalde stemmen in de maatschappij niet aan bod, en dit is ook een van de thema's KDA onderzoekt. Ten slotte is KDA een onderzoeksmethode die interdisciplinair is en concepten en theorieën van verschillende sociale wetenschappen gebruikt en toepast (Poole, 2010).

Er is gekozen voor de methode van KDA omdat er in de onderzoeksvragen gezocht wordt naar de aanwezigheid van waarden. De categorie 'Evaluatie' binnen de theorie van Fairclough uit de onderzoekstraditie van KDA, sluit hier heel goed bij aan. Ook hebben andere onderzoekers deze theorie al gebruikt om waarden in teksten te bestuderen, wat inspiratie gaf voor de methodologie van dit onderzoek. Zo werd in het onderzoek van Hazaea, Ibrahim en Nor uit 2013 bijvoorbeeld, Fairclough's theorie gebruikt om menselijke waarden te onderzoeken in korte spreken in de Yemen Times.

Aangezien het thema van de vluchtelingen crisis niet los te denken is van zijn politieke en sociale context, leek KDA een heel interessante optie voor dit onderzoek. Kritische discoursanalyse onderzoekt hoe taal een rol speelt in thema's zoals macht, dominantie en vooroordelen, wat specifiek bij dit maatschappelijk thema, zeker belangrijk kan zijn. Deze methodologie overstijgt het vooral beschrijvende karakter van bijvoorbeeld een inhoudsanalyse.

Ook is het een methode die nog niet eerder is toegepast op Vlaamse kranten rond het specifieke thema van de Europese vluchtelingen crisis. Er is al onderzoek gebeurd in eerdere masterproeven via de onderzoeksmethodes framing en inhoudsanalyse, maar nog niet aan de hand van KDA. Door voor een nieuwe onderzoeksmethode te kiezen, is de kans ook groter dat het onderzoek nieuwe inzichten zal opleveren. KDA geeft ook een interessante insteek omdat er over verschillende disciplines heen wordt gewerkt.

2.3 Corpuselectie

Voor dit onderzoek werd gekozen voor twee corpora: één uitgebreider corpus voor het kwantitatieve deel van het onderzoek en een beperkter corpus voor het kwalitatieve deel.

2.3.1 Kwantitatief onderzoek

Er werd rekening gehouden met volgende criteria bij het zoeken in de GoPress Academic-database (2017):

- **Zoekwoorden:** 'vluchteling', 'vluchtelingencrisis', 'vluchtelingen', 'migrant', 'migranten', 'asielzoeker' of 'asielzoekers' (een van de woorden) – Op deze manier wordt een maximaal aantal artikelen ingesloten dat mogelijks over de Europese vluchtelingencrisis gaat.
- **Minimum aantal woorden:** 500 – Op deze manier komen vooral de wat langere artikelen aan bod.
- **Periode:** van 1 mei 2015 tot en met 6 september 2015 - Dit is een ruime periode die voorafgaat aan de column van Torfs. Eerst werd enkel geopteerd voor de periode juli – september, maar dit bleek een te klein corpus te zijn om een voldoende groot aantal termen te kunnen opsporen.
- **Kranten:** Het Laatste Nieuws, Het Nieuwsblad, De Standaard, De Morgen - Voor deze kranten werd gekozen omdat ze de meest gelezen kranten in Vlaanderen zijn binnen de groep van populaire of kwaliteitskranten enerzijds en omdat ze ook het eventuele onderscheid tussen populaire kranten en kwaliteitskranten kunnen weergeven, anderzijds.

Niet alle artikelen uit bovenstaande zoekopdrachten gingen echter effectief over de vluchtelingencrisis. Daarom werden volgende artikelen uit de zoekopdracht gefilterd:

- Alle artikelen die niet als hoofdthema de vluchtelingencrisis of vluchtelingen hadden, maar wel één van de zoekwoorden bevatten, werden niet in het corpus opgenomen. Dit werd besloten na het lezen van de inleiding en na een cursorische lectuur van de rest van het artikel.
- Artikelen over vluchtelingen van andere vluchtelingencrissen dan de Europese, zijn niet opgenomen in het corpus: zo werd de focus gehouden op de Europese vluchtelingencrisis, aangezien het ook over deze crisis gaat in de onderzoeksvragen.
- Artikelen die enkel focussen op een bepaalde politiek of politici en waarin het thema van vluchtelingen terloops wordt vermeld, zijn ook niet opgenomen, aangezien het artikel niet specifiek over de vluchtelingencrisis gaat.
- In sommige populaire kranten komen lezersrubrieken of meningen van lezers over de vluchtelingen aan bod. Ook die hebben weinig met de eigenlijke evaluatie van de krant zelf te maken, en werden dus niet opgenomen.

Zo werd een uiteindelijk corpus van 305 artikelen bereikt met volgende samenstelling:

- **De Morgen:** 111
- **De Standaard:** 75
- **Het Laatste Nieuws:** 81
- **Het Nieuwsblad:** 38 (Gopress, 2017)

2.3.2 Kwalitatief onderzoek

Voor het kwalitatief onderzoek werd gekozen voor een kleiner corpus, zodat de focus meer op diepgaande analyse kon worden gelegd. De zoekopdracht voor het kwantitatief onderzoek werd nog verder verfijnd. Uit bovenstaande artikelen werden enkel de artikelen uit de periode van 1 juli 2015 tot en met 6 september 2015 overgehouden. Een andere optie was om het aantal kranten te verkleinen, maar aangezien een van de onderzoeksvragen de mate van eenheidsdenken wil onderzoeken, leek het toch beter om de vier kranten te behouden en de periode te verkleinen.

Zo is er een corpus samengesteld dat bestaat uit 167 artikelen en volgende opbouw heeft:

- **De Morgen:** 61 artikelen
- **De Standaard:** 46 artikelen
- **Het Laatste Nieuws:** 44 artikelen
- **Het Nieuwsblad:** 16 artikelen (Gopress, 2017)

Bij deze corpusselectie is het duidelijk dat er wel een zekere mate van subjectiviteit kan spelen. Of bijvoorbeeld een artikel voldoende informatie bevat over de vluchtelingen crisis om geselecteerd te worden, kan eventueel verschillen opleveren tussen verschillende onderzoekers die de selectie zouden maken. Deze subjectiviteit zou aangepakt kunnen worden door een tweede onderzoeker (of zelfs meerdere onderzoekers) uit de GoPress-database de artikelen te laten selecteren en enkel die artikelen op te nemen die alle onderzoekers selecteren. Door de beperkte tijd die er voor deze masterproef is, is ervoor gekozen dit niet te doen. Om mogelijke interpretatiefouten te voorkomen, werd er wel voor gekozen om het corpus tweemaal grondig door te nemen.

2.4 Onderzoeksopzet

De centrale concepten die in de onderzoeksvragen worden onderzocht, zijn de volgende:

- De aanwezigheid van de waarden ‘menschelijkheid’, ‘mededogen’ en ‘solidariteit’ in artikelen van De Standaard, De Morgen, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad over de Europese vluchtelingen crisis in de periode van 1 mei 2015 tot en met 6 september 2015.
- De aanwezigheid van waarden als ‘dehumanisering’, ‘onverschilligheid’ en ‘egoïsme’ in artikelen van De Standaard, De Morgen, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad over de Europese vluchtelingen crisis in de periode van 1 mei 2015 tot en met 6 september 2015.
- De evaluatie van bovenstaande waarden in artikelen van De Standaard, De Morgen, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad over de Europese vluchtelingen crisis in de periode van 1 juli 2015 tot en met 6 september 2015.
- De mate van eenheidsdenken binnen De Standaard, De Morgen, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad over de Europese vluchtelingen crisis in de periode van 1 juli 2015 tot en met 6 september 2015.

2.4.1 De kwantitatieve aanwezigheid van de waarden

2.4.1.1 Zoektermen

Bij elk artikel wordt eerst gekeken naar de aanwezigheid van de waarden en hun antoniemen in verschillende woordvormen aan de hand van het programma NVivo. De synoniemen, antoniemen en adjectieven werden verzameld via de online versie van Van Dale (die online beschikbaar is via Limo) en via de online site synoniemen.net en zijn terug te vinden in Tabel 1. De synoniemen werden ook zo breed mogelijk genomen en komen misschien niet altijd of zelfs niet voor. Toch werd ervoor gekozen om alle mogelijke manieren van voorkomen van deze waarden in de tekst te bestuderen, zodat het onderzoek zo breed mogelijk de expliciete aanwezigheid van de waarden kon bestuderen. Een beperking van het zoeken naar synoniemen is natuurlijk dat er een verschil in connotatie tussen het synoniem en het oorspronkelijke woord kan bestaan.

Voor de woorden ‘solidariteit’ en ‘mededogen’ werd in Van Dale geen exact antoniem terug gevonden. In Engelstalige online woordenboeken zoals *Collins of Thesaurus* kwamen wel antoniemen voor de woorden voor. Voor ‘mededogen’ werd ‘onverschilligheid’ (‘indifference’) als een van de mogelijke tegenstellingen gevonden. Voor ‘solidariteit’ werden ‘discord’ en ‘dissension’ gevonden, wat kan vertaald en samengevat kan worden als ‘verdeeldheid’ (Collins, 2017; Thesaurus, 2017). Door die vertaling vanuit het Engels kan een beperking dus wel zijn dat dit geen exacte antoniemen zijn.

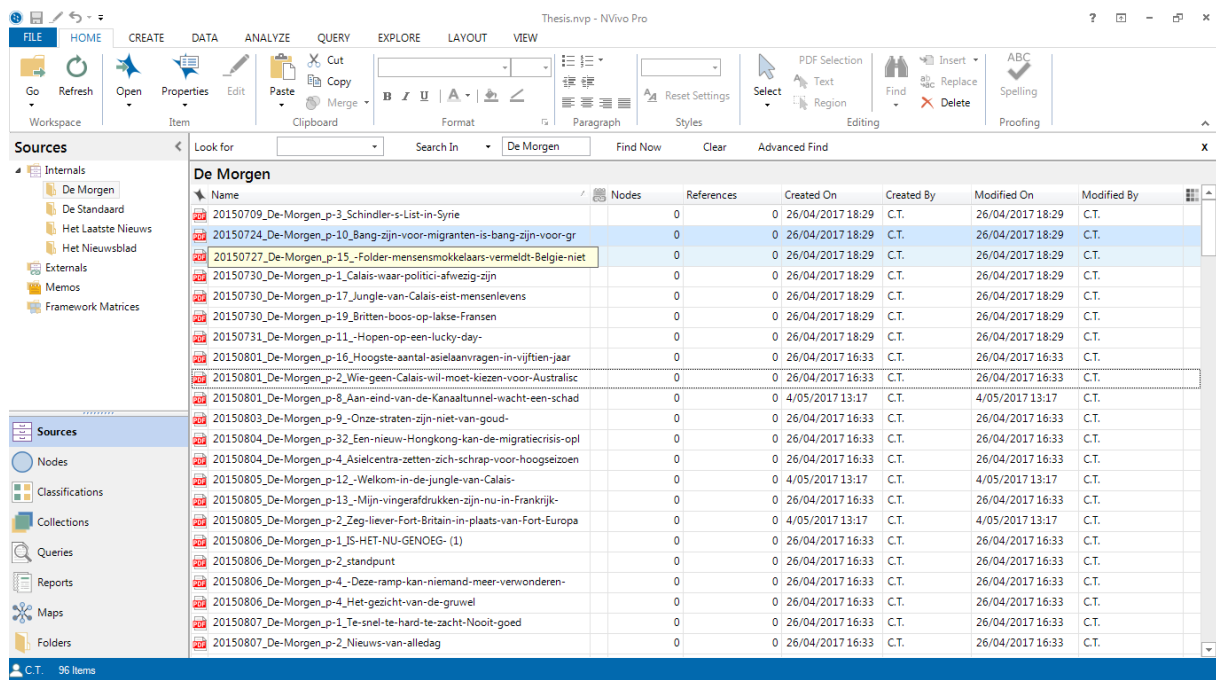
Omdat de waarde ‘solidariteit’ in deze context onder andere wordt gezien als ‘behulpzaam tegenover vluchtelingen’, wordt als tweede tegengestelde ook gezocht op ‘egoïsme’. Dit is geen exact antoniem maar hoort wel bij de groep waarden die een eerder ‘negatieve’ houding tegenover vluchtelingen en de vluchtelingen crisis kenmerken. Bij het woord ‘verbonden’, waarop werd gezocht als synoniem van solidair, was het ook vaak zo dat dit in een compleet andere context voorkwam, zoals in ‘een fotograaf verbonden met het persagentschap...’. Deze referenties werden weggelaten uit de resultaten. Enkel de gevallen waarbij de termen in de juiste context voor dit onderzoek voorkwamen, werden beoordeeld.

Woord	Synoniemen	Adjectieven
Menselijkheid	Humaniteit, menslievendheid	Menselijk, menslievend, human
Solidariteit	Belangengemeenschap, eendrachtigheid, saamhorigheid, verbondenheid	Solidair, samenhorig, verbonden
Mededogen	Medelijden, barmhartigheid, compassie, deernis, genade, medegevoel, medeleven, meedogendheid	Mededogend, medelijdend, barmhartig, medelevend, mededoogzaam
Onmenselijkheid	Onmenselijkheid, dehumanisering	Onmenselijk, inhuman
Egoïsme	Zelfzucht, eigenbelang, eigenbaat, zelfzuchtigheid, baatzucht, ik-zucht	Egoïstisch, zelfzuchtig, zelfbaatzuchtig, baatzuchtig
Verdeeldheid	Gespletenheid, tweedracht, verscheurdheid	Verdeeld, gespleten, verscheurd
Onverschilligheid	Apathie, desinteresse, onbekommerdheid, onbetrokkenheid, indifferentie	Onverschillig, apathisch, gedesinteresseerd, onbekommerd

Tabel 1: Zoektermen query's NVivo (Van Dale Online Woordenboeken, 2017; van Kol, 2017)

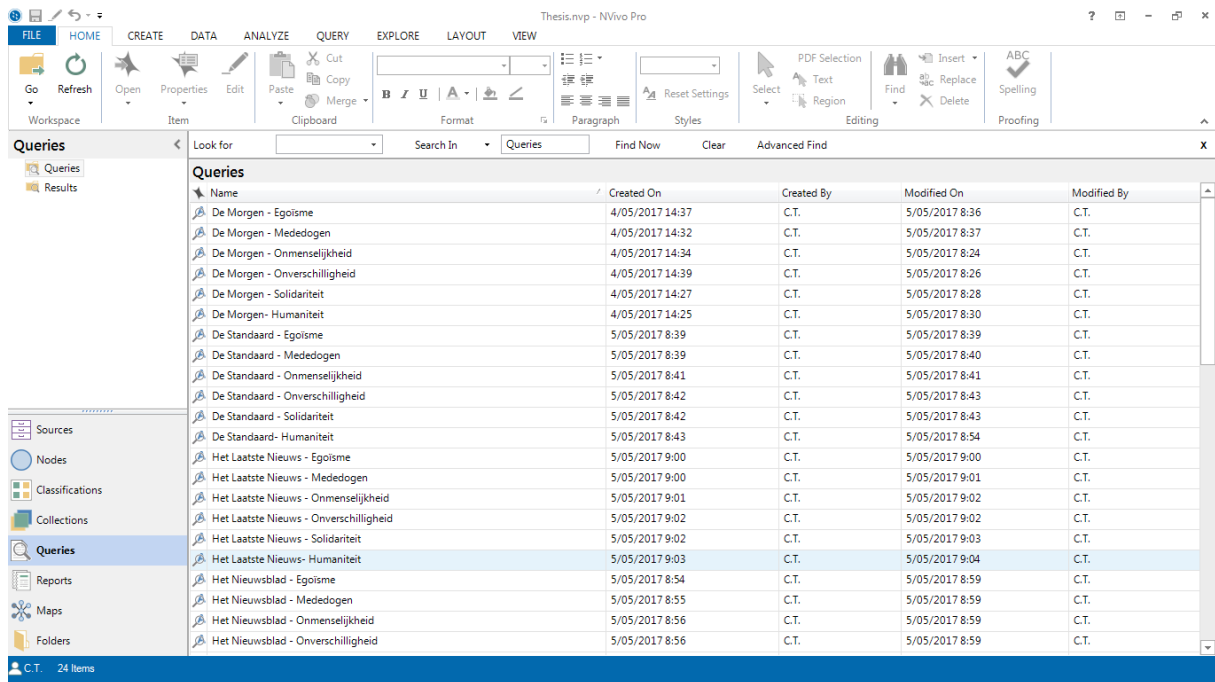
2.4.1.2 De kwantitatieve analyse met NVivo

Voor de kwantitatieve analyse werd gebruikt gemaakt van de analysesoftware NVivo. De artikelen uit het corpus werden in pdf-formaat gedownload van de Go Press-database en werden in hetzelfde bestandsformaat als data geïmporteerd in NVivo. De artikelen werden gegroepeerd per krant, zoals getoond in Figuur 6.

Figuur 6: Overzicht geïmporteerde artikelen De Morgen in NVivo (NVivo, 2017)

Om de aanwezigheid van bovenstaande termen te onderzoeken, werd gebruik gemaakt van query's. Er werd per krant en per waarde een aparte query opgesteld, zoals getoond in Figuur 7.

Figuur 7: Overzicht aangemaakte query's in NVivo (NVivo, 2017)

Ook werd er per waarde over alle kranten heen een extra 'Advanced Find' gedaan, waarin dan gezocht werd op eventuele samenstellingen waarin de waarden voorkomen. Voor de waarde 'solidariteit' werd bijvoorbeeld een 'Advanced Find' gebruikt met als criteria 'With name that contains *solidariteit*' en 'In folders and sets – alle kranten'. Dit leverde volgende resultaten op voor de verschillende waarden:

- **Solidariteit:** De Morgen – De solidariteit barst los – *solidariteitsreflex*
- **Genade:** De Standaard - Bed, bad en *genadebrood*

Deze kwantitatieve aanwezigheid op zich geeft geen context; ze werd eerder gebruikt om de woorden te lokaliseren zodat er kwalitatieve analyse op kon worden toegepast. Pas in de kwalitatieve analyse wordt ook de context mee in rekening genomen. In dit onderzoek wordt vooral de kwalitatieve kant verder uitgewerkt omdat de focus in de onderzoeksvragen echt ligt op evaluatie en dit is best te meten met een kwalitatieve onderzoeksmethode.

Ook wordt hier enkel de expliciete aanwezigheid van de waarde getoond, die dan in de kwalitatieve analyse op expliciete en impliciete evaluatie onderzocht zal worden. De impliciete aanwezigheid van de waarden wordt hier buiten beschouwing gelaten om de focus binnen het onderzoek overzichtelijk te houden.

2.4.2 De evaluatie van de waarden

De kwalitatieve analyse werd, zoals hierboven reeds aangegeven, uitgevoerd aan de hand van methodologie van Faircloughs model van KDA. Hoe deze waarden in het corpus geëvalueerd worden, wordt bestudeerd door de zinnen te onderzoeken op evaluatieve statements (bv. 'menselijkheid is belangrijk'), statements met deontische modaliteiten (bv. 'we zouden menselijk moeten zijn'), statements met affectieve mentale processen (bv. ik vind menselijkheid goed) en veronderstelde waarden (bv. 'menselijkheid wordt bedreigd door'). Voor het onderzoek wordt de zin ook weergegeven in de alinea waarin hij voorkomt. Soms verwijst de waarde in de zin dan ook naar iets

wat ervoor of erna wordt vermeld. Op deze manier kan de context van het artikel beter in rekening genomen worden bij de beoordeling van de evaluatie.

Per alinea waarin de term voorkomt, zullen volgende zaken worden besproken:

- **Codering:** Deze geeft aan of de term (bv. menselijkheid) als wenselijk, onwenselijk of neutraal geëvalueerd wordt. De mogelijke codes zijn dus 'wenselijk', 'onwenselijk' of 'neutraal'. Deze categorie verschaft de belangrijkste informatie voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 1.3.
- **Auteur artikel:** Hierin wordt de naam en functie van de auteur van het artikel aangegeven zoals aangeduid in het artikel zelf. Dit is belangrijk om een onderscheid te kunnen maken tussen journalisten van de krant zelf en externe personen. Een evaluatie door een journalist van de krant zelf kan als belangrijker worden gezien dan die van een extern persoon om te weten te komen hoe de krant tegenover een bepaalde waarde staat. Ook is deze categorie belangrijk om een onderscheid te maken tussen wie het artikel schreef en wie de term in het artikel evalueert; deze personen komen niet altijd overeen.
- **Evaluerende actor:** In deze categorie wordt de naam en functie van de persoon aangeduid die de evaluatie uitvoert. Dit dient vooral om een onderscheid te kunnen maken tussen de schrijver van het artikel en de persoon die een term evalueert als die twee personen niet overeenkomen. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat de auteur van het artikel wel een journalist van de krant is, maar in een citaat een persoon aan het woord laat die de waarde evalueert. Dit soort evaluatie kan minder zeggen over de evaluatie door de krant zelf dan wanneer ze van een journalist van de krant zelf afkomstig zou zijn. Toch moet in het achterhoofd gehouden worden dat ook de keuze van wie aan het woord wordt gelaten in citaten subjectief kan zijn, zoals bijvoorbeeld ook werd aangetoond bij het onderzoek naar frames van Semetko en Valkenburg (2000). Zij gaven aan dat het moraliteitsframe vaak indirect voorkomt, doordat de journalist iemand anders aan het woord laat over of een kwestie moreel is of niet. Dit principe kan ook in dit onderzoek doorgetrokken worden. Ook gaf Fairclough (1995) aan dat onder nieuwsselectie ook de selectie valt van de persoon die geciteerd of geïnterviewd wordt. Dit zouden vaak officiële informatiebronnen zijn doordat de media afhankelijk zijn van de status quo om verder winst te maken (Fairclough, 1995; Sheyholislami, 2015).
- **Evaluerend middel:** Per term wordt bekeken hoe die in die alinea geëvalueerd wordt aan de hand van de evaluatieve middelen van Fairclough die in de literatuurstudie werden aangehaald. Het kan dus gaan om expliciete evaluatie, waaronder evaluatieve statements, deontische modaliteiten en affectieve statements vallen. Daarnaast kan het ook gaan om impliciete evaluatie zoals veronderstelde waarden. Deze categorie is toegevoegd om te onderzoeken welke evaluatieve middelen de auteurs en externe personen net gebruiken om de termen te evalueren.
- **Verklaring:** In deze categorie wordt uitgelegd hoe tot de bepaling van de codering en het evaluatieve middel is gekomen om transparantie in het onderzoek te garanderen.

Het kan zeker voorkomen dat in een artikel de verschillende woorden of afgeleide woordvormen meerdere malen voorkomen. Elke keer dat een van de onderzochte woorden voorkwam, werd dit apart bekeken en afzonderlijk beoordeeld per alinea. Het kan ook zijn dat die evaluatie elders in het artikel nog wordt genuanceerd, maar aangezien elk item afzonderlijk wordt bekeken per alinea, wordt dit dus niet mee in rekening genomen.

Een andere beperking is dat er veel interpretatie van de onderzoeker bij te pas komt. Verder moet ook genuanceerd worden dat, als er in het artikel een waarde als gewenst of ongewenst geëvalueerd wordt, dit niet altijd om het standpunt van het medium zelf gaat: de evaluatie kan ook voorkomen in bijvoorbeeld een citaat van een externe bron.

2.4.3 De mate van eenheidsdenken van de verschillende kranten

Het eventuele eenheidsdenken tussen de verschillende kranten wordt bekeken door de conclusies over de vier verschillende kranten naast elkaar te leggen na kwalitatieve analyse. De resultaten worden ook per krant weergegeven, wat de vergelijking achteraf vergemakkelijkt.

2.4.4 Objectiviteit, betrouwbaarheid en validiteit

Objectiviteit, betrouwbaarheid en validiteit worden op verschillende manieren gegarandeerd in dit onderzoek. Hoewel een van de beperkingen van KDA luidt dat er veel subjectieve interpretatie van de onderzoeker aan te pas komt, wordt hier in dit onderzoek aan tegemoet gekomen door een kwantitatieve component toe te voegen. Verder wordt ook zeker aangeraden het corpus door een of meerdere andere onderzoekers te laten coderen, wat in dit onderzoek nog niet is gedaan wegens de beperkte tijdsperiode.

Bij betrouwbaarheid wordt de vraag gesteld of het onderzoek hetzelfde resultaat zou bekomen wanneer het door een andere onderzoeker zou worden overgedaan. Om de betrouwbaarheid te vergroten werd de methode op een zo transparant mogelijke manier beschreven. Ook werd in de resultaten zo transparant mogelijk beschreven hoe tot de codering is gekomen door de onderzoeker. Daarnaast kan ook het gebruik van de analysesoftware NVivo de repliceerbaarheid van het onderzoek vergroten. Daarnaast werd het corpus voor de kwalitatieve analyse twee keer doorgenomen, om zo eventuele incorretheiden weg te werken en een extra controle in te voegen. De betrouwbaarheid zou nog kunnen toenemen door één of meerdere andere onderzoekers het volledige onderzoek onafhankelijk te laten uitvoeren.

Bij validiteit wordt de vraag gesteld of er wordt gemeten wat zou moeten gemeten worden. In onderzoeksvragen 1.1 en 1.2 wordt de expliciete aanwezigheid van waarden nagegaan in het corpus. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de functie 'query's' binnen de analysesoftware NVivo. In onderzoeksvraag 1.3 wordt nagegaan hoe de kranten de waarden evalueren: als wenselijk of als onwenselijk. Dit gebeurt aan de hand van de specifieke analysecategorie 'Evaluatie' van Fairclough. Hierbij wordt ook een onderscheid gemaakt tussen gevallen waarbij journalisten van de krant zelf een waarde evalueren en gevallen waarbij externe personen de waarde evalueren, omdat dit laatste misschien minder zegt over hoe de krant zelf de waarde evalueert. Om ten slotte na te gaan hoe de waarden over de verschillende kranten heen geëvalueerd werden en of er een bepaald eenheidsdenken terug te vinden is, werden alle resultaten van de kwalitatieve analyse per krant naast elkaar gelegd en gekeken of er parallellen optraden. Hierbij is het ook belangrijk in het achterhoofd te houden dat de evaluaties aanwezig in de artikelen eerder beperkt waren, waardoor het heel moeilijk is hier een algemene conclusie uit te trekken.

3 RESULTATEN

3.1 Kwantitatief onderzoek

In Tabel 2 staat opgelijst hoe vaak de termen, synoniemen of bijvoeglijke naamwoorden procentueel in het corpus voorkwamen, wat een antwoord kan vormen op onderzoeksvraag 1.1 en 1.2. De gevallen waarin de woorden niet de betekenis hadden van de waarden die onderzocht worden, werden hier niet in mee gerekend (bv. 'er werden x aantal vluchtelingen *verdeeld* over de Europese lidstaten'), aangezien dit ook niet relevant is voor de kwalitatieve analyse. Ook kan het zijn dat de som van de aparte percentages niet exact tot 100 gaat doordat afronding op twee cijfers na de komma is toegepast op de deelcijfers.

	Menselijk	Solidariteit	Mededogen	Onmenselijkheid	Egoïsme	Verdeeldheid	Onverschilligheid	Totaal
De Morgen	33	41	13	3	1	3	6	100
De Standaard	24	54	2	0	7	7	7	100
Het Laatste Nieuws	31	28	22	11	3	6	0	100
Het Nieuwsblad	41	32	9	0	0	14	5	100

Tabel 2: Voorkomen van termen per krant (in %) (NVivo, 2017)

In De Morgen komen de positieve waarden het meest voor, met menselijkheid en solidariteit als koplopers. De negatieve waarden 'onmenselijkheid', 'egoïsme' en 'verdeeldheid' komen het minst voor.

Ook in De Standaard is er hetzelfde verhaal, hoewel in deze krant de positieve waarde 'mededogen' dan weer amper voorkomt, minder zelfs dan de negatieve waarden 'egoïsme', 'verdeeldheid' en 'onverschilligheid'.

In Het Laatste Nieuws komen ook de positieve waarden het meest voor, met ook 'menselijkheid' en 'solidariteit' als koplopers. In deze krant wordt van de negatieve waarden vooral 'onmenselijkheid' aangehaald.

Het Nieuwsblad toont dezelfde trend, hoewel mededogen hier minder vaak voorkomt. De waarde 'verdeeldheid' komt hier dan weer meer aan bod, maar ook zeker nog niet zo vaak als de positieve waarden 'menselijkheid' en 'solidariteit'.

Aangezien dit echter een beperkte steekproef is, kunnen deze resultaten op geen enkele manier veralgemeend worden. De focus van dit onderzoek ligt op de kwalitatieve analyse die hieronder volgt.

3.2 Kwalitatief onderzoek

De resultaten van het kwalitatief onderzoek worden eerst per krant weergegeven en daarna samengevat voor alle kranten overkoepelend. Deze resultaten kunnen dan ook een antwoord bieden op onderzoeksvraag 1.3 en 2. Er wordt gekeken naar de coderingen die voorkomen met daarbij een onderscheid tussen evaluaties door journalisten van de krant zelf en externe personen. Er wordt ook gekeken naar welke evaluatieve middelen vooral aan bod komen. Ten slotte worden per krant enkele voorbeelden gegeven van hoe de codering in zijn werk is gegaan. De volledige codering is terug te vinden als bijlage B.

3.2.1 De Morgen

3.2.1.1 Menselijkheid – onmenselijkheid

a) Evaluaties journalisten

De meeste evaluaties in De Morgen worden toegekend door externe personen. In dit corpus komt het ook wel een keer voor dat Koen Vidal, chef buitenlandpolitiek van De Morgen, zelf de term 'menselijkheid' evalueert. Hij evalueert de term als wenselijk. De term 'onmenselijkheid' wordt ook door een andere journalist van De Morgen, Bart Eeckhout, als onwenselijk geëvalueerd. Hierbij gebruiken de journalisten enkel het evaluatief middel 'veronderstelde waarden': ze geven dus niet expliciet aan dat ze een waarde wenselijk of onwenselijk vinden, maar doen dit impliciet.

Voorbeeld

Kortom: gezien de erg problematische internationale context is een **humaan** asielbeleid voor politici als Francken de enige optie. Maar vanuit een puur electoraal opzicht blijft het wel een berekende gok. Francken wacht de uitdaging om een rechts kiespubliek te overtuigen met progressieve asielstandpunten. Gezien de sympathiefactor bij Syrische vluchtelingen is dat geen onmogelijke opgave. Maar dan moet er wel ad rem en puntig gereageerd worden op figuren als Michel van den Brande die een klein half miljoen potentiële N-VA-kiezers op andere ideeën wil brengen (Vidal, Hard maakt plaats voor humaan, 2015, p. 6).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Koen Vidal

Evaluerende actor: Koen Vidal

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Een humaan asielbeleid wordt als enige optie naar voren gebracht, waardoor het dus wel als wenselijk kan opgevat worden. Toch gaat het hier om een humaan 'asielbeleid' en niet om de exacte waarde 'menselijkheid'.

b) Evaluaties door externe personen

De waarde 'menselijkheid' wordt vaker geëvalueerd door externe personen dan door journalisten van de krant zelf. Geen enkel extern persoon evalueert menselijkheid als iets onwenselijks. Onmenselijkheid wordt wel een keer als wenselijk en een keer als onwenselijk geëvalueerd. Ook hierbij wordt meestal gebruik gemaakt van het evaluatieve middel van de 'veronderstelde waarden'. Een enkele keer komt ook een 'deontische modaliteit' of een 'evaluatief statement' voor.

Voorbeeld

Want ja, die laatste staat onder druk. Dat vraagt gedurfde en positieve keuzes. In die context vormen niet de oorlogsvluchtelingen de grootste bedreiging, wel de regeringen waar mevrouw Rutten deel van uitmaakt. Of hoe verklaart ze anders de lagere pensioenen, de vermindering van de kinderbijslag of het snijden in de uitkeringen voor langdurig zieken? In plaats van een vals vijandbeeld te creëren - vandaag is dat links, wat zal het morgen zijn? - is het Ruttens plicht om oneliners, onmogelijke voorstellen of uitspraken die de wij-zijtegenstellingen aanscherpen achter zich te laten. Een beleid en woorden die er in bestaan om de levensomstandigheden van kinderen en vluchtelingen hier miserabel te houden om potentiële asielzoekers af te schrikken, is bovendien **onmenselijk** en uitzichtloos (Crombez, 2015, p. 32).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: John Crombez, voorzitter SP.A

Evaluerende actor: John Crombez

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: ‘Onmenselijk’ wordt hier impliciet geassocieerd met negatieve dingen: het beleid waar Gwendolyn Rutten mee voor verantwoordelijk is, wordt afgekraakt door de auteur en als een van de argumenten haalt hij aan dat het beleid kinderen en vluchtelingen miserabel houdt en dat het bovendien onmenselijk en uitzichtloos is. Onmenselijk is dus duidelijk iets onwenselijks voor de auteur, die trouwens geen journalist van De Morgen zelf is, maar wel de voorzitter van politieke partij SP.A. Toch heeft de krant hierin de keuze gemaakt om hem aan het woord te laten.

3.2.1.2 Solidariteit – egoïsme – verdeeldheid

a) Evaluaties journalisten

Evaluaties van deze waarden door journalisten komen ook hier maar twee keer voor in het hele corpus. Bij de waarde ‘solidariteit’ blijkt er een onderscheid te zijn tussen solidariteit van het volk/een regering met vluchtelingen enerzijds en solidariteit tussen de EU-landen onderling om het vluchtelingenprobleem aan te pakken, anderzijds. Er worden ook weer veel meer evaluaties toegekend door externe personen dan door journalisten van de krant zelf.

Bart Eeckhout lijkt solidariteit (tussen de EU-landen) als iets wenselijks te evalueren. Daarnaast evalueert hij egoïsme als iets onwenselijks. Als evaluatief middel gebruikt hij steeds ‘veronderstelde waarden’: hij geeft dus steeds een impliciete evaluatie van de waarden. Verdeeldheid komt niet voor in het corpus van De Morgen.

Voorbeeld

“Ze zouden voor één keer beter zwijgen. In deze Europese Unie kan niet eens voldoende **solidariteit** gevonden worden om 40.000 vluchtelingen netjes over 28 landen te verdelen (Eeckhout, 2015, p. 2).”

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bart Eeckhout

Evaluerende actor: Bart Eeckhout

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur bekritiseert het feit dat de EU niet voldoende solidair kan zijn om vluchtelingen gelijkmatig te verdelen. Uit die kritiek kan dus afgeleid worden dat de auteur solidariteit tussen de verschillende EU-landen wel als gewenst ziet, aangezien hij kritiek heeft op het feit dat die solidariteit er nu niet is.

b) Evaluaties externe personen

Ook hier worden meer evaluaties door externe personen uitgevoerd dan door journalisten van de krant zelf. De term 'solidariteit' wordt veel vaker als wenselijk geëvalueerd dan als onwenselijk. Dit gebeurt dan meestal ook weer aan de hand van veronderstelde waarden. Twee keer gebeurt het ook aan de hand van deontische modaliteit. Het gaat hier dus meer wel dan niet om impliciete evaluatie. Egoïsme en verdeeldheid worden niet geëvalueerd door externe personen in dit corpus. De krant kiest er dus voor vooral personen aan het woord te laten die 'solidariteit' als iets wenselijks zien.

Voorbeeld

“Ook solidariteit kent haar grenzen” (Benyaich, Ook solidariteit kent haar grenzen, 2015, p. 32)

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Bilal Benyaich, verbonden aan de beleidsdenktank Itinera Institute en het Ghent Institute for International Studies (UGent)

Evaluerende actor: Bilal Benyaich

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De term 'solidariteit' in deze tussentitel zou kunnen impliceren dat de waarde toch niet helemaal wenselijk is, aangezien ze 'haar grenzen kent'. De evaluatie gebeurt echter niet door een journalist van De Morgen zelf, maar wel van een extern persoon die het artikel voor de krant geschreven heeft.

3.2.1.3 Mededogen – onverschilligheid

a) Evaluaties journalisten

In het corpus wordt mededogen één keer als onwenselijk geëvalueerd door een journalist van De Morgen, Andries Fluit. Ook hij doet dit aan de hand van veronderstelde waarden. Onverschilligheid wordt niet geëvalueerd door journalisten van De Morgen. Ook hier worden er meer evaluaties gemaakt door externe personen dan door journalisten van de krant zelf.

Voorbeeld

“De Duitse bondskanselier stelt Schengen heus niet in vraag, maar wijst op beide kanten van solidariteit. Je kunt niet enkel de lusten van ongehinderd reizen en economische ontwikkeling hebben zonder de lasten van een Europese barmhartigheid (Fluit, MERKEL roept EU weer tot de orde, 2015, p. 1).”

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Andries Fluit, voormalig journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: Andries Fluit

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De journalist heeft het wel over Merkel maar het is niet duidelijk of hij hier zelf in evalueert of het nog steeds op Merkel betreft. Er is wel eerder een negatieve evaluatie doordat de auteur schrijft 'Je kunt niet enkel de lusten van ongehinderd reizen en economische ontwikkeling hebben zonder de lasten van barmhartigheid'.

b) Evaluaties externe personen

Er zijn meer evaluaties door externe personen dan door journalisten van de krant zelf. Mededogen wordt als wenselijk aangegeven, onverschilligheid als onwenselijk. Hiervoor worden zowel evaluatieve en affectieve statements gebruikt als veronderstelde waarden als evaluatief middel.

Voorbeeld

Helaas worden ze tijdens hun hele reis geconfronteerd met tegenslagen en vijandigheid. Sommige mensensmokkelaars zijn zo goed georganiseerd dat ze hun klanten zelfs bonnetjes geven, maar deze criminelen malen niet om de levens van degenen die ze vervoeren en waar ze geld aan verdienen. Hun meedogenloosheid is misschien geen verrassing, maar onvergeeflijk is de **onverschilligheid** van de Europese leiders, en de hindernissen die zij opwerpen voor de vluchtelingen (Bouckaert, 2015, p. 36).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Peter Bouckaert, directeur divisie noodtoestanden bij mensenrechtorganisatie Human Rights Watch.

Evaluerende actor: Peter Bouckaert

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: In deze alinea geeft de auteur expliciet zijn mening over de onverschilligheid: dit is onvergeeflijk. Interessant is ook wel dat Peter Bouckaert directeur is van een mensenrechtenorganisatie, wat wel zou kunnen doen vermoeden dat hij tegen onverschilligheid is.

3.2.2 De Standaard

In het corpus van De Standaard kwam evaluatie door een journalist van de eigen redactie slechts één keer voor. Daarom wordt zo goed als altijd evaluatie door externe personen besproken.

3.2.2.1 Menselijkheid – onmenselijkheid

Deze waarden worden enkel geëvalueerd door externe personen. De term 'menselijkheid' wordt steeds als wenselijk geëvalueerd. Die evaluatie gebeurt ook altijd door middel van veronderstelde waarden. Het gaat hier dus enkel en alleen om impliciete evaluatie. Onmenselijkheid wordt in dit corpus niet geëvalueerd in artikelen van De Standaard.

Voorbeeld

De man is een van de vele vrijwilligers van Migszol (Migrant Solidarity Group of Hungary). Die organisatie is ontstaan op Facebook, toen enkele Hongaren aan hun landgenoten vroegen om mee de vluchtelingen te helpen. Ondertussen heeft Migszol een houten kraam aan het station staan, donoren die via een supermarktketen goederen aankopen, vijftig vrijwilligers en stapels boterhammen met kaas. 'We willen tonen dat er ook Hongaren met een **menselijk** gezicht zijn', zegt een man (Hancké, 2015, p. 14).

Codering: wenselijk

Bron artikel: Corry Hancké, redactrice van De Standaard

Evaluerende actor: Een vrijwilliger van Migszol (Migrant Solidarity Group of Hungary)

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Deze 'menselijk' zou kunnen opgevat worden als wenselijk, gezien de zin waarin het woord voorkomt: 'We willen tonen dat er ook Hongaren met een menselijk gezicht zijn'. Hiermee wil de man zich duidelijk afzetten van Hongaren met een onmenselijk gezicht. Hij zit ook in een organisatie die solidair wil zijn met vluchtelingen. Er zou dus al verondersteld kunnen worden dat de vrijwilliger menselijkheid als wenselijk zou aangeven.

3.2.2.2 Solidariteit – egoïsme – verdeeldheid

Ook deze waarden worden enkel geëvalueerd door externe personen. Solidariteit wordt zo goed als altijd als wenselijk geëvalueerd. Egoïsme wordt in het corpus enkel als onwenselijk geëvalueerd. Ook verdeeldheid wordt enkel als onwenselijk geëvalueerd. De evaluatieve middelen die worden ingezet zijn vooral veronderstelde waarden, maar ook een enkele keer een evaluatief statement of een deontische modaliteit. Toch gaat het hier dus vooral om impliciete evaluatie.

Voorbeeld

"Zo eensgezind Europese leiders een vuist maken tegen Griekenland, zo **verdeeld** reageren ze op de aanslepende vluchtelingencrisis. Het lijken wel amateuristische brandweermannen, schrijft Jan Goossens: ze blussen waar ze kunnen, maar doen niks aan de brandhaarden (Goossens, 2015, p. 38)."

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Goossens, directeur van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg

Evaluerende actor: Jan Goossens

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin 'verdeeld' voorkomt, kan erop wijzen dat de auteur dit als iets onwenselijks ziet. Zo geeft hij als volgende zin: 'Het lijken wel amateuristische brandweermannen. Ze blussen waar ze kunnen, maar doen niks aan de brandhaarden;' Met die metafoor geeft hij kritiek op hoe de Europese leiders verdeeld op het vluchtelingenprobleem reageren.

3.2.2.3 Mededogen – onverschilligheid

a) *Evaluaties door journalisten*

De enige keer dat een journalist van De Standaard een van de waarden evalueert is onder deze categorie. Zo evalueert Corry Hancké onverschilligheid als onwenselijk. Dit doet ze aan de aan van het evaluatieve middel 'veronderstelde waarden' en dus impliciet. Mededogen wordt door zowel door journalisten als externe personen niet in De Standaard geëvalueerd.

Het verhaal van hun barre reis is dat van bijna iedereen die uitgeput op het plein rust. Ze hebben erg lang gewacht om hun thuis achter zich te laten.. Het was de pasgeboren baby die de doorslag gaf. Dat de tocht tot aan de Turkse grens moeilijk zou zijn, wisten ze. Dat Turkije hen niet met open armen zou opwachten, vermoedden ze. Maar de hel van Griekenland, waar ze ternauwernood aan de cel ontsnapten, de corruptie in Macedonië en de **onverschilligheid** in Servië maakten hen duidelijk dat hun lijdensweg nog niet ten einde is (Hancké, 2015, p. 12).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Corry Hancké, redactrice bij De Standaard

Evaluerende actor: Corry Hancké

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De term wordt hier vermeld in een zin waarin allemaal negatieve dingen worden aangehaald die de lijdensweg van een vluchtelingengezin omschrijven: 'Maar de hel van Griekenland, waar ze ternauwernood aan de cel ontsnapten, de corruptie in Macedonië en de onverschilligheid in Servië maakten hen duidelijk dat hun lijdensweg nog niet ten einde is.' Onverschilligheid wordt hier als een deel van de lijdensweg omschreven en is dus duidelijk onwenselijk.

b) *Evaluaties door externe personen*

Ook door externe personen wordt de term 'onverschilligheid' enkel als onwenselijk geëvalueerd en dat aan de hand van veronderstelde waarden. Het gaat hier ook enkel om impliciete evaluatie. De term 'mededogen' wordt hier niet door externe personen geëvalueerd.

Voorbeeld

De maatschappelijke discussie over het lot van de vluchtelingen dreigt daardoor te verzanden in **onverschilligheid** 'omdat we er toch niets aan kunnen doen'. Het lijkt wel een discussie onder amateuristische brandweermannen. Ze blussen in het wilde weg, zonder na te denken over wat ze met de brandhaarden moeten doen (Goossens, 2015, p. 38).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Goossens, directeur van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg

Evaluerende actor: Jan Goossens

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin de auteur de term gebruikt, kan erop wijzen dat hij die als iets onwenselijks beschouwt. Zo zegt hij: 'De maatschappelijke discussie over het lot van de vluchtelingen dreigt daardoor te verzanden in onverschilligheid'. Die woordkeuze kan er wel op wijzen dat de auteur liever niet heeft dat de discussie eindigt in onverschilligheid.

3.2.3 Het Laatste Nieuws

3.2.3.1 Menselijkheid – onmenselijkheid

a) *Evaluaties journalisten*

De term ‘menselijkheid’ wordt door Luc Van Der Kelen als wenselijk geëvalueerd, de term ‘onmenselijkheid’ als onwenselijk. Die evaluatie gebeurt aan de hand van veronderstelde waarden.

Voorbeeld

Dat betekent niet dat we geen **humaan** beleid moeten voeren noch dat we ons land als een "Fort Belgium" moeten afsluiten. We zijn echt wel in staat een goed aantal vluchtelingen op te vangen. Maar we moeten uitmaken welk soort vluchtelingen we bij ons een nieuwe kans willen bieden. Niet de jihadisten, niet de radicalen en extremisten. Er is voor hen geen plaats in ons land. Die is er wel voor al wie zich in onze samenleving heeft geïntegreerd, onze taal heeft geleerd, het goed doet op school en onze wetten respecteert. Daarover loopt op het web een petitie van de organisatie 'Zonderwijs', die pleit voor het recht op verblijf van dergelijke jongeren, van wie weer een aantal dreigt uitgewezen te worden. Elk terugkeerbeleid moet correct en efficiënt zijn, niet hardvochtig (Van Der Kelen, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Luc Van Der Kelen, politiek commentator Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Luc Van Der Kelen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Door de context waarin de term ‘humaan’ voorkomt, kan verondersteld worden dat de auteur menselijkheid als iets wenselijks beschouwt, althans toch een ‘humaan beleid’. Zo schrijft hij dat ‘dat niet betekent dat we geen humaan asiel beleid moeten voeren’. Dit kan impliceren dat hij het wel wenselijk vindt. Hij voegt er ook nog aan toe: ‘We zijn echt wel in staat een goed aantal vluchtelingen op te vangen.’ Dit is nog een argument om de voorgaande zin te ondersteunen en versterkt het idee dat er een humaan beleid moet zijn.

b) *Evaluaties externe personen*

Bij de externe personen wordt menselijkheid steeds als wenselijk geëvalueerd en onmenselijkheid als onwenselijk. Dit gebeurt zo goed als altijd door veronderstelde waarden, een enkele keer ook door een affectief statement. Ook hier komen weer meer evaluaties voor bij externe personen dan bij journalisten van de krant zelf.

Voorbeeld

Jesmina heeft ondertussen haar eigen toekomst uitgebouwd, in die zestien jaar dat ze nu in België verblijft. "Al was dat niet makkelijk", zegt ze. "Tien jaar lang hebben we moeten wachten op regularisatie. Ik kan de ettelijke jaarlijkse brieven niet meer tellen waarin we meegedeeld kregen dat we teruggestuurd zouden worden. Die onzekerheid, niet weten of je de volgende dag wel opnieuw aan je schoolbankje zou zitten. Mijn mama heeft onze regularisatie zelfs niet meegemaakt, ze is overleden. Ik voel me nu thuis in België, ik hou van het land en beschouw het als mijn vaderland. Al heb ik het moeilijk met de koele en **onmenselijke** reacties van sommige landgenoten op de vluchtelingenstroom (Dooms, 2015, p. 41)."

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Nele Dooms, journaliste voor Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jesmina Meti, zelf vluchteling

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: Jesmina Meti geeft aan dat ze 'het moeilijk heeft' met de onmenselijke reacties van sommige landgenoten op de vluchtelingenstroom. Dit maakt duidelijk dat ze dit onwenselijk vindt.

3.2.3.2 Solidariteit – egoïsme – verdeeldheid

a) *Evaluaties journalisten*

De term 'solidariteit' wordt geen enkele keer geëvalueerd. De term 'egoïsme' wordt wel een keer als onwenselijk geëvalueerd door Jan Segers aan de hand van veronderstelde waarden.

'Let's face it': politiek België is jarenlang slecht omgegaan met zijn migranten, tegelijk te achterdochtig en te laks. Van de weeromstuit hebben die migranten al te zelden geboden wat hun opvangland van hen verwachtte. Vandaag lijken onze regeringen klaar om het beter te doen. Nuchterder en veeleisender dan toen, maar in ruil ook fair en genereus. Is het niet uit algehele menslievendheid, dan maar uit welbegrepen **eigenbelang**. Migratie is een feit, opvang een plicht, inburgering een must. Daar kunnen we voortaan maar beter een succes van maken (Segers, 2015, p. 2).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De kleine woordjes die Jan Segers toevoegt aan de zin waarin de term 'eigenbelang' voorkomt, kunnen erop wijzen dat hij eigenbelang als onwenselijk beschouwt. Zo schrijft hij: 'Is het niet uit algehele menslievendheid, dan maar uit welbegrepen eigenbelang.' Zo geeft hij aan dat, in het ideale scenario, de regering dit doet uit menslievendheid, maar als het dan echt niet anders gaat, dan toch maar uit eigenbelang. Hier wordt duidelijk de voorkeur gegeven aan menslievendheid.

b) *Evaluaties externe personen*

De term 'solidariteit' wordt steeds als wenselijk geëvalueerd aan de hand van veronderstelde waarden en affectieve statements. De termen 'egoïsme' en 'verdeeldheid' worden niet geëvalueerd. Er zijn hier meer evaluaties door externe personen dan door journalisten van de krant zelf.

Voorbeeld

"In totaal hebben we ongeveer 8 à 10 ton hulpgoederen ingezameld. De mensen gaven gehoor aan onze oproep voor democratie en vrede in de wereld. Wij, als opgestane burgers, en de vele mensen die goederen doneerden, zien de acute noden waarmee de vluchtelingen in Calais en ook elders worden geconfronteerd. Het is onze burgerplicht om iets te ondernemen. We proberen zoveel mogelijk te doen, zo lang het maar binnen onze mogelijkheden ligt. 'Burger Opstaand' meent dat ons initiatief voor de vluchtelingen in Calais aansluit bij het gevoel van noodzakelijke **solidariteit** dat bestaat bij de meerderheid van de bevolking (Mertens, 2015, p. 19)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bart Mertens, regiojournalist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Peter Pauwels, vrijwilliger bij Burger Opstaand

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Peter Pauwels geeft aan dat er een gevoel van 'noodzakelijke' solidariteit bestaat bij de meerderheid van de bevolking. Hij geeft dus aan dat hij solidariteit wenselijk en zelfs noodzakelijk vindt.

3.2.3.3 Mededogen – onverschilligheid

a) *Evaluaties journalisten*

Mededogen wordt viermaal als wenselijk geëvalueerd, maar wel steeds door dezelfde journalist, Jan Segers, en dit aan de hand van veronderstelde waarden. Onverschilligheid wordt niet geëvalueerd.

Voorbeeld

Burgemeester Bonte vindt het absurd, zegt hij, om een asielcentrum te openen als hij de veiligheid van die mensen niet kan waarborgen. Dat is de wereld op zijn kop. Absurd is het dat een stad, een regio, een land niet bij machte is om zich garant te stellen voor de mensen die het opvangt. Als het daar niet in slaagt, dan verwordt Vilvoorde, en bij uitbreiding Vlaanderen en België, tot een miniatuur-Syrië waar vluchtelingen stuiten op wat ze ontvlucht dachten te zijn: haat, geweld en radicalisme. Mededogen is in elke relatie tussen mensen het hoogste goed, maar in hun bestrijding van godsdienstwaanzen horen Vilvoorde, Vlaanderen en België mededogenloos te zijn (Segers, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: evaluatief statement

Verklaring: Jan Segers geeft duidelijk aan dat hij mededogen wenselijk vindt door de zin: 'Mededogen is in elke relatie tussen mensen het hoogste goed.'

b) *Evaluaties externe personen*

In dit geval zijn er minder externe personen die een evaluatie maken dan journalisten van de krant zelf (hoewel het ook maar om één journalist gaat). De term 'mededogen' wordt één keer als wenselijk geëvalueerd door veronderstelde waarden.

Waar de vluchtelingen precies naar hun laatste adem haptten tijdens hun odyssee van oost naar west, is nu de centrale vraag. Uit tolgegevens blijkt dat de koelwagen van Boedapest kwam en woensdagmorgen om 9 uur nog in Hongarije was, zij het net vóór de grens met Oostenrijk. De identificatie wordt sowieso nog een hele klus. De Oostenrijkers openden al een telefonische hotline waar ongeruste familieleden zich kunnen melden. Oostenrijks minister van Binnenlandse Zaken Johanna Mikl-Leitner stelde dat "ons medeleven naar de slachtoffers uitgaat, maar dat medeleven alleen niet genoeg is. Mensensmokkelaars zijn criminelen. We moeten er met zero tolerance tegen vechten (De Meyer, 2015, p. 10)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Katrien De Meyer

Evaluerende actor: Johanna Mikl-Leitner, voormalig Oostenrijks minister van Binnenlandse Zaken

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Mikl-Leitner stelt dat ‘medeleven alleen niet genoeg is’. Ze vindt het dus wel wenselijk, maar vindt dat er nog wel meer kan gedaan worden. Toch is hier de journaliste van Het Laatste Nieuws niet zelf aan het woord.

3.2.4 Het Nieuwsblad

3.2.4.1 Menselijkheid – onmenselijkheid

a) *Evaluaties door journalisten*

Menselijkheid wordt door Peter Mijlemans, journalist van Het Laatste Nieuws, als wenselijk geëvalueerd door veronderstelde waarden. Er is hier dus enkel sprake van impliciete evaluatie.

Calais is geen migratiecrisis, het is het gevolg ervan: een humanitaire catastrofe. Door het falen van Europa. Waar elke lidstaat als een struisvogel de kop in het zand steekt om de problemen van andere landen niet te zien. Beginnen met het opzetten - en mee betalen - van menswaardige opvangmogelijkheden, daar waar ze voet aan wal zetten, het zou ellende zoals in Calais voorkomen. Daarmee eindigt het niet. Er is niemand die de poort wil openzetten, maar de afgesproken opvangquota zijn in vergelijking met de nood en mogelijkheden belachelijk. Als zelfs enige solidariteit onder de lidstaten te veel is gevraagd, nochtans het wezenskenmerk van een unie, dan moet de rest van de wereld er zeker niet op rekenen. De bakermat van het humanisme zijn we. Een **menselijk** gelaat tonen, dat lukt Europa maar niet (Mijlemans, 2015, p. 4).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Peter Mijlemans

Evaluerende actor: Peter Mijlemans

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur schrijft ‘Een menselijk gelaat tonen, dat lukt Europa maar niet.’ Met die laatste woorden impliceert hij dat het de Europese Unie wél zou moeten lukken en dat duidt er toch wel op dat de waarde menselijkheid wenselijk wordt bevonden.

b) *Evaluaties door externe personen*

Alle evaluaties door externe personen van de waarde ‘menselijkheid’ zijn wenselijk. Die evaluatie gebeurde door veronderstelde waarden. Onmenselijkheid wordt niet door externe personen geëvalueerd.

Voorbeeld

Niet dat het moment zich leende tot emoties. Toen de vluchtelingen aan boord werden gehesen, waren ze uitgeput en radeloos. Ze kregen water en een deken, en werden begeleid naar een toilet. 'Op dat moment probeerde ik het eerste contact te maken', zegt - Magali. 'Dat is heel miniem. Wij hadden een steriel pak aan, die mensen zagen enkel onze ogen achter een bril. Maar met je ogen kan je heel veel vertellen. Als ik glimlachte, zagen die mensen dat. Als ik sprak, werden ze gerustgesteld door de toon van mijn stem. We probeerden hen **menselijkheid** terug te geven, iets wat ze al lang niet meer hadden gekend. Dat was even belangrijk als het water en de dekens (Heyvaert, 2015, p. 14).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bert Heyvaert, journalist bij Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Magali Huret, een psychologe die meeging met het marineschip Godetia in de Middellandse Zee om vluchtelingenboten te onderscheppen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Magali Huret vertelt het verhaal op zo'n manier dat menselijkheid er voor haar echt wel als wenselijk uitkomt. Zo zegt ze bijvoorbeeld: 'We probeerden hen menselijkheid terug te geven.... Dat was even belangrijk als het water en de dekens.' Uit die woordkeuze kan afgeleid worden dat de waarde menselijkheid als wenselijk beschouwd wordt. De waarde wordt hier verondersteld.

3.2.4.2 Solidariteit – egoïsme – verdeeldheid

a) Evaluaties journalisten

De waarde 'solidariteit' wordt één keer als wenselijk geëvalueerd door een journalist van Het Nieuwsblad: Peter Mijlemans. Hij doet die evaluatie aan de hand van veronderstelde waarden. De evaluatie gebeurt dus enkel impliciet. Egoïsme en verdeeldheid worden niet geëvalueerd door een journalist van de krant zelf.

Calais is geen migratiecrisis, het is het gevolg ervan: een humanitaire catastrofe. Door het falen van Europa. Waar elke lidstaat als een struisvogel de kop in het zand steekt om de problemen van andere landen niet te zien. Beginnen met het opzetten - en mee betalen - van menswaardige opvangmogelijkheden, daar waar ze voet aan wal zetten, het zou ellende zoals in Calais voorkomen. Daarmee eindigt het niet. Er is niemand die de poort wil openzetten, maar de afgesproken opvangquota zijn in vergelijking met de nood en mogelijkheden belachelijk. Als zelfs enige **solidariteit** onder de lidstaten te veel is gevraagd, nochtans het wezenskenmerk van een unie, dan moet de rest van de wereld er zeker niet op rekenen. De bakermat van het humanisme zijn we. Een menselijk gelaat tonen, dat lukt Europa maar niet (Mijlemans, 2015, p. 4).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Peter Mijlemans, redacteur Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Peter Mijlemans

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Het gaat hier om solidariteit tussen de lidstaten van de EU onderling. De auteur zegt 'Als zelfs enige solidariteit onder de lidstaten te veel is gevraagd... dan moet de rest van de wereld er zeker niet op rekenen.' De zin waarin het woord staat zou kunnen impliceren dat de auteur solidariteit als iets wenselijks beschouwt.

b) Evaluaties externe personen

Solidariteit wordt consequent als wenselijk geëvalueerd door de externe personen. Dit gebeurt vooral door veronderstelde waarden maar ook een enkele keer door een affectief statement. Egoïsme of verdeeldheid worden niet geëvalueerd.

Voorbeeld

OCMW-voorzitter Rudy Coddens (SP.A) prijst de inzet en de solidariteit van Victoria Deluxe en Simon Hungé. 'Ik zal die vraag naar een loods zeker onderzoeken. Precies om solidariteitsacties te kanaliseren, deden we de oproep (zie De Gentenaar van woensdag, nvr.) om initiatieven via Gentinfo te melden (Van Keymeulen, 2015, p. 23).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Karel van Keymeulen, redacteur De Gentenaar

Evaluerende actor: Rudy Coddens, OCMW-voorzitter (SP.A)

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Rudy Coddens 'prijst' de inzet en solidariteit van Victoria Deluxe en Simon Hungé en vindt solidariteit dus duidelijk wenselijk. Bij een politicus van SP.A is dit ook wel eerder te verwachten.

3.2.4.3 Mededogen – onverschilligheid

a) Evaluaties journalisten

De waarde 'mededogen' wordt door journalisten van Het Nieuwsblad niet geëvalueerd, de waarde 'onverschilligheid' echter wel. Zo gaf Pieter Huyberechts die waarde de evaluatie onwenselijk aan de hand van veronderstelde waarden.

We wandelen samen een vijftal kilometer en lopen een verlaten strand op. Net voordien zijn enkele toeristen ons tentenkamp voorbijgelopen. Totaal onverschillig (en duidelijk te dronken) voor het leed dat zich voor hun ogen afspeelt. Ik beeld me in wat die vele honderden mensen op het water momenteel doormaken. De zee oogt hier dan misschien idyllisch, het is veruit het gevaarlijkste stuk van hun trip richting Noord-Europa. 'Vannacht hebben ze geluk', zegt Imad. 'Het is volle maan en hoge golven blijven dan uit (Huyberechts, 2015, p. 2).'

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Pieter Huyberechts, redacteur voor Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Pieter Huyberechts

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin de term 'onverschillig' gebruikt wordt, zou kunnen impliceren dat de auteur het als iets onwenselijks beschouwt: 'Totaal onverschillig (en duidelijk te dronken) voor het leed dat zich voor hun ogen afspeelt.' Hij doet de toeristen overkomen als onwetende dronkenlappen die onverschillig zijn voor het leed en veroordeelt dit.

b) Evaluaties externe personen

De term 'mededogen' wordt een keer als wenselijk geëvalueerd en een keer als onwenselijk, aan de hand van een affectief statement enerzijds en veronderstelde waarden anderzijds. De term 'onverschilligheid' wordt als onwenselijk geëvalueerd aan de hand van veronderstelde waarden.

Voorbeeld

Ze kreeg de wind van voren, maar blijft bij haar punt: geen 'blanco cheques' voor vluchtelingen, en benadrukken dat tegenover rechten ook plichten staan. 'Ik vind het ook wel hartverwarmend dat de vluchtelingen zoveel **compassie** oproepen', zegt Gwendolyn Rutten. 'Maar ik ben politica, het is mijn taak om aan morgen te denken (Lesaffer & Cattebeke, 2015, p. 10).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Pieter Lesaffer, redacteur-commentator bij Het Nieuwsblad en Hannes Cattebeke, redacteur bij het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: Gwendolyn Rutten vindt het 'hartverwarmend' dat vluchtelingen zoveel compassie oproepen. Hieruit kan afgeleid worden dat ze die 'compassie' als iets wenselijks beschouwt.

3.3 Samenvatting kranten

3.3.1 Evaluatie journalisten

Eerst en vooral wordt gekeken naar hoe één of meer journalisten over de verschillende kranten heen de verschillende waarden evalueren. Dit kan meer betekenisvol zijn dan de evaluaties van externe personen, aangezien zij echt voor het medium zelf werken.

3.3.1.1 Menselijkheid-onmenselijkheid

Enkele journalisten van De Morgen, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad evalueren menselijkheid als wenselijk. Enkele journalisten van De Morgen en Het Laatste Nieuws evalueren onmenselijkheid als onwenselijk. Al deze evaluaties gebeuren aan de hand van veronderstelde waarden.

3.3.1.2 Solidariteit-egoïsme-verdeeldheid

Enkele journalisten van De Morgen en Het Nieuwsblad evalueren solidariteit als wenselijk. Journalisten van De Morgen en Het Nieuwsblad evalueren egoïsme als onwenselijk. Dit alles doen ze aan de hand van veronderstelde waarden.

3.3.1.3 Mededogen-onverschilligheid

Een journalist van De Morgen evalueert mededogen als onwenselijk. Enkele journalisten van Het Nieuwsblad en De Standaard evalueren onverschilligheid als onwenselijk. Een journalist van Het Laatste Nieuws evalueert mededogen als wenselijk. Zij doen dit ook altijd met veronderstelde waarden.

3.3.2 Evaluatie externe personen

In dit onderdeel wordt gekeken naar hoe externe personen de waarden over de verschillende kranten heen evalueren. Hoewel het hier op zich niet gaat om evaluaties door journalisten van de krant zelf, kan de keuze van een journalist of een redactie over wie aan het woord komt in een citaat of als auteur van een artikel, ook iets zeggen over de evaluatie van de krant.

3.3.2.1 Menselijkheid-onmenselijkheid

Bij alle kranten wordt menselijkheid door externe personen als wenselijk geëvalueerd. Bij De Morgen en Het Laatste Nieuws worden ook personen aan het woord gelaten die onmenselijkheid als onwenselijk evalueren. Bij De Morgen is er ook een extern persoon aan het woord die onmenselijkheid als iets wenselijks evalueert. Meestal gebeurt dit door veronderstelde waarden, soms ook door deontische modaliteiten of affectieve statements.

3.3.2.2 Solidariteit-egoïsme-verdeeldheid

In alle vier de kranten wordt de term 'solidariteit' in de meeste gevallen of altijd als wenselijk geëvalueerd. In De Standaard wordt egoïsme als onwenselijk geëvalueerd. Dit gebeurt meestal aan de hand van veronderstelde waarden, in enkele gevallen ook aan de hand van evaluatieve statements, deontische modaliteiten of affectieve statements.

3.3.2.3 Mededogen-onverschilligheid

In De Morgen, Het Laatste Nieuws en Het Nieuwsblad wordt de term 'mededogen' als wenselijk geëvalueerd. In Het Nieuwsblad wordt de term ook nog een keer als onwenselijk geëvalueerd. De Standaard en Het Nieuwsblad evalueren onverschilligheid als onwenselijk. Al deze evaluaties

gebeuren vooral aan de hand van veronderstelde waarden, en in een enkel geval aan de hand van evaluatieve en affectieve statemens en deontische modaliteiten.

4 DISCUSSIE

De waarden die onderzocht werden, bleken voor te komen in de artikelen van de onderzochte kranten, hoewel sommige waarden al wat vaker voorkwamen dan andere, verschillend van krant tot krant en van waarde tot waarde. Uit het kwantitatieve onderzoek bleken de positieve waarden meer voor te komen dan de negatieve waarden. Vooral de termen 'menselijkheid' en 'solidariteit' kwamen voor in de artikelen. De positieve waarden kwamen ook in alle kranten voor, terwijl sommige negatieve waarden soms helemaal niet voorkwamen in bepaalde kranten.

Uit het kwalitatief onderzoek is het moeilijk om algemene conclusies te trekken, aangezien het hier om een beperkte en dus niet-representatieve steekproef gaat. In het algemeen worden de positieve waarden als wenselijk geëvalueerd en de negatieve als onwenselijk, zowel door journalisten van de krant zelf als door externe personen. Menselijkheid wordt bijvoorbeeld steeds als wenselijk geëvalueerd en onmenselijkheid als onwenselijk door journalisten van alle kranten. Solidariteit wordt door enkele journalisten van De Morgen en Het Nieuwsblad geëvalueerd als wenselijk. Egoïsme wordt door journalisten van diezelfde kranten dan weer als onwenselijk geëvalueerd. Hier en daar komt het ook voor dat een positieve term de evaluatie 'onwenselijk' krijgt en een negatieve term een wenselijke evaluatie. Bij De Morgen is er bijvoorbeeld een extern persoon aan het woord die onmenselijkheid als iets wenselijks evalueert. In Het Nieuwsblad wordt de term 'mededogen' zo ook een keer als onwenselijk geëvalueerd. Hoewel dit zeker niet in alle gevallen opgaat, lijkt er wel een zeker eenheidsdenken vast te stellen over de verschillende kranten heen, vooral op gebied van het meer voorkomen van de waarden 'menselijkheid' en 'solidariteit' en op gebied van het als wenselijk evalueren van positieve waarden en het als onwenselijk evalueren van negatieve waarden.

Ook is het zo dat de evaluaties in de krantenartikelen meestal door externe personen werden uitgevoerd, en niet door journalisten van de krant zelf. Het evaluatieve middel dat het meest lijkt voor te komen is veronderstelde waarden: impliciete evaluatie komt dus veel meer voor dan expliciete evaluatie. Bij journalisten van de kranten zelf komt enkel impliciete evaluatie aan de hand van veronderstelde waarden voor.

4.1 Kritische analyse

Ook kan, zoals het geval is bij een kritische discoursanalyse, een eventuele link worden gelegd met de ideologische achtergrond van de kranten of met de socio-politieke context. In de kwaliteitskranten komen de termen vaker voor dan in de populaire kranten. Verder komen de termen 'solidariteit' en 'menselijkheid' het meeste voor in De Morgen, wat zou kunnen te maken hebben met het feit dat die krant van oorsprong de meest socialistische insteek heeft van de vier. Over de verschillende kranten heen lijkt er wel een bepaald dominant discours aanwezig te zijn, waarin solidariteit, menselijkheid en mededogen als wenselijk bepleit worden. Stemmen die deze waarden niet onderschrijven of ze niet als iets wenselijks evalueren, lijken veel minder aan bod te komen. Dit eenheidsdenken kan een bedreiging vormen voor het pluralisme in de pers en is dus zeker een maatschappelijk relevant resultaat.

De vraag kan ook gesteld worden in hoeverre de kranten rond het thema de belangen van de Vlaamse politiek weerspiegelen. In sommige artikelen van het corpus worden enkele politici aan het woord gelaten, soms als auteur van het artikel, soms als evaluerend actor. Politici van alle politieke partijen evalueren de positieve waarden zo goed als altijd als wenselijk. Een enkele keer evalueert Gwendolyn Rutten van Open VLD compassie als onwenselijk, maar in andere referenties evalueert ze solidariteit dan weer als wenselijk. Ook het discours van de Vlaamse politici lijkt dus hetzelfde stramien te volgen als dat van de Vlaamse kranten. Zoals Fairclough (1995) ook beweerde, kan het

hier zijn dat de commerciële mainstreammedia ideologisch werken ten dienste van de machtigen, de elite en de staat. Toch moet hierbij de bedenking gemaakt worden dat er een kloof kan zijn tussen hoe politici in een publiek medium een bepaalde waarde evalueren en of ze die waarden ook effectief doorvoeren in hun beleid.

Ook komen er in de kranten, vooral in De Morgen, regelmatig politici aan het woord als auteur of als extern persoon. Dit zou erop kunnen wijzen dat kranten, of toch vooral De Morgen, gebruikmaken van officiële bronnen. Volgens Fairclough (1995) kan dit leunen op officiële informatiebronnen veroorzaakt worden doordat de media afhankelijk zijn van de status quo om verder winst te maken.

4.2 Situering onderzoek in literatuur

Dit onderzoek is de eerste kritische discoursanalyse van artikelen rond de Europese vluchtelingencrisis van Vlaamse kranten. Er is al onderzoek gedaan aan de hand van framing, inhoudsanalyse en discoursanalyse, maar een kritische discoursanalyse is nog niet uitgevoerd. Verder is er ook nog niet onderzocht hoe de Vlaamse pers waarden evalueert. Maatschappelijk gezien is het daarnaast ook relevant te weten of de Vlaamse pers in deze evaluatie al dan niet een bepaalde mate van eenheidsdenken vertoont. De kritiek van Torfs wordt aan de hand van dit onderzoek wetenschappelijk getoetst. Er zijn al wel onderzoeken geweest die verschillen tussen berichtgeving van kranten onderzochten, maar dit was meestal tussen twee kranten en geen vier. Verder ging het hier ook vaak over buitenlandse kranten, en niet over kranten uit het Vlaamse medialandschap.

Een beperking van dit onderzoek is dat het corpus niet representatief is. De focus ligt op diepgaande analyse van artikelen uit een beperkt corpus, waardoor het moeilijk is om uit enkele gevallen een algemene conclusie te trekken. Ook mist dit onderzoek een groot deel van de aanwezigheid van de waarden, doordat het enkel de expliciete aanwezigheid van de waarden onderzoekt aan de hand van synoniemen en antoniemen. De eerste onderzoeksvraag zou nog beter beantwoord kunnen worden, mocht ook de impliciete aanwezigheid van de waarden onderzocht zijn. Ook zijn de antoniemen expliciet negatief en is het daardoor misschien te verwachten dat ze als onwenselijk worden geëvalueerd. Het antoniem van de waarde kan ook positief omschreven worden, waardoor de kans groter is dat ze toch als wenselijk geëvalueerd zal worden, gewoon omdat er geen negatieve connotatie aan vasthangt. Zo kan het tegengestelde van 'solidariteit met de vluchtelingen' ook gezocht worden als term 'nationalisme', een term die op zich eerder als wenselijk geëvalueerd zal worden dan 'egoïsme'. Door de tegengestelde termen dus negatief te formuleren, wordt maar een gedeeltelijk beeld gegeven van hoe de actoren alle mogelijke antoniemen evalueren. Een andere beperking van kwalitatieve analyse is dat ze sterk afhankelijk kan zijn van de interpretatie van de onderzoeker. Vervolg- en testonderzoek kan daarom nuttig zijn.

Die beperkingen geven heel wat inspiratie voor vervolgonderzoek. Zo kan de impliciete aanwezigheid van waarden worden nagegaan. Ook kunnen andere kranten of andere waarden gebruikt worden. Verder kan er ook nog onderzoek gedaan worden naar welke externe personen in de artikelen aan het woord worden gelaten en in hoeverre die keuze te linken is aan het dominante discours en de bestaande elites. Vervolgonderzoek zou ook positieve tegengestelde waarden kunnen bekijken om een vollediger beeld te krijgen van de evaluatie van *alle* tegengestelde waarden. Ten slotte kan het kwantitatieve deel van het onderzoek overgedaan worden met een groter corpus.

5 CONCLUSIE

De aanleiding van dit onderzoek is een column van Rik Torfs in De Standaard, waarin hij verschillende uitspraken doet die erg kritisch zijn tegenover de berichtgeving van de Vlaamse pers omtrent de Europese vluchtelingen crisis. Na verdere verdieping in literatuur over de representatie van vluchtelingen en vluchtelingen crisis in de media, menselijke waarden en de socio-politieke achtergronden van de crisis, werden een aantal niches in het bestaande onderzoek geïdentificeerd op basis waarvan twee onderzoeksvragen en drie hypothesen werden opgesteld.

Voor de eerste onderzoeksvraag werd onderzocht hoe de vier Vlaamse kranten Het Nieuwsblad, Het Laatste Nieuws, De Standaard en De Morgen de Europese vluchtelingen crisis naar voren brengen. In onderzoeksvraag 1.1 werd daarbij de vraag gesteld of er sprake is van (de aanwezigheid van) waarden als 'menschelijkheid', 'mededogen' en 'solidariteit' in artikelen van die Vlaamse kranten over de vluchtelingen crisis. In onderzoeksvraag 1.2 werd bekeken in welke mate er sprake zou zijn van (de aanwezigheid van) waarden als onmenselijkheid, onverschilligheid, egoïsme en verdeeldheid, eerder de tegenpolen van de waarden in onderzoeksvraag 1.1. In onderzoeksvraag 1.3 werd dan de vraag gesteld hoe die kranten de waarden in hun artikelen evalueren: als wenselijk of onwenselijk? In de tweede onderzoeksvraag werd ten slotte nagegaan of er op gebied van de aanwezigheid van de waarden en evaluatie ervan een eenheidsdenken terug te vinden is in de vier kranten. De methode die hiervoor werd gebruikt was de kritische discoursanalyse van Fairclough, specifiek de analyse-categorie 'evaluatie'.

Op alle onderzoeksvragen is in de resultaten een antwoord geformuleerd. De waarden, 'menschelijkheid', 'mededogen' en 'solidariteit' zijn effectief in de artikelen van de Vlaamse kranten aanwezig. Sommige waarden waren echter vaker aanwezig dan andere, en dit was verschillend van krant tot krant en van waarde tot waarde. Ook was er inderdaad sprake van waarden als onmenselijkheid, onverschilligheid, egoïsme en verdeeldheid, hoewel die minder aanwezig leken te zijn dan de positieve waarden. Wat betreft onderzoeksvraag 1.3 worden, in het algemeen, de positieve waarden een wenselijke evaluatie toegekend en de negatieve een onwenselijke, hoewel hier zeker uitzonderingen op voorkomen. Ten slotte werd voor onderzoeksvraag 2 gevonden dat er wel een zekere mate van eenheidsdenken terug te vinden is over de verschillende kranten heen. De waarden 'menschelijkheid' en 'solidariteit' komen bijvoorbeeld in alle kranten vaker voor dan andere waarden en meestal worden ook de positieve waarden als wenselijk geëvalueerd en de negatieve als onwenselijk. Toch is het corpus zeker niet representatief genoeg om hier algemene conclusies uit te kunnen trekken.

Heeft Torfs dus gelijk in zijn kritische bemerkingen ten opzichte van de Vlaamse pers? Zijn Vlaamse journalisten de nieuwe moraalridders van vandaag de dag? Hoewel dit onderzoek een voorzichtige 'ja' zou kunnen opperen, is er nog veel toekomstig onderzoek nodig om hier een sluitend antwoord op te kunnen geven.

6 BIBLIOGRAFIE

- Abbeeloos, J. (2015, augustus 29). 'Ook vluchtelingen kunnen iets terugdoen, vaak willen ze niet liever'. *De Standaard*, p. 8.
- Achcar, G. (2013). *The People Want: A Radical Exploration of the Arab Uprising*. California: University of California Press.
- Allison, R. (2013). Russia and Syria: explaining alignment with a regime in crisis. *International Affairs*, 89(4), 795-823.
- Amkreutz, R. (2015, september 2). Duitsland toont zijn gastvrije kant. *De Morgen*, p. 4.
- Andries, S. (2015, september 5). Nog nachten kamperen. *Het Nieuwsblad*, p. 4.
- Andries, S. (2015, september 2). N-VA verdeeld over klusjes voor vluchtelingen. *Het Nieuwsblad*, p. 10.
- Asseburg, M., & Wimmen, H. (2017, april 27). *The Civil War in Syria and the Impotence of International Politics*. Opgehaald van SWP: https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/fachpublikationen/Friedensgutachten_engBeitragAsseburg.pdf
- Bacelle, L. (2015, september 5). "Na die foto moest ik iets doen". *Het Laatste Nieuws*, p. 42.
- Baker, P., & McEnery, T. (2005). A corpus-based approach to discourses of refugees and asylum seekers in UN and newspaper texts. *Journal of Language and Politics*, 4(2), 197-226.
- Bednarek, M. (2006). *Evaluation in Media Discourse - Analysis of a Newspaper Corpus*. Londen: Continuum.
- Benyaich, B. (2015, augustus 22). Immigratie hou je niet tegen, maar kun je wel managen. *De Morgen*, p. 24.
- Benyaich, B. (2015, augustus 28). Ook solidariteit kent haar grenzen. *De Morgen*, p. 32.
- Bergmans, E. (2015, juli 2015). 'Wij hebben het hier potverdorie goed'. *De Standaard*, p. 10.
- Bouckaert, P. (2015, september 4). Waarom ik een vreselijke foto van een verdronken kind heb gedeeld. *De Morgen*, p. 36.
- Brekke, J.-P., & Brochmann, G. (2015). Stuck in Transit: Secondary Migration of Asylum Seekers in Europe, National Differences, and the Dublin Regulation. *Journal of Refugee Studies*, 28(2), 145-162.
- Bybee, J., Perkins, R., & Pagliuca, W. (1994). *The Evolution of Grammar: Tense, aspect and modality in the languages of the world*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Cattebeke, H. (2015, augustus 14). Theo Francken. *Het Nieuwsblad*, p. 8.
- Chilton, P. (2005). *A New Agenda in (Critical) Discourse Analysis: Theory, methodology and interdisciplinarity*. Amsterdam en Philadelphia: John Benjamins.
- Chomsky, N. (1989). *Necessary Illusions*. Londen: Pluto Press.

- Cohen, P. (2014). Pensée unique, fracture sociale, populisme. *Le Débat*, 1, 41.
- Collins. (2017, mei 24). *Synonyms of 'compassion'*. Opgehaald van Collins English Thesaurus: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-thesaurus/compassion>
- Cottyn, H. (2015, augustus 29). 'Sta klaar om te vertrekken'. *De Standaard*, p. 36.
- Coudron, Y. (2015, augustus 27). 'We moeten inzetten op vrijwillige terugkeer'. *Het Nieuwsblad*, p. 20.
- Coupland, R. (2001). *Humanity: What is it and how does it influence international law?* International Review of the Red Cross.
- Crombez, J. (2015, september 3). Niet de vluchtelingen maar Rutten holt onze sociale zekerheid uit. *De Morgen*, p. 32.
- De Gucht, K. (2015, augustus 14). Karel De Gucht. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- De Herdt, T. (2015, augustus 31). De liberaal en de struisvogel. *De Standaard*, p. 38.
- De Meyer, K. (2015, augustus 29). Smokkelaars laten 71 vluchtelingen stikken in koelwagen Ook een baby en 3 jongetjes. *Het Laatste Nieuws*, p. 10.
- De Ruyter, K. (2015, augustus 8). 'Dit is Europa, en dit is een complete schande'. *De Standaard*, p. 22.
- De Standaard. (2015, augustus 31). Idee Dewael lokt gemengde reacties uit. *De Standaard*, p. 15.
- De Vriendt, W. (2015, augustus 17). De misrekening van Theo Francken. *De Standaard*, p. 31.
- Debusschere, B. (2015, september 3). 'Flessenhals aan Europese buitengrenzen'. *De Morgen*, p. 2.
- Delepeleire, Y., & Winckelmans, W. (2015, augustus 22). Hoe Francken tussen twee vuren belandt. *De Standaard*, p. 10.
- Demeester, F. (2015, augustus 14). "Ze geven zelfs gezinskorting en garanties". *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Demets, G. (2016). *Framing in de media: de vluchtelingencrisis - Een kwantitatief comparatief onderzoek tussen De Morgen en Het Nieuwsblad*. KU Leuven Faculteit Sociale Wetenschappen.
- Desaegher, A. (2016). *De juridische bescherming van Internally Displaced Persons/Gevalstudie: Democratische Republiek Congo*. Leuven: KU Leuven Faculteit Rechtsgeleerdheid.
- Devos, C. (2015, augustus 31). De passie van Devos. *De Morgen*, p. 32.
- Dooms, N. (2015, september 5). "Angst vluchtelingen is onbeschrijflijk". *Het Laatste Nieuws*, p. 41.
- Duchateau, F. (2015, augustus 28). Een 'nee' voor vluchtelingen is de enige juiste keuze. *De Standaard*, p. 38.
- Eeckhout, B. (2015, augustus 6). Standpunt. *De Morgen*, p. 2.
- Eeckhout, B. (2015, augustus 28). Standpunt. *De Morgen*, p. 2.
- Eenens, Y. (2016). *Engelstalige en Nederlandstalige persberichtengeving over vluchtelingencrisis in Europa (zomer 2015)*. KU Leuven faculteit Sociale Wetenschappen.

- Europese Raad. (2016, maart 18). *European Council*. Opgehaald van Council of the European Union: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>
- Eurostat. (2016). *Asylum in the EU Member States - Record number of over 1.2 million first time - Syrians, Afghans and Iraqis: top citizenships*. Eurostat.
- Eurostat. (2017, mei 23). *Asylum statistics*. Opgehaald van Eurostat: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics#Asylum_applicants
- EV. (2015, september 4). 5 vragen over foto die de wereld rondging. *Het Laatste Nieuws*, p. 4.
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. Londen: Edward Arnold.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse - Textual analysis for social research*. Londen: Routledge.
- Fleischmann, K. R. (2014). *Information and Human Values*. North Carolina, Chapel Hill: Morgan & Claypool.
- Fluit, A. (2015, september 2). Duitsland toont zijn gastvrije kant. *De Morgen*, p. 4.
- Fluit, A. (2015, september 1). MERKEL roept EU weer tot de orde. *De Morgen*, p. 1.
- Fowler, R. (1991). *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*. London and New York: Routledge.
- Fowler, R., & Milis, S. (1997). *Discourse*. Cornwall: Routledge.
- G. A. (2017). *Zoeken*. Opgehaald van Gopress Academic: <http://academic.gopress.be/>
- Goossens, J. (2015, augustus 25). Van avondland naar migratieland. *De Standaard*, p. 34.
- Goossens, J. (2015, juli 3). Wie durft de Afrikaanse leiders aanspreken? *De Standaard*, p. 38.
- Guild, E., Brouwer, E., Groenendijk, K., & Carrera, S. (2015). *What is happening to the Schengen borders?* Brussels: Centre for European Policy Studies.
- Gurtov, M. (1991). Open borders: A global-humanist approach to the refugee crisis. *World Development*, 19(5), 485-496.
- Hancké, C. (2015, augustus 2015). Een meisje in een roze jurkje glundert. Morgen stiekem de grens over, spannend. *De Standaard*, p. 12.
- Hancké, C. (2015, augustus 21). 'Wij moeten ons land beschermen'. *De Standaard*, p. 14.
- Hazaea, A., Ibrahim, N., & Nor, N. (2014). Dissemination of Human Values: Discourse Analysis of Global Educational Media Texts. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 118, 166-171.
- Herremans, B. (2015, juli 10). SOS Syrische christenen. *De Standaard*, p. 39.
- Heyvaert, B. (2015, juli 14). 'De eerste vluchteling die ik in mijn armen had, was een baby'. *Het Nieuwsblad*, p. 14.
- Hitlin, S., & Piliavin, J. A. (2014). Values: Reviving a Dormant Concept. *Annual Review of Sociology*, 30, 359-393.
- Holtland, J. J. (2015, augustus 17). Enkel voor Syriërs: cruise naar nergens. *De Morgen*, p. 4.

- Hooghe, M. (2015, augustus 27). Uiterst rechts is het stil. *De Standaard*, p. 32.
- Hunin, J. (2015, augustus 18). 'Stakkers, maar wat doen ze in ons dorp?'. *De Morgen*, p. 12.
- Huyberechts, P. (2015, juli 31). 'Dit is de schuld van de lakse Fransen'. *Het Nieuwsblad*, p. 19.
- Huyberechts, P. (2015, september 5). Eindeloos wachten, en altijd weer bedrogen en bestolen worden. *Het Nieuwsblad*, p. 2.
- International Organization of Parliaments (IPU). (2001, april 26). *Refugee Protection: A Guide to International Refugee Law*. Opgehaald van International Organization of Parliaments: http://www.ipu.org/pdf/publications/refugee_en.pdf
- Iteratief, B. (2013). *Bureau Iteratief*. Opgehaald van Bureau Iteratief: www.iteratief.nl/wp-content/uploads/.../Kritische-Discoursanalyse-met-notities.pptx
- Jäger, A. (2015, september 19). Waarom afwijkende meningen in Vlaanderen niet populair zijn - Pax Media. *De Groene Amsterdammer*.
- Jager, K. (2015, augustus 1). Wie geen Calais wil, moet kiezen voor het Australisch model. *De Morgen*, p. 2.
- Janks, H. (1997). Critical Discourse Analysis as a Research Tool. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 18(3), 329-342.
- JOB. (2015, september 1). Hoe is de situatie in onze buurlanden? *De Morgen*, p. 6.
- Justaert, M. (2015, augustus 28). 'Uitspraken De Wever slaan juridisch op niets en zijn moreel niet wenselijk'. *De Standaard*, p. 6.
- kdr, & Reuters. (2015, augustus 22). Europese migratiecrisis stijgt naar kookpunt. *De Standaard*, p. 24.
- Khosravinik, M. (2010). The representation of refugees, asylum seekers and immigrants in British newspapers: A critical discourse analysis. *Journal of Language and Politics*, 9(1), 1-28.
- Kostina, E., Kretova, L., Teleshova, R., Tsepikova, A., & Vezirov, T. (2015). Universal Human Values: Cross-Cultural Comparative Analysis. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 214, 1019-1028.
- Lecot, A. (2016). *The refugee crisis in Europe: an analysis of young European's perceptions of the problem and preferred solutions*. Brussel: KU Leuven.
- Lesaffer, P., & Cattebeke, H. (2015, september 5). Gwendolyn Rutten. *Het Nieuwsblad*, p. 10.
- Loobuyck, P. (2015, september 1). Waar blijft premier Michel in het migratiedebat? *De Morgen*, p. 32.
- Loosen, G. (2015, september 2). Burgerlijk ongehoorzaam en gastvrij, ook dat is Hongarije. *De Morgen*, p. 2.
- Malakooti, A. (2016). *Assessing The Risks Of Migration Along The Central And Eastern Mediterranean Routes: Iraq and Nigeria as Case Study Countries*. Genève: International Organization for Migration.
- Masschelin, J. (2015, september 2). Staatloos, dakloos, nutteloos. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.

- Massey, B. L., & Chang, A. L.-J. (2002). Locating Asian Values in Asian Journalism: A Content Analysis of Web Newspapers. *Journal of Communication*, 52(4), 987-1003.
- Mertens, B. (2015, september 3). 10 ton hulpgoederen voor vluchtelingen. *Het Laatste Nieuws*, p. 19.
- Metcalf-Hough, V. (2015). *The migration crisis? Facts, challenges and possible solutions*. Londen: Overseas Development Institute.
- Michiels, F. (2015, augustus 24). De trek naar het noorden. *De Morgen*, p. 18.
- Michiels, F. (2015, augustus 29). Op weg naar nergens. *De Morgen*, p. 30.
- Mijlemans, P. (2015, augustus 1). Jungle. *Het Nieuwsblad*, p. 4.
- Moreels, R. (2015, augustus 14). Opener grenzen, bittere noodzaak. *De Morgen*, p. 23.
- Muylaert, J., & Vidal, K. (2015, september 5). 'Wij willen vluchtelingen een eerlijke kans geven'. *De Morgen*, p. 6.
- NDP Nieuwsmedia. (2017, mei 23). *Democratie en media: Goede nieuwsvoorziening is van levensbelang voor een democratie*. Opgehaald van NDP Nieuwsmedia: <http://www.ndpnieuwsmedia.nl/democratie-en-media/>
- Neyt, G. (2015, september 4). Vlaming wil massaal helpen. *Het Nieuwsblad*, p. 6.
- NVivo. (2017, mei 16). Overzicht aangemaakte query's in NVivo.
- NVivo. (2017, mei 6). Overzicht geïmporteerde artikelen De Morgen. *Overzicht geïmporteerde artikelen De Morgen*.
- NVivo. (2017, mei 16). Voorkomen van termen per krant (in %). QSR International.
- Palmer, F. R. (2001). *Mood and modality*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Park, J. (2015). *Europe's migration crisis*. New York: Council of Foreign Relations.
- Peeters, T. (2015, augustus 14). 'Ik voer geen rechts beleid'. *De Morgen*, p. 4.
- Peeters, T. (2015, juli 9). Schindler's List in Syrië. *De Morgen*, p. 3.
- Peeters, T. (2015, augustus 26). Steden verwelkomen én vrezen asielzoekers. *De Morgen*, p. 4.
- Pieters, K. (2015, september 5). "Hier is het veilig, hier zijn we gelukkig". *Het Laatste Nieuws*, p. 41.
- Poole, B. (2010). Commitment and criticality: Fairclough's Critical Discourse Analysis evaluated. *International Journal of Applied Linguistics*, 20(2), 137-155.
- Rabaey, M. (2015, juli 30). Jungle van Calais eist mensenlevens. *De Morgen*, p. 17.
- Reuse, S. (2015, september 2015). 'Het wordt wel wat wennen om asielzoekers in onze straten te zien'. *Het Nieuwsblad*, p. 40.
- Rutten, G. (2015, september 2). En of het liberale standpunt liberaal is. *De Morgen*, p. 32.
- Saenen, V. (2015, september 2). Trein Naar Westen Zit Vol. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Salumu, T. (2015, augustus 11). Belg in de bres voor verminkte kleuter. *De Standaard*, p. 11.

- Schwartz, S. H. (2012). *An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values*. Online Readings in Psychology and Culture.
- Schwartz, S. H. (z.d.). *Basic Human Values: Theory, Methods, and Applications*. Jeruzalem: The Hebrew University of Jerusalem.
- SDF. (2015, augustus 3). Noodaanpak bij Calais werpt vruchten af. *De Standaard*, p. 11.
- Segers, J. (2015, september 5). "Ik laat mij geen schuldgevoel aanpraten". *Het Laatste Nieuws*, p. 12.
- Segers, J. (2015, augustus 4). Onze Opinie. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Segers, J. (2015, augustus 22). Onze Opinie. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Segers, J. (2015, augustus 12). Onze Opinie. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Segers, J. (2015, augustus 20). ONZE OPINIE. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Segers, J. (2015, augustus 27). ONZE OPINIE. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Segers, J. (2015, september 4). ONZE OPINIE. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Semetko, H., & Valkenburg, P. (2000). Framing European politics: a content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109.
- Sheyholislami, J. (2015). *Critical Discourse Analysis*. Ottawa: Carleton University.
- Sinardet, D. (2015, augustus 29). "'Nee' tegen vluchtelingen is enige juiste keuze'. *Het Laatste Nieuws*, p. 41.
- Sowińska, A. (2013). A critical discourse approach to the analysis of values in political discourse: The example of freedom in President Bush's State of the Union addresses (2001–2008). *Discourse & Society*, 24(4), 792-809.
- Spates, J. L. (1983). The Sociology of Values. *Annual Review of Sociology*, 9, 27-49.
- Standaard, D. (2015, augustus 26). Een vluchteling is geen kanarie. *De Standaard*, p. 36.
- Steinbock, D. (1998). Interpreting the refugee definition. *UCLA Law Review*, 733-816.
- Thesaurus. (2017, mei 24). 'solidarity'. Opgehaald van Dictionary.com: <http://www.thesaurus.com/browse/solidarity>
- Torfs, R. (2015, september 7). De kloof tussen de pers en de burger. *De Standaard*, p. 10.
- Torfs, R. (2015, augustus 31). Het Verschil. *De Standaard*, p. 10.
- UNESCO. (2002). *Learning to be: A holistic and integrated approach to values education for human development: Core values and the valuing process for developing innovative practices for values education toward international understanding and a culture of peace*. . Bangkok: UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education .
- UNHCR. (2011). *Handbook and Guidelines on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*. UN High Commissioner for Refugees (UNHCR).
- Van Dale Online Woordenboeken. (2017, mei 6). Zoektermen query's NVivo. *Van Dale Online Woordenboeken*.

- Van De Genachte, X. (2013). *De evolutie van de notie "radicalisering" in het discours en beleid van de EU*. Gent: Universiteit Gent - Departement EU-Studies.
- Van den Broucke, S., Noppe, J., Stuyck, K., Buyschaert, P., Doyen, G., & Wets, J. (2015). *Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2015*. Antwerpen/Brussel: Steunpunt Inburgering en Integratie/Agentschap Binnenlands Bestuur.
- Van Der Kelen, L. (2015, juli 27). LVDK op maandag. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Van Der Kelen, L. (2015, augustus 10). LVDK op maandag. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Van Der Mensbrugge, T. (2015, augustus 10). 61% van de Belgen wil minder migranten. *De Morgen*, p. 17.
- Van Dijk, T. A. (1993). *Elite Discourse and Racism*. Londen: Sage Publications.
- Van Eenaeme, L. (2015, augustus 25). Dekens, schoenen en... 8 kilo neuzekes. *Het Laatste Nieuws*, p. 17.
- Van Engeland, N. (2016). *Beeldvorming van de vluchtelingencrisis: Framing van de vluchtelingencrisis in de geschreven Belgische en Britse pers*. KU Leuven faculteit Sociale Wetenschappen.
- Van Gorp, B. (2005). Victims and intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue. *European Journal of Communication*, 20(4), 484-507.
- Van Haute, G. (2015, september 5). "Vluchtelingen verdienen onze hulp". *Het Laatste Nieuws*, p. 43.
- Van Horenbeek, J. (2015, september 4). De rij wordt korter, belooft Michel. *De Morgen*, p. 1.
- van Keymeulen, K. (2015, september 4). 'We worden overspoeld met hulp voor vluchtelingen'. *Het Nieuwsblad*, p. 23.
- van Kol, A. (2017). *Egoïsme*. Opgehaald van Synoniemen.net:
<http://synoniemen.net/index.php?zoekterm=ego%C3%AFsme>
- van Kol, A. (2017). *Mededogen*. Opgehaald van Synoniemen.net:
<http://synoniemen.net/index.php?zoekterm=mededogen>
- van Kol, A. (2017). *Menselijkheid*. Opgehaald van Synoniemen.net:
<http://synoniemen.net/index.php?zoekterm=menselijkheid>
- van Kol, A. (2017). *Onverschilligheid*. Opgehaald van Synoniemen.net:
<http://synoniemen.net/index.php?zoekterm=onverschilligheid>
- van Kol, A. (2017). *Solidariteit*. Opgehaald van Synoniemen.net:
<http://synoniemen.net/index.php?zoekterm=solidariteit>
- van Kol, A. (2017). *Verdeeldheid*. Opgehaald van Synoniemen.net:
<http://synoniemen.net/index.php?zoekterm=verdeeldheid>
- Vandekerckhove, S. (2015, augustus 29). 'Schaam u, meneer De Wever'. *De Morgen*, p. 12.
- Vanden Berghe, B. (2015, augustus 29). Migratie is een ander woord voor ongelijkheid. *De Standaard*, p. 42.
- Vidal, K. (2015, augustus 27). Hard maakt plaats voor human. *De Morgen*, p. 6.

- Vidal, K. (2015, augustus 21). Hooggeschoolde migranten stoten op glazen plafond. *De Morgen*, p. 4.
- VK. (2015, augustus 28). Vluchtelingen sterven niet ver van Europese top. *De Morgen*, p. 3.
- Voorstander. (2015, september 4). Vlaams noodkamp dag vroeger open. *Het Laatste Nieuws*, p. 2.
- Vranckx, R. (2015, september 5). Dit moet ons ook lukken. *De Morgen*, p. 24.
- Wauters, R. (2015, augustus 7). Te snel, te hard, te zacht? Nooit goed. *De Morgen*, p. 1.
- Weis, P. (z.d.). *The Refugee Convention, 1951 - The Travaux Préparatoires Analysed With A Commentary By Dr Paul Weis*. Cambridge: Research Centre for International Law .
- Widdowson, H. G. (1995). Discourse analysis: a critical view. *Language and Literature*, 4(3), 157-172.
- Widdowson, H. G. (2004). *Text, Context, Pretext. Critical Issues in Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.
- Wikipedia. (2017, januari 16). *Het Laatste Nieuws*. Opgehaald van Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Het_Laatste_Nieuws
- Wikipedia. (2017, januari 17). *Het Nieuwsblad*. Opgehaald van Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Het_Nieuwsblad
- Wodak, R. (2007, mei). What Is Critical Discourse Analysis? - Ruth Wodak in Conversation With Gavin Kendall. (G. Kendall, Interviewer)
- Yongbing, L. (2005). The construction of cultural values and beliefs in Chinese language textbooks: A critical discourse analysis. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 26(1), 15-30.

7 BIJLAGEN

Bijlage A: Column 'De kloof tussen de pers en de burger'

De kloof tussen de pers en de burger

De Standaard/DS2,

Mon. 07 September 2015, Page 10

Hoe komt het dat de pers zich tegenover vluchtelingen genereuzer opstelt dan een groot deel van de bevolking? Dat vraagt om nuchtere reflectie. Morele verontwaardiging staat inzicht in de weg.

Natuurlijk tonen heel wat mensen solidariteit met de vluchtelingen en worden er allerlei acties opgezet. Maar wie op veel verschillende plekken komt en met mensen spreekt, merkt dat het enthousiasme niet algemeen is.

Wegens racisme, xenofobie, egoïsme? Zeker, de sceptische burgers zijn geen heiligen. Maar schoften zijn ze ook niet. Er bestaat geen scherpe scheidingslijn tussen goede en slechte mensen, tussen gelukzaligen en verdoemden zoals op de schilderijen van Jeroen Bosch. Naast een beetje slechtheid die ieder mens kenmerkt, zie ik voor de scepsis van vele burgers twee redenen.

Vooreerst is er het begrip 'vluchtelingen' zelf. Mijn vader, geen drie jaar oud, was een vluchteling na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. Via Middelburg vluchtte hij met zijn ouders naar Londen, waar ze een huis huurden, Holland Road 174. Ze werden er uitstekend onthaald. Mijn grootvader, een arts, legde er een examen af waardoor hij zijn beroep mocht uitoefenen in het hele British Empire. Hij kon onmiddellijk in Hammersmith Hospital aan de slag om er zijn landgenoten te verzorgen. Ofschoon hij had kunnen blijven, bleef hij niet. Hetzelfde gold voor andere vluchtelingen. Ze mochten allemaal blijven, omdat iedereen wist dat de meesten dat niet zouden doen. Generositeit kon omdat iedereen aanvoelde waar haar grenzen lagen.

Dat is vandaag anders. Van de vluchtelingen die Europa overspoelen, weten we dat ze niet enkel vluchtelingen, maar tegelijk migranten zijn. Niet een zeker percentage, maar praktisch allemaal. Het begrip 'vluchteling' heeft in werkelijkheid een andere betekenis dan in juridisch-technische zin. Dat verklaart gedeeltelijk het beperkte enthousiasme.

Er is nog een tweede verklaring. Bij liefdadigheids- en solidariteitsacties bepalen mensen zelf hoe solidair ze willen zijn. Gulheid is even begrensd als gevaarloos. Hulp na aardbevingen in Nepal of Haïti is eenrichtingsverkeer. We geven veel, of we geven weinig, we gaan ter plaatse helpen, of blijven in onze fauteuil zitten. Maar wat we doen of niet doen, houden we perfect onder controle. De pijn wordt geleden of gelenigd in een ver land.

En dat is nu net niet het geval. De personen met wie we solidair zijn of zouden kunnen zijn, lopen in lange linten door Europa. We ontmoeten ze op straat. Ze dringen in ons bestaan binnen. We kunnen onze solidaire gevoelens, woorden en daden niet langer scheiden van ons eigen leven. We lossen niet enkel problemen van anderen op, we zijn zelf een deel van het probleem.

Mensen zijn geen heiligen, solidariteit is niet grenzeloos. Verwijt sceptici geen gebrek aan moraliteit. Neem hun angsten weg, formuleer helder en ondubbelzinnig wat kan en wat niet, en ze zullen verder gaan dan nu. Toch kent solidariteit altijd grenzen. We kunnen ze verleggen, maar niet opheffen.

Ondertussen pleit onze pers voortdurend voor meer menselijkheid en mededogen. Voor generositeit, het opgeven van het wederkerigheidsbeginsel, het verlaten van een troosteloosdo ut des. Erg christelijk trouwens, al zouden heel wat journalisten bij deze gedachte alleen al een hartaanval krijgen of veinzen. Vrees niet, een herkerstening van onze media komt er niet aan.

Maar dat journalisten een morele rol willen spelen, desnoods tegen de mening van hun lezers, kijkers of luisteraars in, valt op.

De traditionele media zijn niet langer onze exclusieve nieuwsbronnen. Hun veranderde rol omvat naast de diepere analyse, die veel werk en bagage vergt, ook opiniëring. In het vluchtelingendossier beperkt onze pers zich niet tot commentaar op wat anderen doen, ze neemt zelf het voortouw. Ze bepleit nadrukkelijk meer solidariteit.

Onze kranten hebben geen specifieke kleur meer. Vroeger vertolkten journalisten de politieke mening van hun blad, al dan niet met volle overtuiging. Vandaag zijn journalisten een groep op zichzelf, die op een vrij gelijklopende manier naar maatschappelijke ontwikkelingen kijkt. Zoals ook het gedachtegoed van werkgevers, vakbonden of kunstenaars redelijk voorspelbaar is.

Die uniformiteit is minder fijn. Maar dat journalisten meer dan vroeger een morele rol opnemen, vind ik spannend, ook al zijn hun inspiratiebronnen niet altijd even duidelijk. Misschien ook voor zichzelf niet.

Rik Torfs (Torfs, 2015) ■

Bijlage B: Codering van volledig corpus

De Morgen

Menselijkheid – onmenselijkheid

a) *Menselijkheid*

Wie geen Calais wil, moet kiezen voor Australisch model - 01 augustus 2015

De ongemakkelijke waarheid is dat we de doden in de Kanaaltunnel en de Middellandse Zee alleen kunnen voorkomen door de binnengrenzen te herstellen en immigranten op zijn Australisch tegen te houden, maar dan aan het begin van hun reis. Dat is niet minder **humaan** dan het redden van mensen in gammele bootjes, acties die de perverse business van mensensmokkelaars in stand houden. Vluchtelingen zouden opgevangen moeten worden in hun eigen regio, op kosten van de Europese belastingbetaler (Jager, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Kleis Jager, journalist bij Trouw en Financieel Dagblad (Trouw maakt deel uit van de Persgroep)

Evaluerende actor: Kleis Jager

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Er worden in deze alinea twee opties voor vluchtelingen vergeleken. Bij de tweede optie wordt vermeld: 'Dit is niet minder humaan dan...'. Deze uitdrukking kan impliceren dat het gewenst is dat de oplossing/optie humaan is. Het artikel is niet geschreven door een journalist van De Morgen zelf, maar wel van Trouw en Financieel Dagblad. Toch heeft De Morgen ervoor gekozen om hem een stuk te laten schrijven voor de krant, wat op zich ook een duidelijke keuze is.

Solidariteit en **menselijkheid** verdwijnen niet in deze opzet, maar veranderen van karakter. In het belang van de vluchtelingen en van onszelf. Veel wijken in onze steden kraken en piepen nu al onder het gewicht van een gebrekkige integratie. Het is niet erg sympathiek om mensen de toegang tot ons bevoorrechte werelddeel te willen ontzeggen, maar het zal het toch moeten. Een wereld zonder grenzen en landen zoals in dat prachtige nummer van John Lennon, het is helaas geen haalbare kaart (Jager, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Kleis Jager

Evaluerende actor: Kleis Jager

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Er wordt impliciet vermeld dat het wel goed is dat menselijkheid niet helemaal verdwijnt maar toch nog aanwezig is, zij het in een andere vorm. Dit zou erop kunnen wijzen dat het wenselijk is dat menselijkheid toch blijft bestaan. Het artikel is niet geschreven door een journalist van De Morgen zelf, maar wel van Trouw en Financieel Dagblad. Toch heeft De Morgen ervoor gekozen om hem een stuk te laten schrijven voor de krant, wat op zich ook een duidelijke keuze is.

Te snel, te hard, te zacht? Nooit goed - 07 augustus 2015

Binnen de vluchtelingensector in ons land staan ze te kijken van zulke forse uitspraken. "Hier wordt niemand beter van", zegt Didier Vanderslycke van de vzw Orbit. "Zulke uitspraken doorkruisen elke ambitie om een **humaan** asielbeleid op poten te zetten. Net nu we merken dat er een draagvlak ontstaat om iets te doen voor de vluchtelingen (Wauters, 2015, p. 1)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Roel Wauters, journalist De Morgen

Evaluerende actor: Didier Vanderslycke van vzw Orbit (vzw voor diversiteit en tegen racisme)

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Door het te hebben over 'de ambitie om een humaan asielbeleid' op poten te zetten, geeft de persoon aan dat zo'n humaan asielbeleid wel gewenst is. Ook de andere delen van de alinea wijzen hierop: "Hier wordt niemand beter van" en "net nu we merken dat er een draagvlak ontstaat om iets te doen voor de vluchtelingen". Hij zegt op zich niet dat menselijkheid wenselijk is, maar wel een menselijk asielbeleid. Het is ook op te merken dat het woord 'humaan' hier in een citaat voorkomt, waardoor het geen journalist van het blad zelf is die aan het woord is. De geciteerde persoon is iemand van een vzw die zich inzet voor vluchtelingen en tegen racisme, dus op zich is het te verwachten dat die menselijkheid hoog in het vaandel gaat dragen. Toch heeft de journalist ervoor gekozen om dit citaat te gebruiken, wat op zich ook een subjectieve keuze is.

Opener grenzen, bittere noodzaak - 14 augustus 2015

De migrantenstroom uit oorlogsgebieden Syrië, Irak, Afghanistan en uit de dictatuur Eritrea blijft stijgen. Boten kapseizen, kranten berichten dagelijks over de drama's van Kos tot Calais. Politici zeggen hun mantra: 'humanitaire crisis'. Maar zolang we de migrantenstroom als een crisis beschouwen in plaats van als een **menselijke** reactie op oorlog, kunnen we vluchtelingen nooit menswaardig behandelen. Met een boutade: de 224.000 vluchtelingen en migranten die dit jaar naar hier kwamen, zijn voor Europa een groter probleem dan de meer dan 2.100 mensen die op de zeeweg hierheen het leven lieten (Moreels, 2015, p. 23).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Réginald Moreels, humanitair chirurg voor Artsen Zonder Grenzen en Artsen Zonder Vakantie, gewezen voorzitter van Artsen Zonder Grenzen, oud-staatssecretaris en oud-minister voor ontwikkelingssamenwerking

Evaluerende actor: Réginald Moreels

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Dit zou eventueel ook als 'neutraal' gecodeerd kunnen worden. In dit onderzoek wordt hier menselijkheid als 'gewenst' gelabeld omdat de auteur impliciet lijkt aan te geven dat het beter is en menswaardiger als de vluchtelingenproblematiek als iets menselijks, een menselijke reactie wordt gezien, dan als crisis. Menselijkheid of menselijke waarden worden dus wel als iets wenselijk gezien. Toch is het geen journalist van De Morgen zelf die aan het woord is, maar wel iemand die het artikel voor hen schreef: Réginald Moreels. Die werkt voor Artsen Zonder Grenzen en Artsen Zonder Vakantie; het zou dus wel waarschijnlijk zijn moest hij menselijkheid belangrijk vinden.

'Ik voer geen rechts beleid' - 14 augustus 2015

"Wat is dat voor een rare vraag? Voor wie hulp nodig heeft, kun je niet **menselijk** genoeg zijn. Wie de boel belazert of misbruikt, moet eruit. Dat herhaal ik toch constant? Ik kan alleen maar vaststellen dat mensen het moeilijk hebben om mij in een mentaal vakje te stoppen. Omdat ze dat niet kunnen, slaan ze tilt en vallen ze mij aan. Toen ik als jonge snaak in de oppositie zat, was het makkelijk om mij te catalogiseren. Nu moeten ze mij afrekenen op mijn beleid en weten ze het niet meer. Ineens word ik dan afgeschilderd als de Jekyll en Hyde van de Wetstraat. De Morgen heeft zelfs vijf bladzijden aan een van mijn tweets gewijd. Amai, dan moet ik het echt wel gemaakt hebben (Peeters, 'Ik voer geen rechts beleid', 2015, p. 4)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Tine Peeters, politiek journaliste voor De Morgen

Evaluerende actor: Theo Francken, staatssecretaris voor Asiel en Migratie

Evaluatief middel: evaluatief statement

Verklaring: Hier wordt de waarde heel expliciet goedgekeurd. Ook hier moet weer de opmerking gemaakt worden dat dit een citaat is en dat de journalist niet zelf aan het woord is. Het citaat komt van Theo Francken en die is het ook enkel eens met die menselijkheid in gevallen waarbij mensen echt hulp nodig hebben, niet wanneer die mensen het systeem misbruiken.

Hooggeschoolde migranten stoten op glazen plafond - 21 Augustus 2015

Sowieso is de werkzaamheidsgraad onder migranten die buiten de EU geboren zijn veel lager dan die van mensen die in België geboren zijn: 51,8 procent tegenover 73,3 procent. "We slagen er maar niet in om het **menselijke** kapitaal waarover migranten beschikken te valoriseren", concludeert onderzoeker Johan Geets in een referentiestudie over dit onderwerp (Vidal, 2015, p. 4).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Koen Vidal, chef buitenland De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Deze term heeft geen evaluatieve waarde. Het adjectief wordt hier gewoon informatief en verklarend gebruikt.

Immigratie hou je niet tegen, maar kun je wel managen - 22 augustus 2015

Conflicten, bevolkingsexplosies, economische achteruitgang en klimaatverandering liggen aan de basis van **menselijk** leed en aanzwellende migratiestromen in de 21ste eeuw. Het migratiedebat zou dan ook gelinkt moeten worden met conflictresolutie en vredesoplegging, de nieuwe Duurzame Ontwikkelingsdoelen, de Klimaatconferentie in Parijs in het najaar en ons handelsbeleid ten aanzien van ontwikkelingslanden (Benyaich, 2015, p. 24).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Bilal Benyaich, verbonden aan de beleidsdenktank Itinera Institute en het Ghent Institute for International Studies (UGent)

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Deze term heeft geen evaluatieve waarde. Het adjectief wordt hier gewoon informatief en verklarend gebruikt.

De trek naar het noorden - 24 augustus 2015

Dat is geen toeval: Gevelija ligt amper honderd kilometer van het Griekse Thessaloniki en is een weg- én spoorwegknooppunt tussen die Noord-Griekse stad enerzijds en de Macedonische en Servische hoofdsteden Skopje en Belgrado anderzijds. Hier was het ook dat de Macedonische politie de voorbije dagen een **menselijk** schild optrok tegen de duizenden vluchtelingen die vanuit Griekenland de grens met Macedonië probeerden te passeren (Michiels, De trek naar het noorden, 2015, p. 18).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Filip Michiels, journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Deze term heeft geen evaluatieve waarde. Het adjectief wordt hier gewoon informatief en verklarend gebruikt.

Hard maakt plaats voor humaan - 27 augustus 2015

“Hard maakt plaats voor humaan” (Vidal, 2015, p. 6)

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Koen Vidal, chef Buitenland De Morgen

Evaluerende actor: Koen Vidal

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: In de titel staat dat hard plaatsmaakt voor humaan. Door het werkwoord ‘plaatsmaken’ te gebruiken, kan geïmpliceerd worden dat er iets beters in de plaats komt, namelijk iets humaan. Dit zou dan weer kunnen impliceren dat de auteur menselijkheid wenselijk vindt.

Kortom: gezien de erg problematische internationale context is een **humaan** asielbeleid voor politici als Francken de enige optie. Maar vanuit een puur electoraal opzicht blijft het wel een berekende gok. Francken wacht de uitdaging om een rechts kiespubliek te overtuigen met progressieve asielstandpunten. Gezien de sympathiefactor bij Syrische vluchtelingen is dat geen onmogelijke opgave. Maar dan moet er wel ad rem en puntig gereageerd worden op figuren als Michel van den Brande die een klein half miljoen potentiële N-VA-kiezers op andere ideeën wil brengen (Vidal, 2015, p. 6).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Koen Vidal

Evaluerende actor: Koen Vidal

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Een humaan asielbeleid wordt als enige optie naar voren gebracht, waardoor het dus wel als gewenst kan opgevat worden. Toch gaat het hier om een humaan asielbeleid en niet om de exacte waarde menselijkheid.

Op weg naar nergens - 29 augustus 2015 - pagina 30

De honderden snippers roze karton liggen er zomaar, uitgestrooid door honderden handen en vervolgens door de wind nonchalant uit elkaar gewaaid langs vele kilometers spoorwegberm. Te midden van de kledingstukken, de lege plastic flessen, de gescheurde rugzakken, achtergelaten slaapzakken en andere bewijzen van een intense **menselijke** passage. "Requesting political asylum", kunnen we nog net lezen op zo'n stukje roze karton, met daarboven een identieke tekst in het Grieks (Michiels, 2015, p. 30).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Filip Michiels, journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Deze term heeft geen evaluatieve waarde. Het adjectief wordt hier gewoon informatief en verklarend gebruikt.

Iets verderop langs diezelfde spoorweg wacht de Hongaarse politie, klaar om het **menselijk** wrakhout op te vangen en met zachte dwang naar een veld te leiden waar een aantal agenten hen zal bewaken. "In afwachting van de komst van enkele bussen", zo vertelt ons de enige agent die een mondje Engels praat. "Die zal de vluchtelingen dan naar een opvangkamp brengen (Michiels, 2015, p. 30)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Filip Michiels

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Deze term heeft geen evaluatieve waarde. Het adjectief wordt hier gewoon informatief en verklarend gebruikt.

Hoe is de situatie in onze buurlanden? - 01 september 2015 - pagina 6

Opvallend in Duitsland is de **humane** toon die bondskanselier Angela Merkel aanslaat tegenover de Syrische vluchtelingen. "Bij de bevolking krijgt ze heel veel steun voor die houding", zegt Loehlein. "Het gaat zelfs zover dat er volgens de Duitsers goede en slechte asielzoekers bestaan. Syrische vluchtelingen krijgen veel sympathie, maar dat gaat ten koste van de vluchtelingen uit de Balkan. Dat zijn vaak Roma, en die liggen veel minder goed bij de publieke opinie (JOB, 2015, p. 6)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: JOB

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Deze humane toon heeft wel een evaluatieve waarde, maar ze wordt niet als gewenst of ongewenst geëvalueerd, eerder als 'opvallend'. De auteur van het artikel is ook niet duidelijk aangegeven, dus het is moeilijk te zeggen wie net de evaluatie maakt.

Burgerlijk ongehoorzaam en gastvrij, ook dat is Hongarije - 02 september 2015

Als er al nieuws uit Hongarije doorsijpelt in Vlaanderen, dan wel dingen als deze. Wat de kranten niet haalt is de civil courage die hier ontwaakt. Veel Hongaren nemen de angstzaaij van de regering (en haar genuilkorfde media) niet meer serieus en zetten de Hongaarse gastvrijheid om in hard werk en menslievende daden. Niet de kerk, die pas na woorden van de paus vorige week wat initiatief toonde. Niet het Rode Kruis, dat maar traag in actie schiet. Maar wel bijvoorbeeld de politiek zeer verzwakte oppositie, die gebouwen ter beschikking stelt voor onderdak (Loosen, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Gert Loosen, leraar Nederlands aan de Universiteit Debrecen (Hongarije), voormalig leraar Nederlands-Duits aan Vlaamse scholen en docent ILT aan de KU Leuven

Evaluerende actor: Gert Loosen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Het stuk van de zin dat vooraf gaat aan de 'menslievende daden' zou erop kunnen wijzen dat deze laatste wel gewenst zijn. Er worden negatieve adjectieven gebruikt om de Hongaarse regering en de media te beschrijven (angstzaaij en genuilkorfde), waarna een gewenst alternatief van de Hongaren wordt voorgesteld: Hongaarse gastvrijheid, hard werk en menslievende daden. Wat wel in het achterhoofd gehouden moet worden is dat 'menslievende daden' niet hetzelfde is als de eigenlijke waarde 'menselijkheid'.

En of het liberale standpunt liberaal is - 02 september 2015 - Pagina 32

Dat laatste is fundamenteel. Vanuit onze verlichtingswaarden benaderen we mensen als individuen. We kleven geen etiketten en onderscheiden ons daarmee van nationalistische stromingen. Wij kiezen wel voor maatwerk. Dat impliceert ook dat een verschil in aanpak in verschillende situaties nuttig en nodig kan zijn. Al mogen die verschillen niet gebaseerd zijn op ras, geslacht, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, nationaliteit of seksuele geaardheid. Er is geen enkele liberaal die de strijd tegen discriminatie in vraag stelt. Mensen zijn mensen. Zeker in het asiel- en migratievraagstuk mogen we dat nooit vergeten. Daarom ook moet opvang **humaan** zijn en steeds respect tonen voor de **menselijke** waardigheid (Rutten, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Gwendolyn Rutten, voorzitter VLD

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: deontische modaliteit

*Verklaring: Volgens de auteur moet de opvang **humaan** zijn, wat zou kunnen impliceren dat zij menselijkheid belangrijk vindt. Er is wel geen journalist van De Morgen zelf aan het woord, maar een politica.*

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Gwendolyn Rutten

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: deontische modaliteit

Verklaring: De auteur geeft aan dat er respect moet getoond worden voor de menselijke waardigheid, wat kan impliceren dat zij ook de waarde menselijkheid belangrijk vindt. Er is wel geen journalist van De Morgen zelf aan het woord, maar een politica.

'Flessenhals aan Europese buitengrenzen' - 03 september 2015

Nicolosi is het daarmee eens: "Het is perfect mogelijk de asielaanvraag nog altijd in het land van aankomst te doen, maar om dan op basis van een spreidingsplan de geregistreerde asielzoekers in de hele Unie opnieuw te vestigen. Alleen zo verlicht je de druk op de buitengrenslanden en hou je het menselijk (Debusschere, 2015, p. 2)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Barbara Debusschere, chef Wetenschap De Morgen

Evaluerende actor: Salvatore Nicolosi, onderzoeker aan het Human Rights Center van de Universiteit Gent

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: In het artikel geeft de persoon aan het woord, Nicolosi, enkele methoden om met de vluchtelingenproblematiek in Europa om te gaan. Hij geeft hierbij duidelijk aan dat het bij die methoden belangrijk is dat de dingen 'menselijk' worden gehouden. Dat hij onderzoek doet voor het Human Rights Center, zou kunnen impliceren dat hij menselijkheid belangrijk vindt, maar dat hoeft daarom natuurlijk niet. Het is hier niet de journalist van De Morgen zelf die de evaluatie doet.

De rij wordt korter, belooft Michel - 04 september 2015

Er is volgens Michel geen beslissing van de regering om het aantal aanvragen te bevriezen. "We moeten onze capaciteit aanpassen aan de vraag. Niemand weet wat ons de komende maanden te wachten staat." De premier wil meer middelen inzetten om de mensen te helpen die geen asielaanvraag kunnen indienen. Nu slapen die met honderden in een geïmproviseerd tentenkamp in de Brusselse Noordwijk. "Natuurlijk ben ik niet tevreden over de situatie rond de Dienst Vreemdelingenzaken in Brussel. Daarom worden er extra middelen ingezet van het leger, zoals tenten, die een **menselijke** omgeving creëren. We moeten ervoor zorgen dat de leefomstandigheden daar verbeteren (Van Horenbeek, 2015, p. 1)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jeroen Van Horenbeek, journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: Charles Michel, premier

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Michel is niet tevreden over de huidige situatie en neemt maatregelen om als alternatief een 'menselijke' omgeving te creëren. Hierbij wordt dus verondersteld dat het beter is om een 'menselijke' omgeving te hebben. Verder geeft hij ook met een modaliteit 'moeten' aan dat 'de

leefomstandigheden moeten worden verbeterd'. Beperking hierbij is dat de journalist van de krant niet zelf aan het woord is, maar wel een persoon in het artikel citeert die het bovenstaande zegt. Dit op zich kan ook al een subjectieve keuze zijn.

Dit moet ons ook lukken - 05 september 2015

Voor de mensen die soep uitdelen aan de Dienst Vreemdelingenzaken, zij die naar Calais rijden met hulpgoederen en die hun huis openzetten voor mensen in nood zijn deze begrippen echter het doel, de standaard waarover niet gemarchandeerd kan worden. Deze begrippen zijn de ruggengraat van onze democratie, ze geven deze gemeenschap haar **menselijk** gezicht terug. Het zijn deze mensen die het voor mij moreel dragelijker maken om vandaag in dit land te leven (Vranckx, 2015, p. 24).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Rudi Vranckx, vrt-journalist

Evaluerende actor: Rachida Lamrabet, schrijfster

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Voor de zin na het 'menselijk gezicht' geeft wel aan dat de auteur dit gewenst vindt: mensen die dingen doen om de gemeenschap hun menselijk gezicht terug te geven, doen volgens de auteur moreel het juiste en maken het moreel dragelijk voor haar om in het land te leven. Het artikel is geschreven door Rudi Vranckx, die dus zelf geen journalist is van De Morgen. Verder is ook Rachida Lamrabet een extern persoon, wat betekent dat de mening van journalisten van De Morgen zelf hier niet wordt weergegeven.

Laten we stoppen met het vieren van de oorlogen die voorbij zijn. Zoals die van honderd jaar geleden, al heette hij nog zozeer De Grote. Het is het leed dat even groot blijft, en het zijn de **menselijke** stromen van ontheemden die zich blijven herhalen. Hier en nu. Wat is dan nog de zin van Lichtfronten en Woordfronten, van Schelde-pontons en Pittoreske Onderwaterzettingen - en alle bijbehorende drankovergoten recepties, en al die te gekke concerten -, als we aan de vluchtelingen van vandaag niet de hand reiken die zovelen wél aangeboden kregen, toentertijd? Als er één regio bestaat die meer zou moeten doen dan alle andere, dan is het wel: dat Nooit Meer Oorlog!-Vlaanderen van ons. En als er één land dit onverdeeld zou moeten ondersteunen, dan is wel: ons kleine Brave Little Belgium van weleer. Zo niet? Breek dan maar dat In Flanders Fields Museum in Ieper af, en alle monumenten voor alle gevallen van destijds. Tot op de grond. Als passend statement aangaande onze mank geheugen en onze laffe dubbelhartigheid (Vranckx, 2015, p. 24).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Rudi Vranckx

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijke' wordt hier meer gebruikt als adjectief bij 'stromen', maar wordt op zich niet geëvalueerd.

'Wij willen vluchtelingen een eerlijke kans geven' - 05 september 2015

"Ik voel me absoluut niet aangesproken, hoor. Ik weet wel dat ik op de inhoud soms wat doortastend en hard kan zijn. Ik ga stevig op het onderwerp, maar zacht op de **menselijke** relaties. Dat is nu eenmaal mijn methode van werken (Muylaert & Vidal, 2015, p. 6)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Jonas Muylaert en Koen Vidal, beiden journalisten bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijk' wordt hierbij niet geëvalueerd en wordt meer als adjectief gebruikt. Ook is dit een citaat van een persoon; de journalist zelf is niet aan het woord.

b) Onmenselijkheid

Standpunt -06 augustus 2015

Er zitten nogal wat **onmenselijke** aspecten aan dit verhaal. Het cijfer, om te beginnen. Zelfs als we hopelijk conservatief mogen rekenen en de dodentol nog gemilderd wordt, zullen in de eerste zeven maanden en vijf dagen van het jaar al meer dan 2.100 migranten verdronken zijn in de Middellandse Zee. Een absurd getal. Nog **onmenselijker** is de vaststelling dat we niet eens weten hoeveel bootvluchtelingen zo al verdronken zijn, laat staan wie. Hier zijn geen namen, enkel schattingen waaraan geen eer te betonen valt. De angsten en dromen van honderden levende mensen zijn dode statistiek geworden. En zelfs dat enkel bij benadering (Eeckhout, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Bart Eeckhout, journalist bij De Morgen, nu opiniërend hoofdredacteur

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur evalueert het adjectief 'onmenselijk' eigenlijk niet. Hij stelt meer de cijfers van het verhaal tegenover de menselijke verhalen die erachter zitten.

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Bart Eeckhout

Evaluerende actor: Bart Eeckhout

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Vooral de woorden 'nog' en 'niet eens' geven wel aan dat de auteur het als iets onwenselijks beschouwd. Ook de passage 'De angsten en dromen van honderden levende mensen zijn dode statistiek geworden' geeft wel aan dat hij menselijkheid lijkt te verkiezen boven de harde statistische cijfers en dat hij te veel enkel belang hechten aan cijfers als iets onwenselijks ziet.

Niet de vluchtelingen maar Rutten holt onze sociale zekerheid uit - 03 september 2015

Want ja, die laatste staat onder druk. Dat vraagt gedurfde en positieve keuzes. In die context vormen niet de oorlogsvluchtelingen de grootste bedreiging, wel de regeringen waar mevrouw Rutten deel van uitmaakt. Of hoe verklaart ze anders de lagere pensioenen, de

vermindering van de kinderbijslag of het snijden in de uitkeringen voor langdurig zieken? In plaats van een vals vijandbeeld te creëren - vandaag is dat links, wat zal het morgen zijn? - is het Ruttens plicht om oneliners, onmogelijke voorstellen of uitspraken die de wij-zijtegenstellingen aanscherpen achter zich te laten. Een beleid en woorden die er in bestaan om de levensomstandigheden van kinderen en vluchtelingen hier miserabel te houden om potentiële asielzoekers af te schrikken, is bovendien **onmenselijk** en uitzichtloos (Crombez, 2015, p. 32).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: John Crombez, voorzitter SP.A

Evaluerende actor: John Crombez

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: 'Onmenselijk' wordt hier impliciet geassocieerd met negatieve dingen: het beleid van mevrouw Rutten wordt afgekraakt door de auteur en als een van de argumenten haalt hij aan dat zij een beleid voert om kinderen en vluchtelingen miserabel te houden en dat het beleid bovendien onmenselijk en uitzichtloos is. Onmenselijk is dus duidelijk iets onwenselijk voor de auteur. Hij is trouwens geen journalist van De Morgen zelf, maar wel voorzitter van SP.A. Toch heeft de krant hierin de keuze gemaakt om hem aan het woord te laten.

Solidariteit – egoïsme - verdeeldheid

a) Solidariteit

Jungle van Calais eist mensenlevens - 30 juli 2015

Parijs hoeft ook vandaag maar de telefoon op te nemen en het Berlaymontgebouw te bellen. "De Commissie staat klaar om Frankrijk te helpen bij de begeleiding van de asielzoekers in de regio, mocht het land daartoe verzoeken", zegt Natasha Bertaud aan De Morgen. "De crisis in Calais is een krachtig voorbeeld van de nood aan een grotere **solidariteit** en verantwoordelijkheid in de manier waarop we omgaan met migratiedruk in Europa (Rabaey, 2015, p. 17)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Maarten Rabaey, journalist van De Morgen

Evaluerende actor: Natasha Bertaud, perscontact voor de Europese Commissie

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De persoon aan het woord geeft duidelijk aan dat ze een 'grotere solidariteit' gewenst vindt, aangezien ze zegt dat er een 'nood' is aan grotere solidariteit. Deze vorm van solidariteit verwijst waarschijnlijk wel naar solidariteit tussen de verschillende staten van de Europese Unie en niet met de vluchtelingen. Het is ook niet de journalist van De Morgen zelf die de evaluatie doet, maar wel een perscontact van de Europese Commissie.

Wie geen Calais wil, moet kiezen voor Australisch model - 01 augustus 2015

Solidariteit en menselijkheid verdwijnen niet in deze opzet, maar veranderen van karakter. In het belang van de vluchtelingen en van onszelf. Veel wijken in onze steden kraken en piepen nu al onder het gewicht van een gebrekkige integratie. Het is niet erg sympathiek om mensen

de toegang tot ons bevoorrechte werelddeel te willen ontzeggen, maar het zal het toch moeten. Een wereld zonder grenzen en landen zoals in dat prachtige nummer van John Lennon, het is helaas geen haalbare kaart (Jager, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Kleis Jager, journalist voor Trouw en Financieel Dagblad (Trouw maakt deel uit van De Persgroep)

Evaluerende actor: Kleis Jager

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Er wordt impliciet vermeld dat het wel goed is dat solidariteit niet helemaal verdwijnt maar toch nog aanwezig is, zij het in een andere vorm. Het gaat hier wel niet om een journalist van De Morgen zelf, maar van Trouw en Financieel Dagblad.

Standpunt - 06 augustus 2015

In de Italiaanse kuststadjes zal zich nu weer het politieke theater op gang trekken, zoals het te verwachten en te voorzien is. De voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Europese Commissie, de voorzitter van het Europees Parlement of nog andere hoogwaardigheidsbekleders zullen met somber gezicht ons allen leedwezen betuigen. Ze zullen spreken van een "internationale crisis" die "solidariteit" en "een geïntegreerde aanpak" vergt (Eeckhout, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Bart Eeckhout, journalist bij De Morgen, nu opiniërend hoofdredacteur

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur bekritiseert op zich meer dat de politici bijvoorbeeld "solidariteit" aanprijzen en heeft kritiek op dit soort van politiek toneel. Ook hier is er waarschijnlijk sprake van solidariteit tussen de verschillende landen van de EU.

"Ze zouden voor één keer beter zwijgen. In deze Europese Unie kan niet eens voldoende solidariteit gevonden worden om 40.000 vluchtelingen netjes over 28 landen te verdelen (Eeckhout, 2015, p. 2)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bart Eeckhout

Evaluerende actor: Bart Eeckhout

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur bekritiseert het feit dat de EU niet voldoende solidair kan zijn om vluchtelingen gelijkmatig te verdelen. Van die kritiek kan dus afgeleid worden dat de auteur solidariteit tussen de verschillende EU-landen wel als iets gewenst ziet, aangezien hij of zij kritiek heeft op het feit dat die solidariteit er nu niet is.

Onderweg naar waar? - 24 augustus 2015

Migratiespecialist Johan Wets (KU Leuven) toont zich alvast bijzonder sceptisch over de slaagkansen van dat overleg. "Alle EU-lidstaten zouden eigenlijk hun opvangcapaciteit moeten optrekken en zich **solidair** tonen met de zwaarst getroffen zuidelijke lidstaten, maar alleen al puur logistiek is het haast onmogelijk om zoiets op korte termijn te realiseren. Bovendien riskeer je, door de nu bestaande hindernissen voor vluchtelingen weg te werken, nog extra mensen aan te trekken. Daar zitten de Europese leiders natuurlijk ook niet op te wachten (Michiels, 2015, p. 1).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Filip Michiels, journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: Johan Wets, migratiespecialist van de KU Leuven

Evaluatief middel: deontische modaliteit

Verklaring: De persoon die door de journalist wordt geciteerd geeft duidelijk aan dat hij het wenselijk vindt dat de EU-lidstaten solidair zijn met elkaar. Ook hier gaat het echter weer om solidariteit tussen de EU-lidstaten en niet tussen het volk en de vluchtelingen. Het gaat hier dus ook niet om de evaluatie van de journalist van de krant maar wel van de geciteerde persoon.

Standpunt - 28 augustus 2015

De keuze tussen het **solidaire** onthaal van wie oorlog en conflict ontvlucht en de keuze voor het behoud van nationale **solidariteit** is een vals dilemma. Dat komt omdat onze sociale zekerheid min of meer werkt als een gesloten systeem: alleen wie bijdraagt, door te werken, verzekert zich van het recht op een vergoeding. Dat systeem werkt lang niet perfect, maar dat is nu even het punt niet. Punt is wel dat voor erkende vluchtelingen dezelfde regels gelden als voor u en ik: pas als er bijgedragen wordt, krijg je een lidkaart van de club. De rijen wachtenden voor de deur van Dienst Vreemdelingenzaken hebben geen enkele impact op de budgetten voor werkloosheidsvergoeding of pensioenen (Eeckhout, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Bart Eeckhout, journalist bij De Morgen, nu opiniërend hoofdredacteur

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Beide vormen van solidariteit in deze tekst bevatten geen echte evaluatie: ze worden meer met elkaar vergeleken.

Vluchtelingen sterven niet ver van Europese top - 28 augustus 2015

De conferentie in Wenen hield een minuut stilte voor de slachtoffers. Deelnemers aan de top en mensenrechtengroepen veroordeelden de onbekende smokkelaars. De Duitse bondskanselier Angela Merkel, ook aanwezig in Wenen, zei geschokt te zijn door het 'afgrijselijke' nieuws. "Dit herinnert ons er weer aan dat we dit probleem in Europa snel moeten aanpakken en oplossingen moeten vinden in onderlinge solidariteit (VK, 2015, p. 3)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: VK (eventueel zusterkrant De Volkskrant?)

Evaluerende actor: Angela Merkel, Duits bondskanselier

Evaluatief middel: deontische modaliteit

Verklaring: In het citaat van Merkel geeft ze duidelijk aan dat ze onderlinge solidariteit belangrijk vindt. Toch gaat dit ook weer over onderlinge solidariteit tussen de verschillende lidstaten. Het is hier niet de auteur van het artikel die aan het woord is, maar wel Duits bondskanselier Angela Merkel. Ook is het artikel waarschijnlijk niet geschreven door iemand van de redactie van De Morgen zelf.

Ook solidariteit kent haar grenzen - 28 augustus 2015 - Pagina 32

“Ook **solidariteit** kent haar grenzen” (Benyaich, 2015, p. 32)

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Bilal Benyaich, verbonden aan de beleidsdenktank Itinera Institute en het Ghent Institute for International Studies (UGent)

Evaluerende actor: Bilal Benyaich

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De term ‘solidariteit’ in deze tussentitel zou kunnen impliceren dat de waarde toch niet helemaal wenselijk is, aangezien ze ‘haar grenzen kent’. De evaluatie gebeurt echter niet door een journalist van De Morgen zelf, maar wel van een extern persoon die het artikel voor de krant geschreven heeft.

Tegen deze achtergrond bekeken is het 'apart sociaal statuut' voor erkende vluchtelingen waar De Wever een lans voor brak populistisch noch xenofob. Het is inderdaad "moeilijk uit te leggen aan mensen die al hun hele leven aan het systeem bijdragen" dat nieuwkomers toegang hebben tot dezelfde voorzieningen. Hoewel Meyrem Almaci (Groen) wijselijk een eerder afwachtende houding aannam, verweet Kathleen Van Brempt (sp.a) De Wever een gebrek aan **solidariteit** en het aanscherpen van de wij-zij-tegenstellingen (Benyaich, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bilal Benyaich, verbonden aan de beleidsdenktank Itinera Institute en het Ghent Institute for International Studies (UGent)

Evaluerende actor: Kathleen Van Brempt, Europees parlementslid voor SP.A

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Kathleen Van Brempt ‘verwijt’ De Wever een gebrek aan solidariteit, wat er op wijst dat ze de waarde belangrijk vindt. Toch is de journalist hier zelf niet aan het woord.

Nochtans is de spanning tussen verzorgingsstaten en migratie reëel en is het een bekommernis die van oudsher vooral bij sociaaldemocraten leeft. Verzorgingsstaten die gebaseerd zijn op nationale **solidariteit** rijmen niet met open grenzen. Een verzorgingsstaat kan maar migratieproof zijn als zoveel mogelijk nieuwe aangeslotenen netto bijdragen (Benyaich, 2015, p. 32).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Bilal Benyaich

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: In deze tekst wordt vooral een verzorgingsstaat gebaseerd op nationale solidariteit soms als ongewenst beschouwd, maar de solidariteit op zich niet. Het gaat hier waarschijnlijk ook om de solidariteit tussen de bevolking in een verzorgingsstaat onderling, niet om solidariteit tussen EU-lidstaten of met de vluchtelingen.

Op korte termijn echter is er geen andere optie dan ook in te zetten op een betere buitengrensbewaking om het kaf van het koren te scheiden - het zijn immers niet allemaal Syriërs, Irakezen of Afghanen. Gelet op de omvang die het asielfenomeen zal aannemen in de komende maanden en jaren is een Europees spreidingsplan voor asielzoekers onontbeerlijk. Centraal- en Oost-Europese landen dringen wel aan op 'Europese solidariteit' als het gaat over de militaire dreiging die uitgaat van Rusland, maar laten vandaag andere Europese landen wel stikken als het gaat over solidariteit in de opvang van asielzoekers. Een positie die niet alleen onaanvaardbaar maar ook onhoudbaar is (Benyaich, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bilal Benyaich

Evaluerende actor: Centraal-en Oost-Europese landen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft hier aan dat Centraal- en Oost-Europese landen aandringen op 'Europese solidariteit'; zij zien dit dus duidelijk als gewenst. Toch is de auteur hier zelf niet aan het woord.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bilal Benyaich

Evaluerende actor: Bilal Benyaich

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur heeft als woordkeuze 'laten stikken' als hij het over Centraal-en Oost-Europa heeft. Dit zou kunnen aangeven dat hij het belangrijk vindt dat er wél solidariteit is. Toch is in dit artikel een extern persoon aan het woord, een geen journalist van De Morgen zelf.

Misschien moet de spreiding van asielzoekers worden aangevuld met een soort van 'Europees asielfonds' waarmee het verblijf en de ondersteuning van asielzoekers voor een bepaalde periode kan worden gefinancierd. Dit zou de solidariteit tussen lidstaten kunnen versterken, en die tussen de contribuanten van nationale verzorgingsstaten kunnen vrijwaren (Benyaich, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bilal Benyaich

Evaluerende actor: Bilal Benyaich

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur doet een voorstel om de solidariteit tussen de Europese landen te 'versterken'. Dit zou er impliciet op kunnen wijzen dat hij solidariteit tussen die landen wel als gewenst beschouwd. Toch gaat het hier ook weer niet over solidariteit met de vluchtelingen zelf.

'Schaam u, meneer De Wever' - 29 augustus 2015

De man mag dan een jaar op pensioen zijn, zijn rechtvaardigheidsgevoel heeft niet aan kracht ingeboet. Met vuur spreekt hij over de "nonsens van De Wever", het belang van internationale verdragen - "Dat zijn geen vodjes papier, hé" - en de nood aan **solidariteit** en verdraagzaamheid (Vandekerckhove, 2015, p. 12).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Sara Vandekerckhove, journaliste bij De Morgen

Evaluerende actor: Henri Heimans, voormalig topmagistraat, voorvechter van geïnterneerden, zelf zoon van een politiek vluchteling

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft hier de mening van een andere persoon weer over solidariteit, maar daarin benadrukt die wel de 'nood aan solidariteit'. Ook dit kan weer gaan over solidariteit tussen de EU-lidstaten. Het is wel niet de journaliste van De Morgen die de evaluatie doet, maar iemand anders die zij aan het woord laat. Die persoon is ook zoon van een politiek vluchteling en zou dus wel eens bevooroordeeld kunnen zijn.

De passie van Devos - 31 augustus 2015

Het is, algemener, een nederlaag van links dat zij dat debat over de houdbaarheid van ons sociaal model te veel aan centrumrechts overlaat. Die motiveert besparingen en meer voorwaardelijkheid als een reddings- en moderniseringsoperatie. Wellicht zitten er daar ook tussen die gewoon **solidariteit** willen afbreken, maar centrumrechts heeft een punt dat overleven een kwestie van aanpassen is. Ook links pleit globaal voor rechten en plichten, maar maakt daar te weinig concreet werk van. Nochtans verdedigde links de selectiviteit van onze welvaartsstaat. Die kan niet voor alles en iedereen opengezet worden. Niet financieel en niet zonder de legitimiteit ervan nog meer aan te tasten. Wie van de schoolbanken komt en niet voldoende lang werkte moet 310 dagen wachten op de lage en tijdelijke 'inschakelingsuitkering', wegens nog niet bijgedragen tot het systeem. Is er meer selectiviteit nodig voor wie hier ook geen familie heeft die eerder bijdroeg? Vanaf wanneer is aan die voorwaarde voldaan? Er is veel te bespreken (Devos, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Carl Devos, politicoloog

Evaluerende actor: Carl Devos

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De manier waarop de auteur 'solidariteit' gebruikt, kan op gewenste evaluatie wijzen: 'zitten er daar ook tussen die gewoon solidariteit willen afbreken'. Hij verwoordt dit op een manier dat de mensen die dit doen niet goed bezig zijn en dat dit niet gewenst is. Dit artikel is ook niet geschreven door een journalist van De Morgen zelf.

MERKEL roept EU weer tot de orde - 01 september 2015

"De Duitse bondskanselier stelt Schengen heus niet in vraag, maar wijst op beide kanten van **solidariteit**. Je kunt niet enkel de lusten van ongehinderd reizen en economische ontwikkeling

hebben zonder de lasten van een Europese barmhartigheid (Fluit, MERKEL roept EU weer tot de orde, 2015, p. 1).”

Codering: neutraal

Auteur artikel: Andries Fluit, voormalig journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Merkel wijst op beide kanten van solidariteit en bevoordeelt dus niet één kant.

Waar blijft premier Michel in het migratiedebat? - 01 september 2015

Sommige discussies echter vergen wegens hun belang en impact de inbreng van maatschappelijke stemmen die het politiek gekrakeel en de vele meningen uit het Facebook- en Twitter-tijdperk overstijgen. Soms is de inbreng van iemand met moreel en maatschappelijk gezag noodzakelijk om het debat in de juiste plooi te laten vallen, om met redelijkheid de polarisering te overstijgen en zodoende de samenleving wat te oriënteren. Op politiek vlak vertaalt dat zich in de interventie van bijvoorbeeld een minister van staat, de premier of andere staatslieden die met gezag kunnen spreken. In het huidige debat wordt deze rol misschien nog het best opgenomen door Angela Merkel, die dapper aandringt op **solidariteit** met de vluchtelingen, maar ook tussen de lidstaten onderling om het vluchtelingenprobleem aan te pakken (Loobuyck, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Patrick Loobuyck, moraal-filosoof aan de universiteiten van Gent en Antwerpen

Evaluerende actor: Patrick Loobuyck

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft aan dat Merkel in het maatschappelijke debat een rol opneemt en zelfs de beste rol. Zij ‘dringt zowel aan op’ solidariteit met de vluchtelingen als tussen de EU-staten onderling. Merkel op zich evalueert solidariteit zeker als gewenst.

We staan hoe dan ook voor een immense uitdaging van **solidariteit**. Iemand zal de bevolking daar toch op realistische wijze warm voor moeten maken, willen we niet onze eigen Europese fierheid verloochenen. Nogal wat (conservatieve) stemmen wijzen er nu graag op dat we eerst de verlichte Europese beschaving moeten beschermen tegen immigratie. Maar laten we dan ook niet vergeten dat **solidariteit**, medemenselijkheid en aandacht voor zij die het moeilijk hebben ook deel uitmaken van de humanistische en christelijke wortels waarop die Europese cultuur is gegrondvest (Loobuyck, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Patrick Loobuyck

Evaluerende actor: Patrick Loobuyck

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft aan dat iemand de bevolking op realistische wijze voor ‘solidariteit’ moet warm maken. De evaluatie wordt hier niet gedaan door een journalist van De Morgen zelf.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Patrick Loobuyck

Evaluerende actor: Patrick Loobuyck

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur haalt aan dat solidariteit een van de waarden is van de humanistische en christelijke wortels waarop de Europese cultuur is gegrondvest. Hiermee geeft hij aan dat het eigen is aan en dus gewenst voor Europeanen om op een solidaire manier te reageren tegenover de vluchtelingencrisis.

Europa wordt op dit moment op haar eigen uitgangspunten bevraagd en de uitdaging vergt moed van elkeen. Het noopt tot concrete acties op het terrein, maar ook tot bevlogen politieke leiders die redelijkheid en solidariteit bewerkstelligen. Het eerste zien we hier al bottom-up ontstaan, van het tweede is nauwelijks sprake. Breek de stilte (Loobuyck, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Patrick Loobuyck

Evaluerende actor: Patrick Loobuyck

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft aan dat het belangrijk is dat er bevlogen politieke leiders zijn die redelijkheid en solidariteit bewerkstelligen. Hij of zij geeft dus aan dat het belangrijk is dat solidariteit wordt nagestreefd.

En of het liberale standpunt liberaal is - 02 september 2015

Wij hebben in ons land wél een sterke sociale zekerheid en het is de wereld op zijn kop dat liberalen het verwijt krijgen om daarvoor op te komen. Dat we solidair willen zijn maar niet naïef. Om het systeem in ieders belang te vrijwaren moeten wij er mee omgaan als een goede huisvader. Hervormen om het overeind te houden. Draagvlak zoeken en nadenken over hoe zowel in het kader van de asielals de economische migratiepolitiek de samenlevingsvalkuilen kunnen vermijden. Wat de verdomde plicht moeten zijn van links wordt bij gebrek aan eigen verhaal op die manier een goedkoop politiek verwijt. In een debat dat over kansen zou moeten gaan, is dat alvast een gemiste kans (Rutten, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Gwendolyn Rutten, voorzitter Open VLD

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De schrijver van het stuk wil, als liberaal, solidair zijn en vindt dit wenselijk. Toch benadrukt zij ook dat ze ook niet naïef willen zijn. Solidariteit zou hier dus ook deels als ongewenst geïnterpreteerd kunnen worden.

Duitsland toont zijn gastvrije kant - 02 september 2015

Overall in Duitsland heerst die welkomcultuur. In de stadions hingen voetbalsupporters afgelopen weekend spandoeken uit. Niet om hun club aan te moedigen, wel om de vluchtelingen op hun gemak te stellen. Universiteiten organiseren gratis taalcursussen, burgers houden buurtfeesten en stellen hun huis open. Ook sensatiekrant Bild, elke dag gelezen door meer dan tien miljoen Duitsers, toont haar meest **solidaire** kant. Terwijl de Grieken enkele maanden geleden nog werden weggezet als 'inhalige profiteurs' klinkt nu een ander geluid. "Wir helfen", stond dit weekend in koeienletters op de voorpagina. Gevolgd door de oproep dat elke Duitser de vluchtelingen de hand moet reiken (Amkreutz, 2015, p. 4).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Remy Amkreutz, journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Er worden in het artikel wel voorbeelden gegeven van hoe Duitsland zich solidair toont, maar er wordt eigenlijk geen evaluatie aan gegeven.

Niet de vluchtelingen maar Rutten holt onze sociale zekerheid uit - 03 september 2015

De vluchtelingen crisis die we vandaag kennen is er een zonder voorgaande in de naoorlogse geschiedenis en dan moeten we nu vooral helpen waar we kunnen, in plaats van politieke spelletjes te spelen. Want het laatste wat vluchtelingen wilden, was hun leven op het spel zetten uit vrije wil. Ze deden dat omdat oorlogen in Syrië, Libië of elders hen daartoe dwongen. Daarom zou de Belgische regering - in Europese afspraak - oorlogsvluchtelingen beter tijdelijk erkennen, een mogelijkheid die het Europees wettelijk kader trouwens voorziet. Zo'n aanpak vermijdt een nodeloze procedure, geeft recht aan wie effectief oorlogsvluchteling is en voorziet terugkeer na het einde van de oorlogssituatie. Zo'n gecoördineerde en humanitaire aanpak zou onze burgers beter dienen dan een situatie waarbij elke lidstaat zich terugplooit binnen de eigen grenzen en klaagt over de aanpak van de EU. Maak daar werk van, net als 'safe havens' aan de buitengrenzen en een **solidaire** spreiding (Crombez, 2015, p. 32).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: John Crombez, voorzitter van SP.A

Evaluerende actor: John Crombez

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur maant aan tot 'solidaire spreiding' door echt een bevel te geven in de vorm van 'maak daar werk van'. Toch gaat het ook hier weer niet over een solidaire aanpak tegenover de vluchtelingen maar meer over de solidariteit tussen de EU-lidstaten.

De solidariteit barst los - 05 september 2015

"De **solidariteit** barst los" (Debusschere, 2015, p. 2)

Codering: neutraal

Auteur artikel: Barbara Debusschere, journaliste voor De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: In deze titel evalueert de auteur niet echt het concept van solidariteit, hij of zij zegt gewoon dat dit losbarst.

Maar misschien is er meer aan de hand. "De tekening van politici in een zinkend bootje is erg veel gedeeld", ziet schrijver/ activist Jeroen Olyslaegers. "Misschien is dit ook een middelvinger aan politici die erg hypocriet omgaan met **solidariteit**? Misschien is wat we nu zien de echte Europese burgerziel van mensen die de verhalen uit de Tweede Wereldoorlog kennen en die 'dat nooit meer', veel meer dan de politici, écht als basis van deze landenunie zien (Debusschere, 2015, p. 2)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Barbara Debusschere

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Jeroen Olyslaegers evalueert meer hoe politici met solidariteit omgaan als hypocriet, over die solidariteit zelf zegt hij eigenlijk niets.

Dit moet ons ook lukken - 05 september 2015

"Voor de politiek zijn het redden van mensenlevens, het recht op menswaardigheid, vrijheid van beweging en **solidariteit**, onrealistische, naïeve en symbolische begrippen waar we nu niet over moeten praten (Vranckx, 2015, p. 24)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Rudi Vranckx

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Lamrabet geeft de mening van de politiek weer over solidariteit, maar zij zelf geeft geen evaluatie van het begrip.

"Ons lot en onze belangen zijn onlosmakelijk **verbonden** met de hunne. Maar geen geheugen, geen visie. We zijn onze ergste vijand aan het worden. Word wakker, nu het nog kan (Vranckx, 2015, p. 24)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Rudi Vranckx

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur geeft enkel aan dat ons lot verbonden is met het hunne maar geeft hierbij geen evaluatie.

'Wij willen vluchtelingen een eerlijke kans geven' - 05 september 2015

De foto van Aylan ging ook bij De Croo door merg en been. En het cynisme van Europese leiders als de Hongaarse premier Viktor Orbán ergert hem mateloos. "Een deel van de Europese leiders benadert deze crisis op een manier die absoluut haaks staat op het Europa waarin ik altijd geloofd heb: een Europa waarin de lidstaten samenwerken, **solidair** zijn en niet voortdurend de hete aardappel naar elkaar doorschuiven. In die zin was deze week bijzonder teleurstellend. Bepaalde politieke standpunten vloeken verschrikkelijk hard met die foto van Aylan en de beelden van de vluchtelingentrein in Hongarije (Muylaert & Vidal, 2015, p. 6)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jonas Muylaert en Koen Vidal, journalisten bij De Morgen

Evaluerende actor: Alexander De Croo, minister van Ontwikkelingssamenwerking, Digitale Agenda, Communicatie en Post

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft het standpunt van Alexander De Croo over solidariteit tussen EU-lidstaten weer: hij heeft altijd in een solidair Europa geloofd, dus beschouwt dit ook als iets wenselijks. Het is dus ook zijn evaluatie die wordt weergegeven, niet die van de journalisten van De Morgen.

b) Egoïsme

Standpunt - 28 augustus 2015

Onder De Wevers voorstel schuilt niettemin een belangrijke maatschappelijke bekommernis, met name dat de omvangrijke instroom van nieuwkomers de bestaande sociale zekerheid zou doen bezwijken. Wie die bekommernis achteloos wegzet als (groeps)**egoïsme**, keert de rug naar de reële vrees van heel wat mensen. Met al zijn gebreken blijft ons stelsel van sociale verzekering de hoeksteen van de welvaartsstaat België. Bezorgdheid over de duurzaamheid van het stelsel onder druk van een moeilijk te beheersen humanitaire crisis is legitiem (Eeckhout, 2015, p. 2).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Bart Eeckhout, journalist voor de Morgen, nu opiniërend hoofdredacteur

Evaluerende actor: Bart Eeckhout

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Egoïsme wordt door de auteur als iets ongewenst aangegeven door de woordkeuze 'achteloos wegzet als'.

c) Verdeeldheid

Er werden voor deze waarde geen resultaten gevonden die in deze betekenis voorkwamen.

Mededogen - onverschilligheid

a) Mededogen

61% van de Belgen wil minder migranten - 10 augustus 2015

Er staat een rem op de volgmigratie, maar daarom oogt de toekomst niet meteen rooskleurig. Dagelijks bereiken ons berichten over de druk op de buitengrenzen van de Europese Unie. We voelen **medelijden** met verbrande Syrische jongetjes, toeristen steken de handen uit de mouwen voor vluchtelingen die aanspoelen op Griekse eilanden, maar tegelijk is er het gevoel dat Europa de toestroom niet aankan (Van Der Mensbrugghe, 2015, p. 17).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Tim F. Van Der Mensbrugghe, freelance journalist

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'medelijden' wordt hier niet geëvalueerd.

Opener grenzen, bittere noodzaak - 14 augustus 2015

Als het iedere verkozene dun door de broek loopt om zijn al of niet xenofobe achterban geen geweld aan te doen, is elke maatschappelijke mentaliteitsverandering, hoe miniem ook, niet langer mogelijk. Een natuurramp roept onmiddellijk **mededogen** en krachtadig beleid op. Waarom een mensencrisis dan niet (Moreels, 2015, p. 23)?

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Réginald Moreels, humanitair chirurg voor Artsen Zonder Grenzen en Artsen Zonder Vakantie, gewezen voorzitter van Artsen Zonder Grenzen, oud-staatssecretaris en oud-minister voor ontwikkelingssamenwerking

Evaluerende actor: Réginald Moreels

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur haalt eerst het voorbeeld aan van een natuurramp, dat onmiddellijk mededogen oproept. Dan stelt de auteur de vraag: 'waar een mensencrisis dan niet?', waarbij kan verwacht worden dat hij zo'n mededogen wel als gewenst ziet.

'Stakkers, maar wat doen ze in ons dorp?' - 18 augustus 2015

Toch hebben de inwoners, met hun huizen en tuintjes, schoon genoeg van de vluchtelingen. Ja, natuurlijk hebben ze **medelijden** met die arme stakkers, maar ze zouden toch moeten begrijpen dat de Hongaren het ook niet breed hebben. Bovendien laten ze hun afval slingeren en dat doe je niet in een nette gemeente als Asotthalom (Hunin, 2015, p. 12).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Jan Hunin, correspondent Centraal-Europa voor de Volkskrant en De Standaard (De Volkskrant is ook deel van de Persgroep)

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'medelijden' wordt hier niet echt geëvalueerd.

Steden verwelkomen én vrezen asielzoekers - 26 augustus 2015

Oostende worstelt dan weer met een vluchtelingenprobleem omdat het uitzicht heeft op het Kanaal. Veel vluchtelingen zien in Groot-Brittannië het ultieme beloofde land. "De regering roept dat Europa structureel moet ingrijpen, terwijl ze in eigen land een beroep doet op de **barmhartigheid** van de steden. Die dubbelheid stoort", zegt OCMW-voorzitter Vanessa Vens. "Wij zullen doen wat we kunnen, maar Oostende is een kleine stad met grootstadsproblemen (Peeters, 2015, p. 4)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Tine Peeters, journaliste bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Barmhartigheid wordt hier niet geëvalueerd.

'Schaam u, meneer De Wever' - 29 augustus 2015

"Heimans weet maar al te goed wat oorlog en geweld met mensen kan doen. Zijn beide ouders zaten tijdens de Tweede Wereldoorlog in concentratiekampen. Hun hele leven zouden ze hem op het hart drukken hoe belangrijk **mededogen** en rechtvaardigheid is (Vandekerckhove, 2015, p. 12)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Sara Vandekerckhove

Evaluerende actor: Henri Heimans, voormalig topmagistraat, voorvechter van geïnterneerden, zelf zoon van een politiek vluchteling

Evaluatief middel: Evaluatief statement

Verklaring: De auteur zelf geeft geen evaluatie maar laat de ouders van Heimans aan het woord. Zij geven aan dat ze mededogen belangrijk vinden en dus gewenst.

MERKEL roept EU weer tot de orde - 01 september 2015 - Pagina 1

"De Duitse bondskanselier stelt Schengen heus niet in vraag, maar wijst op beide kanten van solidariteit. Je kunt niet enkel de lusten van ongehinderd reizen en economische ontwikkeling hebben zonder de lasten van een Europese barmhartigheid (Fluit, MERKEL roept EU weer tot de orde, 2015, p. 1)."

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Andries Fluit, voormalig journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: Andries Fluit

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De journalist heeft het wel over Merkel maar het is niet duidelijk of hij hier zelf in evalueert of het nog steeds op Merkel betreft. Er is wel eerder een negatieve evaluatie doordat de auteur schrijft 'Je kunt niet enkel de lusten van ongehinderd reizen en economische ontwikkeling hebben zonder de lasten van barmhartigheid'.

Duitsland toont zijn gastvrije kant - 02 september 2015

Duitsland, nog altijd de motor van Europa, mag weer ongegeneerd zelfbewust zijn. Waar elke vorm van nationalisme decennialang taboe was, zag de wereld tijdens het WK voetbal in 2006 een nieuw Duitsland opstaan. Een land waarin de nationale vlag plotseling uitverkocht was en aan elk autoraam, elke gevel het zwart-rood-goud pronkte. Schaamte voor het verleden maakte deels plaats voor een herontdekking van zichzelf. Vandaag zien we de gevolgen: in de Griekse crisis, waarbij Duitsland de harde hand was die Europa gidste, maar nu dus ook in de vluchtelingen crisis, waarbij het complexloos **barmhartig** is (Fluit, 2015, p. 4).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Andries Fluit, voormalig journalist bij De Morgen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Duitsland wordt geëvalueerd, niet hun barmhartigheid.

b) Onverschilligheid

Schindler's List in Syrië - 09 juli 2015

De 25 Belgen, die eigenlijk liever anoniem wilden blijven, beleefden hun Oskar Schindler- of Nicholas Winton-moment na het zien van beelden van de verwoeste Syrische stad Aleppo. "We konden niet langer **onverschillig** blijven", zei advocaat Paul Quirynten gisteren op een persconferentie. "We moesten de regering wakker schudden (Peeters, 2015, p. 3)."

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Tine Peeters, journaliste voor De Morgen

Evaluerende actor: Paul Quirynten, één van de Belgen die de reddingsactie in Syrië op poten hebben gezet.

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Paul Quirynten, geeft duidelijk aan dat onverschillig blijven ongewenst is. Toch is het niet de journaliste van De Morgen zelf die aan het woord is.

Enkel voor Syriërs: cruise naar nergens - 17 augustus 2015

Dik 500.000 euro heeft het schip gekost - geld dat is geleverd door de regering-Tsipras na een steekspel tussen Kos en het vasteland. Het eiland zei bij monde van burgemeester Giorgos Kiritsis: help ons, we hebben de middelen niet. Athene op zijn beurt beschuldigde Kos van nalatigheid. Hadden andere eilanden, Lesbos voorop, niet zelfstandig gezorgd voor degelijke opvang? Minister voor Migratie Tasia Christodouloupoulou: "Deze burgemeester is nationaal recordhouder onverschilligheid (Holtland, 2015, p. 4)."

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jenne Jan Holtland, correspondent van De Volkskrant

Evaluerende actor: Tasia Christodouloupoulou, toenmalig minister voor Migratie Griekenland

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin de minister van Migratie deze uitspraak doet, wijst erop dat ze dit niet als een compliment bedoelt. De auteur van het artikel zelf evalueert zelf wel niets.

Waarom ik een vreselijke foto van een verdronken kind heb gedeeld - 04 september 2015.

Helaas worden ze tijdens hun hele reis geconfronteerd met tegenslagen en vijandigheid. Sommige mensensmokkelaars zijn zo goed georganiseerd dat ze hun klanten zelfs bonnetjes geven, maar deze criminelen malen niet om de levens van degenen die ze vervoeren en waar ze geld aan verdienen. Hun meedogenloosheid is misschien geen verrassing, maar onvergeeflijk is de **onverschilligheid** van de Europese leiders, en de hindernissen die zij opwerpen voor de vluchtelingen (Bouckaert, 2015, p. 36).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Peter Bouckaert, directeur divisie noodtoestanden bij mensenrechtorganisatie Human Rights Watch.

Evaluerende actor: Peter Bouckaert

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: In deze alinea geeft de auteur expliciet zijn mening over de onverschilligheid: ze is onvergeeflijk. Interessant is ook wel dat Peter Bouckaert directeur is van een mensenrechtenorganisatie, wat wel zou kunnen doen vermoeden dat hij tegen onverschilligheid is.

De Standaard

Menselijkheid – onmenselijkheid

a) *Menselijkheid*

'Wij hebben het hier potverdorie goed' - 13 juli 2015

'Als iedereen aan boord was, sprak ik hen toe. Om te bevestigen dat ze veilig waren, en dat het onze intentie was om hen naar Italië te brengen, waar de autoriteiten de zorg zouden overnemen. Als de vluchtelingen van boord gingen, wenste ik hun veel succes in Europa. Maar de mensen die bijvoorbeeld instonden voor de voedselbedeling, stonden dicht bij de vluchtelingen. Dat is zwaar, zelfs al is de operatie relatief rustig verlopen. Tijdens de terugreis kreeg iedereen daarom de gelegenheid om over zijn emoties te praten. Er was twee maanden lang een psychosociaal team aan boord. Voor de vluchtelingen, om hen wat **menselijkheid** te geven. Maar ook om de bemanning te ondersteunen en hen te leren met stress om te gaan (Bergmans, 2015, p. 10).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Eline Bergmans, redactrice De Standaard

Evaluerende actor: Philippe De Cock, commandant op het marineschip Godetia, dat mee vluchtelingen op de Middelandse Zee is gaan redden

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Vooral de zin ervoor en de positieve woorden die worden gebruikt, geeft aan dat de auteur die menselijkheid wel eens gewenst zou kunnen vinden. Zo zegt de auteur, 'om hen wat menselijkheid te geven'. Die woordkeuzes wijzen er wel op dat de auteur menselijkheid als iets gewenst beschouwd, iets wat de vluchtelingen eerst niet hadden maar nu door het psychosociaal team wel kunnen krijgen.

'We waren voorbereid op het ergste, dus het viel mee. We hebben geen lijken uit het water moeten halen of mensen zien verdrinken. Toch is het niet te onderschatten. Ik ben zelf vader van drie en ik kan je verzekeren: als je kleine kinderen aan boord ziet komen, doet dat je iets. Uiteraard voel je je betrokken bij zo veel **menselijk** leed (Bergmans, 2015, p. 10).'

Codering: neutraal

Auteur artikel: Eline Berghmans

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het adjectief 'menselijk' wordt hier vooral gebruikt om het zelfstandig naamwoord 'leed' te omschreven, maar de persoon aan het woord geeft geen evaluatie.

Noodaanpak bij Calais werpt vruchten af - 03 augustus 2015

Opvallender nog is de scherpe kritiek van Trevor Wilmott, bisschop van Dover en sprekend namens de Church of England. Hij gispde de hele Britse regering en Cameron in het bijzonder omdat zij 'vergeten zijn wat **menselijkheid** betekent, en dat ieder mensenleven telt'. Nog heviger haalde de bisschop uit naar 'bepaalde media' (lees: de tabloids) omdat die 'vergif

sputten, gericht op het verspreiden onder de bevolking van antipathie tegen migranten' (SDF, 2015, p. 11).

Codering: wenselijk

Bron artikel: sdf

Evaluerende actor: Trevor Wilmott, bisschop van Dover en sprekend namens de Church of England

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De journalist geeft hier de evaluatie van menselijkheid door Trevor Wilmott, bisschop van Dover. Die evalueert menselijkheid als iets gewenst, aangezien hij 'kritiek' uit op Cameron en de Britse regering omdat ze 'vergeten zijn wat menselijkheid betekent'. Ze zouden dus net wél aan menselijkheid moeten gedacht hebben.

Belg in de bres voor verminkte kleuter - 11 augustus 2015

Een Syrisch jongetje, gehuld in een roze trui van Minnie Mouse, zwaar verminkt aan hoofd en handen. Ingepakt in een sporttas wordt hij door zijn ouders de trein opgedragen. Het gezin is op de vlucht, weg van de oorlog, op zoek naar medische hulp voor hun zoon. Het aangrijpende beeld ging dit weekend de wereld rond. Ook Bram Vromans uit Tremelo werd er erg door geraakt. 'De foto deed me onmiddellijk denken aan Arthur, mijn eigen zoontje van 2,5 jaar', vertelt Vromans. 'Eerst postte ik op mijn Facebookaccount "feeling powerless". Want hoe kan een gewone burger een verschil maken in zo'n groot menselijk drama? Maar al gauw besepte ik dat ik wél iets kon doen: het jongetje opsporen en een hulpactie opzetten (Salumu, 2015, p. 11).'

Codering: neutraal

Auteur artikel: Tuly Salumu, redactrice van De Standaard

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijk' wordt hier gewoon als informatief adjectief gebruikt bij 'drama'.

'Wij moeten ons land beschermen' - 21 augustus 2015

De man is een van de vele vrijwilligers van Migszol (Migrant Solidarity Group of Hungary). Die organisatie is ontstaan op Facebook, toen enkele Hongaren aan hun landgenoten vroegen om mee de vluchtelingen te helpen. Ondertussen heeft Migszol een houten kraam aan het station staan, donoren die via een supermarktketen goederen aankopen, vijftig vrijwilligers en stapels boterhammen met kaas. 'We willen tonen dat er ook Hongaren met een menselijk gezicht zijn', zegt een man (Hancké, 2015, p. 14).

Codering: wenselijk

Bron artikel: Corry Hancké, redactrice van De Standaard

Evaluerende actor: Een vrijwilliger van Migszol (Migrant Solidarity Group of Hungary)

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Deze 'menselijk' zou kunnen opgevat worden als gewenst, gezien de zin waarin het woord voorkomt: 'We willen tonen dat er ook Hongaren met een menselijk gezicht zijn'. Hiermee wil de man zich duidelijk afzetten van Hongaren met een onmenselijk gezicht. Die persoon zit ook in een organisatie die solidair wil zijn met vluchtelingen. Er zou dus al verondersteld kunnen worden dat die menselijkheid als gewenst zou aangeven.

Van avondland naar migratieland - 25 augustus 2015

Dat is doodjammer en wraakroepend. Er gaan zo veel talent en energie verloren die Congo broodnodig heeft. Buiten Congo zullen ze nooit dezelfde impact hebben. Zijn de muzikanten van Tout Puissant Kimvuka daarom onbetrouwbare ruziemakers die we beter nooit in België hadden binnen gelaten? Verre van. Het mag dan onmogelijk zijn om ieder geval apart te bestuderen, toch is het zinvol naar de **menselijke** verhalen achter de naakte statistieken te kijken. Wie met zijn schamele hebben en houden zijn moederland de rug toekeert, snijdt diep in zijn eigen vel en maakt een radicale keuze die ons veel vertelt. Dat uit extreme armoede waar ook ter wereld bijna nooit iets goeds voortkomt. En dat Europa zijn kop niet in het zand kan blijven steken: enerzijds zijn we deels mee verantwoordelijk voor bepaalde haarden van miserie die zovelen ontvluchten en die te vermijden waren, anderzijds gebeurt er nog steeds te weinig op het vlak van opvang en integratie (Goossens, 2015, p. 34).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Goossens, directeur van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg

Evaluerende actor: Jan Goossens

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: In deze alinea geeft de auteur aan dat het toch wenselijk is om naar de 'menselijke verhalen achter de naakte statistieken te kijken'. Hij geeft dus wel aan menselijkheid of op zijn minst ook op menselijke verhalen in te zetten, wenselijk is.

Een 'nee' voor vluchtelingen is de enige juiste keuze - 28 augustus 2015

Dat zal voor sommigen hard klinken en daar heb ik begrip voor. Zeker als je geconfronteerd wordt met de vreselijke beelden die we dagelijks te zien krijgen en die niemand onberoerd laten. Maar beleid maak je niet alleen met je hart. Wie je in huis haalt, moet je ook iets te bieden hebben, anders is een gebaar van solidariteit waardeloos en hypocriet. Het heeft weinig zin om in een opwelling van emotie de deuren wijd open te zetten, in de wetenschap dat voor het overgrote deel van de nieuwkomers in Antwerpen geen rooskleurige toekomst is weggelegd. Verantwoordelijk beleid voeren is een kwestie van afwegen wat de stad aankan. Financieel, maar vooral **menselijk** en maatschappelijk (Duchateau, 2015, p. 38).

Codering: neutraal

Bron artikel: Fons Duchateau, Antwerps schepen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur geeft aan dat de stad moet afwegen ze aankan, op financieel maar vooral menselijk een maatschappelijk vlak. Hier komt dus geen evaluatie bij aan te pas.

'Uitspraken De Wever slaan juridisch op niets en zijn moreel niet wenselijk' - 28 augustus 2015

En ten slotte is er de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, Theo Francken, partijgenoot van Bart De Wever. Die stelt dat 'we nu in een crisissituatie zitten en ons uiterste best doen om in humane opvang te blijven voorzien.' 'Maar', zegt Francken ook, 'de instroom is dermate hoog dat we die niet kunnen blijven bolwerken. We moeten dus optreden om ons sociaal systeem in stand te houden. Dat zal ik vandaag met de regeringspartners bespreken (Justaert, 2015, p. 6).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Marjan Justaert, redactrice De Standaard

Evaluerende actor: Theo Francken, staatssecretaris voor Asiel en Migratie

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De journaliste geeft een mening van Theo Francken, die zegt dat 'we ons uiterste best doen om in humane opvang te blijven voorzien'. Dit geeft duidelijk aan dat Francken die humane opvang als gewenst ziet, anders zou hij niet z'n best doen om erin te voorzien.

Idee Dewael lokt gemengde reacties uit - 31 augustus 2015

CD&V is niet tegen het idee van een gemeenschapsdienst, maar benadrukt dat we voor een humane opvang moeten zorgen. Eens erkend als vluchteling, kunnen we ze niet als tweederangsburgers beschouwen, aldus nog Beke - verwijzend naar het voorstel van NVA-voorzitter Bart De Wever om een apart sociaal statuut in te voeren voor vluchtelingen (De Standaard, 2015, p. 15).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Niet aangegeven

Evaluerende actor: CD&V

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De journalist geeft hier de mening van politieke partij CD&V weer. Zij geven duidelijk aan dat ze een humane opvang voor vluchtelingen belangrijk vinden. Dit kan impliceren dat ze menselijkheid wel belangrijk vinden. Toch is het moeilijk in te schatten of dit echt de evaluatie van de krant is, aangezien de auteur niet is aangegeven bij het artikel.

HET VERSCHIL - 31 augustus 2015

"De vluchtelingencrisis noopt tot schroom. Menselijke ellende laat niemand onberoerd. Wat kunnen we doen? Europese politiek verantwoordelijken prutsers noemen, dat lukt nog wel. Maar verder (Torfs, 2015, p. 10)?"

Codering: neutraal

Auteur artikel: Rik Torfs

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: In dit geval gebruikt de auteur 'menselijke' enkel om het zelfstandig naamwoord erachter te beschrijven: ellende. Hij wil aangeven dat het om menselijke ellende gaat. De waarde 'menselijkheid' wordt hierbij niet geëvalueerd.

Lange winkel-wandelstraten zoals de Meir in Antwerpen, de Kalverstraat in Amsterdam of de Nieuwstraat in Brussel zijn ten dode opgeschreven. Ketens verdrijven originele zaken gesticht in 1873 en scheppen een moordende uniformiteit. En dus ontstaan nieuwe winkels in verloren zijstraten of verre buurten, waar ook 's avonds sporen van **menselijk** leven te vinden zijn. Waar het geluid van auto's eenzame zielen geruststelt.

Codering: neutraal

Auteur artikel: Rik Torfs

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: In dit geval gebruikt de auteur 'menselijke' enkel om het zelfstandig naamwoord erachter te beschrijven: ellende. Hij wil aangeven dat het om menselijke ellende gaat. De waarde 'menselijkheid' wordt hierbij niet geëvalueerd.

b) Onmenselijkheid

Er werden voor deze zoekterm in de artikelen van de Standaard geen resultaten gevonden.

Solidariteit – egoïsme - verdeeldheid

a) Solidariteit

SOS Syrische christenen - 10 juli 2015

Vanuit onze christelijke inspiratie zijn we **solidair** met mensen met christelijke en andere geloofsovertuigingen of levensbeschouwingen. Het christelijke hierin is dat alle mensen die slachtoffer zijn van onrecht en geweld, daarvan bevrijd moeten worden. Daarom benadrukken we dat religie op zich geen criterium kan zijn bij het toepassen van het asielrecht. Zo begrijpen wij de Conventie van Genève. Als een land wil overgaan tot een gecoördineerde actie om burgers te beschermen, dan is kwetsbaarheid het doorslaggevend criterium. Die kwetsbaarheid, de geleden vervolging of de nood aan bescherming kunnen te maken hebben met religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging. Dat is in Syrië het geval, maar zeker niet alleen voor deze groep christenen (Herremans, 2015, p. 39).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Brigitte Herremans, medewerker Midden-Oosten bij Broederlijk Delen en Pax Christi Vlaanderen

Evaluerende actor: Brigitte Herremans

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft aan dat Broederlijk Delen, vanuit haar christelijke inspiratie, het belangrijk vindt om solidair te zijn met mensen met christelijke en andere geloofsovertuigingen of levensbeschouwingen.

Wij onderhouden vanuit Pax Christi en Broederlijk Delen contacten met christenen in Palestina, Libanon en Syrië. Ze maken ons telkens duidelijk dat hun welzijn **verbonden** is met dat van andere burgers. Kerkleiders, zowel in Syrië als in Irak, roepen hun gelovigen vaak op om in hun land te blijven. Dat is een moedige houding. Zij geloven dat christenen bruggenbouwers zijn. In tegenstelling tot Irak viseren de meeste Syrische rebellen de christenen niet. Islamitische Staat (IS) doet dat wel en bedreigt ook grote lagen van de moslimbevolking. Het staat buiten kijf dat de christenen bijzonder kwetsbaar zijn. Bovendien voelen velen in het Westen zich sterk **verbonden** met deze gemeenschappen. Juist daarom is het nodig om bij de planning van reddingsoperaties omzichtig om te gaan met de interne verhoudingen tussen Syrische burgers (Herremans, 2015, p. 39).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Brigitte Herremans

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'verbonden' komt hier twee keer voor en kan wel in de context van solidariteit geïnterpreteerd worden, maar een echte evaluatie van de term komt niet voor.

'Dit is Europa, en dit is een complete schande' - 08 augustus 2015

"Solidariteit" (De Ruyter, 2015, p. 22)

Codering: neutraal

Auteur artikel: Karin De Ruyter, redactrice De Standaard

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Solidariteit wordt als tussentitel gebruikt en staat dus los van enige context waarin het geïnterpreteerd kan worden.

Ook de Griekse premier Tsipras gaf, na een crisisvergadering met zijn regering, toe dat de Griekse infrastructuur de toevloed van mensen niet meer aankan. Hij vroeg de EU om hulp voor deze 'humanitaire crisis binnen de economische crisis'. 'We gaan nu zien of de EU het Europa van de **solidariteit** is, of het Europa waarin iedereen vooral zijn eigen grenzen beschermt (De Ruyter, 2015, p. 22).'

Codering: neutraal

Auteur artikel: Karin De Ruyter

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur geeft een citaat van Tsipras, die solidariteit van de EU in contrast zet met een Europa waarin iedereen vooral zijn eigen grenzen beschermt. Toch komt hier geen evaluatie pas aan te pas.

Europese migratiecrisis stijgt naar kookpunt - 22 augustus 2015

“Daarnaast zullen Merkel en Hollande ook moeten proberen (vooral) de Centraal- en Oost-Europese lidstaten te overtuigen om zich **solidair** te tonen in de asielcrisis. Verschillende van die nieuwe lidstaten weigeren mordicus om meer dan enkele honderden asielzoekers op te nemen (kdr & Reuters, 2015, p. 24).” (kdr)

Codering: wenselijk

Auteur artikel: kdr, Reuters

Evaluerende actor: kdr, Reuters

Evaluatief middel: deontische modaliteit

Verklaring: De auteur geeft aan dat Merkel en Hollande de Centraal- en Oost-Europese lidstaten ‘moeten proberen overtuigen’ om zich solidair te tonen. Hierbij gebruikt de auteur duidelijk een deontische modaliteit waarbij hij Merkel en Hollande oplegt om zich solidair te tonen. De vraag is wel of hier solidariteit in de context van EU-lidstaten onderling wordt bedoeld of solidariteit tegenover de vluchtelingen zelf. Waarschijnlijk gaat het om solidariteit tussen de EU-lidstaten onderling. De auteur van het artikel is niet helemaal bekend, dus eigenlijk zegt dit minder of de evaluatie van De Standaard zelf.

Een vluchteling is geen kanarie - 26 augustus 2015

“Elke blijk van **solidariteit** is natuurlijk toe te juichen, maar wie een vluchteling in huis wil nemen, moet wel goed weten waaraan hij begint, vindt Eva H. En waar blijft de ondersteuning voor gastgezinnen (Standaard, 2015, p. 36)?”

Codering: wenselijk

Auteur artikel: auteur wenst anoniem te blijven

Evaluerende actor: Eva H.

Evaluatief middel: evaluatief statement

Verklaring: De auteur geeft hier duidelijk in een evaluatief statement weer dat hij solidariteit gewenst vindt: ‘Elke blijk van solidariteit is natuurlijk toe te juichen.’ Dit is wel de mening van ene Eva H., niet van de auteur zelf.

Uiterst rechts is het stil - 27 augustus 2015

Als het over migratie gaat, zijn de meningen meestal perfect voorspelbaar. De rechterzijde van het politieke spectrum spreekt graag gespierde taal, en wijst dan op allerlei problemen, van veiligheid tot ritueel slachten. De meer progressieve groepen hebben het bij voorkeur over **solidariteit** en het belang van een multiculturele samenleving. Het is vaak een eerder steriele polarisering, je mijdt het onderwerp beter als je een leuke feestavond niet wilt verknallen (Hooghe, 2015, p. 32).

Codering: neutraal

Bron artikel: Marc Hooghe, politicoloog en socioloog

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'solidariteit' wordt hier enkel gebruikt om te verwijzen naar de houding van progressieve groepen, er wordt geen evaluatie aan gegeven.

De huidige vluchtelingen crisis doorbreekt die voorspelbaarheid. Het is nog niet zo lang geleden dat Theo Francken (N-VA) zelf graag stoer uitpakte met allerlei voorstellen om migranten onverrichter zake terug te sturen. Nu hij als staatssecretaris voor Asiel en Migratie zelf verantwoordelijk is, gebruikt hij een heel ander register. Je kunt moeilijk kinderen op een vliegtuig richting Damascus of Bagdad zetten - als er al vluchten zouden zijn. Omgekeerd zijn er nu socialistische burgemeesters, Rudy Demotte van Doornik voorop, die zich luidop afvragen of al die problemen nu echt in hun gemeente moeten worden gedumpt. Ook voor een socialist zijn er duidelijk grenzen aan de **solidariteit** (Hooghe, 2015, p. 32).

Codering: onwenselijk

Bron artikel: Marc Hooghe

Evaluerende actor: Marc Hooghe

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Er wordt hier geschreven dat er 'ook voor een socialist duidelijk grenzen zijn aan de solidariteit'. Dit kan impliceren dat het eerder onwenselijk is.

Een 'nee' voor vluchtelingen is de enige juiste keuze - 28 augustus 2015

Dat zal voor sommigen hard klinken en daar heb ik begrip voor. Zeker als je geconfronteerd wordt met de vreselijke beelden die we dagelijks te zien krijgen en die niemand onberoerd laten. Maar beleid maak je niet alleen met je hart. Wie je in huis haalt, moet je ook iets te bieden hebben, anders is een gebaar van **solidariteit** waardeloos en hypocriet. Het heeft weinig zin om in een opwelling van emotie de deuren wijd open te zetten, in de wetenschap dat voor het overgrote deel van de nieuwkomers in Antwerpen geen rooskleurige toekomst is weggelegd. Verantwoordelijk beleid voeren is een kwestie van afwegen wat de stad aankan. Financieel, maar vooral menselijk en maatschappelijk (Duchateau, 2015, p. 38).

Codering: neutraal

Bron artikel: Fons Duchateau, Antwerps schepen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur vindt 'een gebaar van solidariteit' enkel wenselijk als de persoon die solidair is ook effectief iets te bieden heeft. Op zich vindt hij solidariteit dus niet slecht. Toch wordt solidariteit hier niet echt geëvalueerd als wenselijk of onwenselijk, aangezien er een bepaalde voorwaarde aan vasthangt.

Migratie is een ander woord voor ongelijkheid - 29 augustus 2015

Als er geen bereidheid is om de rijkdom eerlijker te verdelen - en daar heeft het alle schijn van - zullen mensen hun kans proberen te grijpen daar waar de rijkdom is. Meer nog, bij gebrek aan internationale herverdeling en **solidariteit** is migratie eigenlijk de enige overblijvende optie om over deze kansenongelijkheid heen te springen. We vinden het normaal dat we pleiten voor gelijke kansen in ons land, waarom stopt dat pleidooi aan onze

grenzen? Eerder dan migratie moet kansenongelijkheid het voorwerp zijn van onze afkeer (Vanden Berghe, 2015, p. 42).

Codering: wenselijk

Bron artikel: Bogdan Vanden Berghe, directrice van 11.11.11

Evaluerende actor: Bogdan Vanden Berghe

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin het woord voorkomt, duidt op het feit dat de auteur solidariteit gewenst vindt. Ze geeft aan dat migratie veroorzaakt wordt door een gebrek aan solidariteit. De auteur geeft ook aan dat dit de 'enige, overblijvende optie om over kansenongelijkheid heen te springen', in het geval dat er een gebrek is aan solidariteit. Het klinkt dus zeker wat verwijtend: de auteur lijkt solidariteit wenselijk te vinden. Dit was misschien ook te verwachten, aangezien de auteur directrice is van 11.11.11.

De enorme druk die van de gigantische wereldwijde ongelijkheid uitgaat, was tot nu toe niet voldoende om te werken aan een betere verdeling van de welvaart. Integendeel: échte internationale **solidariteit** en maatregelen die het nationale eigenbelang op korte termijn overstijgen zagen we nauwelijks. Of we het nu hebben over afdwingbare oplossingen voor de klimaatverandering of de aanpak van armoede en ongelijkheid bij de wortels. Maar net zoals de klimaatopwarming steeds luider op de deur bonkt (in het Zuiden is ze al verwoestend), zal ongelijkheid in de vorm van migratie met een stormram aan de toegangspoort staan.

Wachten we tot dan? Of komen we van onder de Europese (en Belgische) kerktoren en ontwikkelen we een écht **solidair** én internationaal beleid? We kunnen natuurlijk proberen vol te houden dat het normaal is dat je afkomst voor de helft bepaalt wat je toekomstkansen zijn en de bevolking wijsmaken dat anderen dat probleem maar moeten oplossen. Maar voor die optie vind ik weinig argumenten, noch met mijn hart, noch met mijn hoofd. Behalve goedkoop electoraal gewin, misschien (Vanden Berghe, 2015, p. 42).

Codering: wenselijk

Bron artikel: Bogdan Vanden Berghe

Evaluerende actor: Bogdan Vanden Berghe

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin het woord voorkomt zou erop kunnen wijzen dat de auteur solidariteit als iets gewenst beschouwd. Ze gebruikt bijvoorbeeld: 'was tot nu toe niet voldoende om te werken aan een betere verdeling van de welvaart. Integendeel: échte internationale solidariteit... zagen we nauwelijks.'

Codering: wenselijk

Bron artikel: Bogdan Vanden Berghe

Evaluerende actor: Bogdan Vanden Berghe

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Ook hier kan de context waarin het woord voorkomt een aanwijzing geven dat de auteur solidariteit als iets gewenst beschouwd: 'Wachten we tot dan? Of komen we van onder de Europese

(en Belgische) kerktoren en ontwikkelen we een écht solidair én internationaal beleid?’ Ook wat er na de term nog aan bod komt in de alinea kan erop wijzen dat de auteur solidariteit als gewenst beschouwt: ‘We kunnen natuurlijk proberen vol te houden dat het normaal is dat je afkomst voor de helft bepaalt wat je toekomstkansen zijn en de bevolking wijsmaken dat anderen dat probleem maar moeten oplossen. Maar voor die optie vind ik weinig argumenten, noch met mijn hart, noch met mijn hoofd.’

‘Ook vluchtelingen kunnen iets terugdoen, vaak willen ze niet liever’ - 29 augustus 2015

*‘Maar we moeten ernstiger gaan nadenken wat we hun kunnen bieden eens ze erkend zijn, en wat we van hen verwachten. Want ik sluit mij aan bij wat mijn voorzitter Gwendolyn Rutten zegt: **solidariteit** is een mooi woord, maar we moeten daarin niet naïef zijn (Abbeloos, 2015, p. 8).’*

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan-Frederik Abbeloos, chef Wetstraat bij De Standaard

Evaluerende actor: Patrick Dewael, politicus Open VLD, fractieleider

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: In deze context zou de term als ongewenst beschouwd kunnen worden. De auteur citeert Gwendolyn Rutten, die aangeeft dat we niet naïef moeten zijn met solidariteit. Ook wat er voor dit citaat komt, kan een rol spelen: ‘We moeten ernstiger gaan nadenken wat we hun kunnen bieden eens ze erkend zijn, en wat we van hen verwachten.’ Dit statement onderbouwt de auteur dan met het citaat van Rutten en kan erop wijzen dat de auteur misschien niet helemaal achter solidariteit staat, of toch niet achter naïeve solidariteit.

*‘Ik heb geen opiniepeiling nodig om te beseffen dat de bereidheid om **solidair** te zijn bij elke asielcrisis onder druk staat. Terwijl elk volk wel eens een beroep moet doen op de **solidariteit** van anderen, ook wij tijdens de Tweede Wereldoorlog bijvoorbeeld. Het doet mij pijn om te horen dat men voortdurend spreekt in termen van "ze overspoelen ons" of "de zwermen vluchtelingen", zoals de Britse premier David Cameron. Cynisch taalgebruik helpt niemand vooruit (Abbeloos, 2015, p. 8).’*

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan-Frederik Abbeloos

Evaluerende actor: Patrick Dewael

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Er wordt iemand geciteerd die zegt dat ‘de bereidheid om solidair te zijn bij elke asielcrisis onder druk staat.’ Dit geeft aan dat de geciteerde persoon solidariteit wel eens als gewenst zou kunnen beschouwen.

Codering: wenselijk

Bron artikel: Jan-Frederik Abbeloos

Evaluerende actor: Patrick Dewael

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De geciteerde persoon geeft aan dat het iets heel courant is, solidariteit, waarop elk volk wel eens beroep moet doen. Dit zou kunnen impliceren dat het iets is wat de auteur wel als gewenst beschouwt.

Idee Dewael lokt gemengde reacties uit - 31 augustus 2015

Wouter Beke: 'Hoe kun je nu een discours combineren waarin enerzijds de staatssecretaris van je eigen partij zegt dat er **solidariteit** nodig is en aan elke gemeente vraagt om mensen op te vangen, en je anderzijds zegt dat het allemaal profiteurs zijn?' Ook Gwendolyn Rutten distantieert zich nu duidelijk van De Wevers voorstel (De Standaard, 2015, p. 15).

Codering: neutraal

Auteur artikel: niet aangegeven

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Wouter Beke geeft de term hier mee om informatie te geven; hij evalueert de term niet echt.

De liberaal en de struisvogel - 31 augustus 2015

“Aan de andere kant van het ideologische firmament prijkt een banier met het woord **'solidariteit'**. De conventie van Genève is gestoeld op het principe van de **solidariteit** en dat principe komt nu onder druk (De Herdt, 2015, p. 38).”

Codering: neutraal

Auteur artikel: Tom De Herdt, voorzitter van het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het woord solidariteit wordt hier enkel informatief of beschrijvend gebruikt.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Tom De Herdt

Evaluerende actor: Tom De Herdt

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Het principe van de solidariteit komt ‘onder druk’ te staan. Die woordkeuze kan erop wijzen dat het iets is wat er normaal wel zou moeten zijn.

Twee ethische principes dus, en het lijkt alsof we moeten, maar niet kunnen kiezen. Alsof elke bijkomende vluchteling de metronoom sneller en sneller doet tikken tussen links en rechts, de foto of het citaat van Dewael, de **solidariteit** of de rechten en plichten (De Herdt, 2015, p. 38).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Tom De Herdt

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term wordt ook hier weer eerder informatief gebruikt en wordt niet echt geëvalueerd.

Of we effectief moeten kiezen, is nog maar de vraag. Het principe van rechten en plichten lijkt me meer dan genoeg om onvoorwaardelijke hulp te bieden aan vluchtelingen. De redenering van Dewael is principieel correct, maar empirische nonsens: hij redeneert alsof daar plots een staatsburger uit het niets verschijnt. Terwijl een vluchteling ook een geschiedenis heeft, ergens ver weg in een ander land, waar hem essentiële rechten werden ontzegd. Rechten en plichten die pas aan onze grens beginnen, dat is struisvogelliberalisme. Daartegenover kan je een liberalisme plaatsen dat uitgaat van 'recht op leven met gelijke en waardige kansen' voor iedereen, zoals partijgenoot Alexander De Croo het in zijn beleidsnota voor ontwikkelingssamenwerking uitdrukt. Mensen weer in hun rechten herstellen is geen daad van **solidariteit**, maar van een liberaal basisprincipe van gelijkwaardigheid van elk individu (De Herdt, 2015, p. 38).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Tom De Herdt

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Ook hier wordt de term 'solidariteit' vrij neutraal gebruikt om iets uit te leggen. De auteur geeft geen evaluatie aan de term.

Overigens is het maar de vraag in hoeverre wijzelf hebben bijgedragen tot het ontzeggen van die essentiële rechten. Of we dat nu aangenaam vinden of niet, of we er nu iets aan doen of niet, de effecten van ons doen en laten stoppen evenmin aan onze landsgrenzen. Ons economische en ecologische bestaan is onontkoombaar **verbonden** met de levensomstandigheden van mensen ver weg. Het is niet omdat die effecten diffuus zijn, dat ze er niet zijn. Het is dus nog maar de vraag of de rechten die een vluchteling hier komt opeisen niet, indirect, de rechten zijn die wij hem daar hebben ontnomen (De Herdt, 2015, p. 38).

Codering: neutraal

Bron artikel: Tom De Herdt

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term wordt ook hier niet echt geëvalueerd door de auteur.

b) Egoïsme

De misrekening van Theo Francken - 17 augustus 2015

Het siert Francken dat hij zich bij elke gelegenheid afzet tegen het **egoïstische**, kille discours van Filip Dewinter (Vlaams Belang), die mannen, vrouwen en kinderen wil terugsturen naar oorlog, geweld, verkrachting en brandbommen. Ons land kan niet iedereen binnenlaten.

Maar hier gaat het om oorlogsvluchtelingen. Dan past alleen een grote generositeit, eventueel op basis van tijdelijke opvang (De Vriendt, 2015, p. 31).

Codering: onwenselijk

Bron artikel: Wouter De Vriendt, politicus van Groen

Evaluerende actor: Wouter De Vriendt

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur geeft op een impliciete manier weer dat hij het "egoïstische en kille discours van Filip Dewinter" niet apprecieert. Hij geeft dan ook aan dat het Francken 'siert' dat hij zich tegen dit discours afzet. Dit kan dus zeker betekenen dat de auteur egoïsme ongewenst vindt. Aangezien hier Wouter De Vriendt van de eerder linkse partij Groen aan het woord is, zou dit ook wel te verwachten zijn.

Hoe Francken tussen twee vuren belandt - 22 augustus 2015

Gemor van de rechtse achterban - tot zelfs regelrechte doodsbedreigingen van onbekenden, per mail en op Twitter - is het gevolg. De partij en Francken zelf erkennen dat ze veel vragen krijgen van kritische kiezers die zich afvragen waarom al die vluchtelingen zo in de watten worden gelegd. De voortdurende communicatie dat vluchtelingen geen geld krijgen en dat hij staat voor een beleid dat past voor **egoïsme** maar ook voor naïviteit, is geen toeval (Delepeleire & Winckelmans, 2015, p. 10).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Yves Delepeleire en Wim Winckelmans, redacteuren bij De Standaard

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het woord egoïsme wordt niet echt geëvalueerd, het wordt meer informatief gebruikt.

Een 'nee' voor vluchtelingen is de enige juiste keuze - 28 augustus 2015

Het Antwerpse absorptievermogen om nog meer kwetsbare nieuwkomers op te vangen, is volledig opgebruikt. In een stad (en land) waar begrippen als 'inburgering' en 'integratie' decennialang een politiek taboe waren, zal dat absorptievermogen ook niet snel weer toenemen. We hebben een historische achterstand die we dag na dag proberen in te dijkten. Als Antwerpen over de stadsgrenzen kijkt om deze jongste golf nieuwkomers op te vangen, is dat niet uit **egoïsme**. Het is een weloverwogen standpunt van een stad die reeds ruimschoots haar deel doet. Een stad die niet naïef is, ook. Als vluchtelingen hun erkenning op zak hebben, zullen ze massaal afzakken naar Antwerpen, zo leert de geschiedenis. Ook zonder uitnodiging zal de stad haar deel van de vluchtelingen moeten opvangen. Grote steden oefenen nu eenmaal een sterke aantrekkingskracht uit op nieuwkomers (Duchateau, 2015, p. 38).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Fons Duchateau, Antwerps schepen

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Egoïsme wordt hier meer als een mogelijke oorzaak voor het beleid van Antwerpen rond vluchtelingen gezien, maar wordt door de auteur niet als gewenst of ongewenst geëvalueerd.

Migratie is een ander woord voor ongelijkheid - 29 augustus 2015

De enorme druk die van de gigantische wereldwijde ongelijkheid uitgaat, was tot nu toe niet voldoende om te werken aan een betere verdeling van de welvaart. Integendeel: échte internationale solidariteit en maatregelen die het nationale **eigenbelang** op korte termijn overstijgen zagen we nauwelijks. Of we het nu hebben over afdwingbare oplossingen voor de klimaatverandering of de aanpak van armoede en ongelijkheid bij de wortels. Maar net zoals de klimaatopwarming steeds luider op de deur bonkt (in het Zuiden is ze al verwoestend), zal ongelijkheid in de vorm van migratie met een stormram aan de toegangspoort staan. Wachten we tot dan? Of komen we van onder de Europese (en Belgische) kerktoren en ontwikkelen we een écht solidair én internationaal beleid? We kunnen natuurlijk proberen vol te houden dat het normaal is dat je afkomst voor de helft bepaalt wat je toekomstkansen zijn en de bevolking wijsmaken dat anderen dat probleem maar moeten oplossen. Maar voor die optie vind ik weinig argumenten, noch met mijn hart, noch met mijn hoofd. Behalve goedkoop electoraal gewin, misschien (Vanden Berghe, 2015, p. 42).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Bogdan Vanden Berghe, directrice 11.11.11

Evaluerende actor: Bogdan Vanden Berghe

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin het woord 'eigenbelang' hier voorkomt, zou er op kunnen wijzen dat de auteur dit als iets ongewenst beschouwt. Zo zegt ze '. Integendeel: échte internationale solidariteit en maatregelen die het nationale eigenbelang op korte termijn overstijgen zagen we nauwelijks.' De auteur kan hiermee bedoelen dat het wel wenselijk zou zijn als er maatregelen zouden zijn die het nationale eigenbelang op korte termijn zouden overstijgen. Een bemerking hierbij is wel dat het hier om 'nationaal eigenbelang' specifiek gaat, wat niet helemaal kan gelijkgesteld worden aan de algemene term 'eigenbelang'.

c) Verdeeldheid

Wie durft de Afrikaanse leiders aanspreken? - 03 juli 2015

“Zo eensgezind Europese leiders een vuist maken tegen Griekenland, zo **verdeeld** reageren ze op de aanslepende vluchtelingencrisis. Het lijken wel amateuristische brandweermannen, schrijft Jan Goossens: ze blussen waar ze kunnen, maar doen niks aan de brandhaarden (Goossens, 2015, p. 38).”

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Goossens, directeur van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg

Evaluerende actor: Jan Goossens

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin 'verdeeld' voorkomt, kan erop wijzen dat de auteur dit als iets onwenselijks ziet. Zo geeft hij als volgende zin: 'Het lijken wel amateuristische brandweermannen. Ze blussen waar ze kunnen, maar doen niks aan de brandhaarden;' Met die metafoor geeft hij kritiek op hoe de Europese leiders verdeeld op het vluchtelingenprobleem reageert.

SOS Syrische christenen - 10 juli 2015

Het conflict in Syrië is bijzonder complex. Een operatie als deze - 244 christenen in veiligheid brengen op vraag van een Belgische actiegroep - vereist een nauwgezette inschatting van de mogelijke gevolgen. Volgens andere christenen in Aleppo bestaat de geredde groep voornamelijk uit maronieten, die via onduidelijke criteria werden geselecteerd. Selectief omgaan met religieuze en levensbeschouwelijke elementen verhoogt het risico op verdere **verdeeldheid** tussen moslims en christenen in Syrië. De resterende minderheidsgroep wordt daardoor extra kwetsbaar (Herremans, 2015, p. 39).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Brigitte Herremans, medewerker Midden-Oosten bij Broederlijk Delen en Pax Christi Vlaanderen

Evaluerende actor: Brigitte Herremans

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Brigitte Herremans geeft aan dat 'selectief omgaan met religieuze en levensbeschouwelijke elementen het risico verhoogt op verdere verdeeldheid...'. Dit kan dus impliceren dat het iets onwenselijks is, aangezien je er een 'risico op kan hebben'.

Mededogen – onverschilligheid

a) *Mededogen*

Er werden voor deze zoekterm in de artikelen van de Standaard geen resultaten gevonden.

b) *Onverschilligheid*

Wie durft de Afrikaanse leiders aanspreken? - 03 juli 2015

De maatschappelijke discussie over het lot van de vluchtelingen dreigt daardoor te verzanden in **onverschilligheid** 'omdat we er toch niets aan kunnen doen'. Het lijkt wel een discussie onder amateuristische brandweermannen. Ze blussen in het wilde weg, zonder na te denken over wat ze met de brandhaarden moeten doen (Goossens, 2015, p. 38).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Goossens, directeur van de Koninklijke Vlaamse Schouwburg

Evaluerende actor: Jan Goossens

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin de auteur de term gebruikt, kan erop wijzen dat hij die als iets onwenselijks beschouwt. Zo zegt hij: 'De maatschappelijke discussie over het lot van de vluchtelingen dreigt daardoor te verzanden in onverschilligheid'. Die woordkeuze kan er wel op wijzen dat de auteur liever niet heeft dat de discussie eindigt in onverschilligheid.

Belg in de bres voor verminkte kleuter - 11 augustus 2015

Vromans is vastbesloten die boodschap door te geven. Tijdens zijn vakantie in Kos, een eiland dat overspoeld wordt door vluchtelingen, viel hem de **onverschilligheid** van de vakantiegangers op. 'Het is gemakkelijk om de ogen te sluiten voor de miserie van anderen. Op Kos heb ik de gevolgen van de migratiecrisis van dichtbij meegemaakt. Aan het strand stuitte ik meermaals op kapotgesneden boten. De vluchtelingen dwaalden rond zonder aandacht te vragen, onzichtbaar bijna. Een triest zicht. Toen al was ik nieuwsgierig naar hun persoonlijk verhaal. Het gemak waarmee de vakantiegangers hun aanwezigheid negeerden, choqueeerde me. We kunnen het bestaan van die migranten toch niet ontkennen? Dat is mijn doel: de mensen wakker schudden (Salumu, 2015, p. 11).'

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Tuly Salumu, redactrice bij De Standaard

Evaluerende actor: Bram Vromans, een van de Belgen die zich inzette voor het jongetje in de sporttas

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: In de zin zelf waarin het woord voorkomt wordt er eigenlijk geen evaluatie aan toegekend. Wanneer Vromans later aan het woord komt, geeft hij bijvoorbeeld het volgende aan: "Het is gemakkelijk om de ogen te sluiten voor de miserie van anderen." en "Het gemak waarmee de vakantiegangers hun aanwezigheid negeerden, choqueeerde me. We kunnen het bestaan van die migranten toch niet ontkennen? Dat is mijn doel: de mensen wakker schudden." Die zinnen wijzen er toch wel op dat Vromans liever iets anders zou zien dan die onverschilligheid.

Een meisje in een roze jurkje glundert. Morgen stiekem de grens over, spannend - 22 augustus 2015

Het verhaal van hun barre reis is dat van bijna iedereen die uitgeput op het plein rust. Ze hebben erg lang gewacht om hun thuis achter zich te laten.. Het was de pasgeboren baby die de doorslag gaf. Dat de tocht tot aan de Turkse grens moeilijk zou zijn, wisten ze. Dat Turkije hen niet met open armen zou opwachten, vermoedden ze. Maar de hel van Griekenland, waar ze ternauwernood aan de cel ontsnapten, de corruptie in Macedonië en de **onverschilligheid** in Servië maakten hen duidelijk dat hun lijdensweg nog niet ten einde is (Hancké, 2015, p. 12).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Corry Hancké, redactrice bij De Standaard

Evaluerende actor: Corry Hancké

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De term wordt hier vermeld in een zin waarin allemaal negatieve dingen worden aangehaald die de lijdensweg van een vluchtelingengezin omschrijven: 'Maar de hel van Griekenland, waar ze ternauwernood aan de cel ontsnapten, de corruptie in Macedonië en de onverschilligheid in Servië maakten hen duidelijk dat hun lijdensweg nog niet ten einde is.' Onverschilligheid wordt hier als een deel van de lijdensweg omschreven en is dus duidelijk ongewenst.

'Sta klaar om te vertrekken' - 29 augustus 2015

Was het omdat iedereen met vakantie was, vanuit **onverschilligheid** of vanuit kiesheid om het debat niet te recupereren? In Vlaanderen hield de politiek zich vrij stil, tot aan de

augustusverklaring van Bart De Wever (N-VA) woensdag in Terzake. De uitspraken dienden een dubbel doel: staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo Francken (N-VA), terwijl hij getrouw het door Europa juridisch opgelegde en historische asielrecht uitvoert, rechts voorbijsteken en hem zo uit de wind zetten, én zijn eigen achterban duidelijk maken dat het partijstandpunt niet verslapt is. De Wever: 'Ik ben pro-Schengen, maar als dat vrije verkeer ook een vrij verkeer van criminelen en terroristen aan het worden is, dan moet je daar grenzen aan stellen (Cottyn, 2015, p. 36).'

Codering: neutraal

Auteur artikel: Hans Cottyn, redacteur De Standaard

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Onverschilligheid wordt hier als een mogelijke oorzaak van iets aangehaald, maar er wordt niet direct een evaluatie aan toegekend.

Het Nieuwsblad

Menselijkheid – onmenselijkheid

a) *Menselijkheid*

'De eerste vluchteling die ik in mijn armen had, was een baby' - 14 juli 2015

Niet dat het moment zich leende tot emoties. Toen de vluchtelingen aan boord werden gehesen, waren ze uitgeput en radeloos. Ze kregen water en een deken, en werden begeleid naar een toilet. 'Op dat moment probeerde ik het eerste contact te maken', zegt - Magali. 'Dat is heel miniem. Wij hadden een steriel pak aan, die mensen zagen enkel onze ogen achter een bril. Maar met je ogen kan je heel veel vertellen. Als ik glimlachte, zagen die mensen dat. Als ik sprak, werden ze gerustgesteld door de toon van mijn stem. We probeerden hen **menselijkheid** terug te geven, iets wat ze al lang niet meer hadden gekend. Dat was even belangrijk als het water en de dekens (Heyvaert, 2015, p. 14).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bert Heyvaert, journalist bij Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Magali Huret, een psychologe die meeging met het marineschip Godetia in de Middellandse Zee om vluchtelingen van boten op te pikken

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Magali Huret vertelt het verhaal op zo'n manier dat menselijkheid er voor haar echt wel als gewent uitkomt. Zo zegt ze bijvoorbeeld: 'We probeerden hen menselijkheid terug te geven.... Dat was even belangrijk als het water en de dekens.' Uit die woordkeuze kan afgeleid worden dat de waarde menselijkheid als wenselijk beschouwd wordt. De waarde wordt hier verondersteld.

'Dit is de schuld van de lakse Fransen' - 31 juli 2015

Wat hij ook benadrukte, was dat het een probleem is waar Groot-Brittannië en Frankrijk samen een antwoord op moeten bieden. Een gedeelde verantwoordelijkheid, met de focus op het sluiten van de grenzen, een **menselijk** terugkeer-beleid naar West-Afrika en het beklemtonen van het zinloze en gevaarlijke van de overtocht. De Britse staatssecretaris Theresa May vroeg Eurotunnel, de exploitant van de Kanaaltunnel, alvast om versneld werk te maken van een extra omheining, gesponsord door Britse ponden. Ook het plan om het Britse leger naar Frankrijk te sturen, behoort voor de politieke rechtervleugel tot de mogelijkheden (Huyberechts, 2015, p. 19).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Pieter Huyberechts, reporter bij Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: David Cameron, voormalig Brits premier

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Cameron benadrukt hier dat Groot-Brittannië en Frankrijk samen een antwoord moeten bieden op het probleem van Calais. Hierbij geeft hij ook aan dat er een focus moet liggen op 'een menselijk terugkeerbeleid'. Het feit dat het een probleem is dat moet worden opgelost en dat er een focus op een 'menselijk' terugkeerbeleid moet liggen, geeft wel aan dat Cameron menselijkheid belangrijk vindt, op z'n minst toch een menselijk terugkeerbeleid

Vooral Natacha Bouchart, burgemeester van Calais en door velen geprezen om haar **menselijke** aanpak, is de gebeten hond. Zij zag het voorbije anderhalf jaar het aantal vluchtelingen in haar stad oplopen van 200 (januari 2014) tot ruim 5.000 (vandaag). 'Het lijkt wel of Bouchart niet kan stoppen met ginder te benadrukken hoe geweldig het bij ons wel is', klinkt het in de Britse tabloid Daily Mail. 'Ze moet dringend stoppen met Engeland af te schilderen als een soort Eldorado, als een mythisch goudland. Dat is het niet (Huyberechts, 2015, p. 19).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Pieter Huyberechts

Evaluerende actor: velen (algemene term)

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Natacha Bouchart wordt door velen 'geprezen' om haar menselijke aanpak, wat aangeeft dat die mensen het toch als gewenst evalueren. De evaluerende actor zou hier ook de auteur zelf kunnen zijn, maar op zich evalueren die 'velen' de menselijke aanpak.

Jungle - 01 augustus 2015

Jungle. Zo worden de tentenkampen in Calais genoemd vanwaar vluchtelingen elke nacht opnieuw proberen over te steken naar Groot-Brittannië. Het getuigt van wat sarcasme. Het toont dat humor een mooie **menselijke** trek is, die zoals onkruid zelfs op de meest onbarmhartige plekken overleeft. Hun stormloop levert hallucinante beelden op. Zoals dat van een kind van vier, ingeduffeld tegen de kou die van over zee waait, dat over een hekken wordt geduwd. Of een man met verbeterd gezicht die in een muur van prikkeldraad is verstrikt. Beelden van mensen in nood. Als tegengif tegen de woorden die worden gebruikt. Premier Cameron had het over 'een zwerm', jargon van extreemrechts. Een boulevardkrant die spreekt over 'kakkerlakken', het stigma dat in Rwanda werd gebruikt om de haat op te poken tot een genocide. Er is aan de andere kant van het Kanaal verontwaardiging over het feit dat het Rode Kruis de vluchtelingen eten geeft. De ontmenselijking van de vluchtelingen maakt het makkelijker om te vergeten dat het om gewone families gaat. Op zoek naar een beter leven dan in Syrië, Afghanistan, Jemen, noem de brandhaarden en oorden van miserie maar op. Landen waar jonge mensen geen toekomst zien die beter is dan het miserabele leven dat ze leiden (Mijlemans, 2015, p. 4).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Peter Mijlemans, redacteur Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijk' wordt hier gebruikt om het zelfstandig naamwoord 'trek' te beschrijven. Menselijkheid wordt hier niet geëvalueerd.

Calais is geen migratiecrisis, het is het gevolg ervan: een humanitaire catastrofe. Door het falen van Europa. Waar elke lidstaat als een struisvogel de kop in het zand steekt om de problemen van andere landen niet te zien. Beginnen met het opzetten - en mee betalen - van menswaardige opvangmogelijkheden, daar waar ze voet aan wal zetten, het zou ellende zoals in Calais voorkomen. Daarmee eindigt het niet. Er is niemand die de poort wil

openzetten, maar de afgesproken opvangquota zijn in vergelijking met de nood en mogelijkheden belachelijk. Als zelfs enige solidariteit onder de lidstaten te veel is gevraagd, nochtans het wezenskenmerk van een unie, dan moet de rest van de wereld er zeker niet op rekenen. De bakermat van het humanisme zijn we. Een menselijk gelaat tonen, dat lukt Europa maar niet (Mijlemans, 2015, p. 4).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Peter Mijlemans

Evaluerende actor: Peter Mijlemans

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur schrijft 'Een menselijk gelaat tonen, dat lukt Europa maar niet.' Met die laatste woorden impliceert hij dat het de Europese Unie wél zou moeten lukken en dat duidt er toch wel op dat de waarde menselijkheid wenselijk wordt bevonden.

Gwendolyn Rutten - 05 september 2015

'Ik voel me niet aangesproken als mensen me uitlachen met mijn verspreking. Dat wil zeggen dat ze geen inhoudelijke argumenten hebben om het te weerleggen. Denk je echt dat ik dacht dat ze in 1914 wisten dat de oorlog in 1918 zou gedaan zijn? Wat ik wilde zeggen, is dat het probleem niet nieuw is en dat we niet moeten doen alsof er morgen hocus pocus een oplossing is. Ik stoer me ook aan de vergelijking die met de Eerste Wereldoorlog wordt gemaakt. Ik heb het niet over het menselijke leed, daarin kan ik me wel verplaatsen. Maar de twee situaties zijn compleet verschillend. In 14-18 vluchtten mensen weg naar een buurland, en de overgrote meerderheid kwam terug na de oorlog. Nu is het veel complexer en het gaat de komende jaren niet meer van de agenda (Lesaffer & Cattebeke, 2015, p. 10).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Pieter Lesaffer, redacteur-commentator bij Het Nieuwsblad en Hannes Cattebeke, redacteur bij het Nieuwsblad

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijke' wordt hier als adjectief gebruikt bij 'leed', maar wordt niet geëvalueerd.

'Als het over vluchtelingen gaat, kun je niet anders dan tegelijk menselijk en streng te zijn. Want als je alleen maar menselijk bent, dan nemen misbruik en instroom alleen maar toe. Dat is empirisch bewezen. Herinner je dat we zo'n vijf jaar geleden hebben beslist dat asielzoekers niet meer op straat mochten slapen. Ze werden in hotels ondergebracht. Wat was toen het gevolg? Het verhaal begon de ronde te doen en er kwamen nog meer vluchtelingen naar ons land. Het is een permanent evenwicht (Lesaffer & Cattebeke, 2015, p. 10).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Pieter Lesaffer en Hannes Cattebeke

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten, voorzitter Open VLD

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Gwendolyn Rutten geeft hier aan dat 'je niet anders kan dan' tegelijk menselijk en streng zijn met vluchtelingen. Enerzijds evalueert ze dus menselijkheid wel als gewenst, maar wel in combinatie met strengheid.

Codering: neutraal

Auteur artikel: Pieter Lesaffer en Hannes Cattebeke

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Rutten legt hier uit dat je menselijkheid met strengheid moet combineren, maar evalueert die menselijkheid op zich niet echt. Het is niet zo dat ze menselijkheid als ongewenst evalueert, maar het moet wel in combinatie met strengheid zijn.

Nognachten kamperen - 05 september 2015

'Een **menselijk**, maar daadkrachtig beleid' is de slagzin van de federale regering in de aanpak van de asielcrisis. De regering investeert ook in het uitbreiden van de gesloten centra om uitgewezen asielzoekers efficiënt uit het land te kunnen zetten. De Staatsveiligheid krijgt ook extra personeel om de asielzoekers die ons land binnenkomen te screenen (Andries, Nog nachten kamperen, 2015, p. 4).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Simon Andries, politiek redacteur bij Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: de federale regering

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De slagzin van de federale regering is 'een menselijk, maar daadkrachtig beleid'. Dit impliceert dat diezelfde regering het toch wenselijk vindt dat hun beleid menselijk is. De journalist zelf evalueert de term niet.

b) Onmenselijkheid

Er werden voor deze zoekterm in de artikelen van het Nieuwsblad geen resultaten gevonden.

Solidariteit – egoïsme - verdeeldheid

a) Solidariteit

Jungle - 01 augustus 2015

Calais is geen migratiecrisis, het is het gevolg ervan: een humanitaire catastrofe. Door het falen van Europa. Waar elke lidstaat als een struisvogel de kop in het zand steekt om de problemen van andere landen niet te zien. Beginnen met het opzetten - en mee betalen - van menswaardige opvangmogelijkheden, daar waar ze voet aan wal zetten, het zou ellende zoals in Calais voorkomen. Daarmee eindigt het niet. Er is niemand die de poort wil openzetten, maar de afgesproken opvangquota zijn in vergelijking met de nood en mogelijkheden belachelijk. Als zelfs enige **solidariteit** onder de lidstaten te veel is gevraagd, nochtans het wezenskenmerk van een unie, dan moet de rest van de wereld er zeker niet op rekenen. De bakermat van het humanisme zijn we. Een menselijk gelaat tonen, dat lukt Europa maar niet (Mijlemans, 2015, p. 4).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Peter Mijlemans, redacteur Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Peter Mijlemans

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Het gaat hier om solidariteit tussen de lidstaten van de EU onderling. De auteur zegt 'Als zelfs enige solidariteit onder de lidstaten te veel is gevraagd... dan moet de rest van de wereld er zeker niet op rekenen.' De zin waarin het woord staat zou kunnen impliceren dat de auteur solidariteit als iets gewenst beschouwt.

'We moeten inzetten op vrijwillige terugkeer' - 27 augustus 2015

Fien sprokkelde een twintigtal getuigenissen, waarvan er vijf het filmpje haalden. 'Wat me het meest geraakt heeft, waren de moeders met kinderen. Moederziel alleen met je kind in een vreemd land, dat is erg hard. In het kraakpand aan Ribeaucourt wordt er binnen dan ook nog gerookt. Er liggen peuken op de grond en daartussen spelen de kinderen. Dat is niet goed. Maar tegelijk was ik ook geraakt door de grote **solidariteit** tussen de asielzoekers. Ze leggen alle beetjes bijeen om samen te kunnen eten. Ze steunen elkaar en blijven vechten (Coudron, 2015, p. 20).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Yves Coudron, journalist voor Het Nieuwsblad en De Standaard

Evaluerende actor: Fien Mortier, afgestudeerd sociaal werkster die haar eindproject maakte over vluchtelingen in kraakpanden

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: Fien Mortier geeft aan dat ze 'geraakt' is door de grote solidariteit. Dit zou kunnen impliceren dat ze dit wel als gewenst beschouwd. Ook de zaken die erop volgen zijn positieve voorbeelden: 'Ze leggen alle beetje bijeen om samen te kunnen eten. Ze steunen elkaar en blijven vechten.' Die kunnen ook impliceren dat solidariteit toch als iets positiefs gezien wordt.

'Terugkeren is voor velen geen optie. Soms uit trots of eergevoel, soms omdat ze hier al te lang zijn. Je wil niet met hangende pootjes terugkeren, want een West-Afrikaanse familie is trots op een familielid in Europa. Met projecten in de kraakpanden zelf, kunnen we hen wel warm maken voor een terugkeer. Verder pleit ik voor een gedeelde **solidariteit** voor de opvang van vluchtelingen. In Europa, maar ook in België. Je moet asielzoekers niet enkel in en rond Brussel opvangen, maar bijvoorbeeld ook in gemeenten in West-Vlaanderen (Coudron, 2015, p. 20).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Yves Coudron

Evaluerende actor: Fien Mortier

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Fien Mortier 'pleit voor' een gedeelde solidariteit met vluchtelingen. Ze beschouwt dit dus duidelijk als gewenst.

Vlaming wil massaal helpen - 04 september 2015

'Langs alle kanten worden wij benaderd door mensen die willen helpen', zegt An Luyten van het Rode Kruis Vlaanderen. 'We hebben het bewijs gekregen dat de **solidariteit** echt wel heel groot is bij de bevolking. Ik kan niet anders dan concluderen dat die foto's heel veel hebben losgemaakt. Het is alsof de mensen door die beelden van dat jongetje beseffen dat de mensen die met gevaar voor eigen leven in die gammele bootjes de oceaan oversteken, dezelfde mensen zijn die in ons land opvang komen vragen (Neyt, 2015, p. 6).'

Codering: neutraal

Auteur artikel: Geert Neyt, journalist Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: An Luyten evalueert solidariteit niet echt; ze geeft eerder aan dat de solidariteit heel groot is en geeft ook de oorzaken aan waarom dit veranderd is sinds de foto van Aylan Kurdi.

'We worden overspoeld met hulp voor vluchtelingen' - 04 september 2015

OCMW-voorzitter Rudy Coddens (SP.A) prijst de inzet en de **solidariteit** van Victoria Deluxe en Simon Hungé. 'Ik zal die vraag naar een loods zeker onderzoeken. Precies om **solidariteit**sacties te kanaliseren, deden we de oproep(zie De Gentenaar van woensdag, nvd.r.) om initiatieven via Gentinfo te melden (van Keymeulen, 2015, p. 23).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Karel van Keymeulen, redacteur De Gentenaar

Evaluerende actor: Rudy Coddens, OCMW-voorzitter (SP.A)

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Rudy Coddens 'prijst' de inzet en solidariteit van Victoria Deluxe en Simon Hungé en vindt solidariteit dus duidelijk wenselijk. Bij een politicus van SP.A is dit ook wel eerder te verwachten.

Gwendolyn Rutten - 05 september 2015

'Er worden de jongste tijd te veel grote discussies over de hoofden heen gevoerd. Ik wil liever met gezond verstand naar de werkelijkheid kijken. Dat houdt in dat we **solidair** zijn met de mensen die het moeilijk hebben, maar dat we hen tegelijk een engagement vragen op het vlak van taal en werk. Een samenleving bouw je niet door een leefloon en kindergeld te geven en voorts te zeggen: trek je plan. Of door mensen van 's morgens tot 's avonds in een kamer in een opvangcentrum te zetten (Lesaffer & Cattebeke, 2015, p. 10).'

Codering: wenselijk

Auteur: artikel: Pieter Lesaffer, redacteur-commentator bij Het Nieuwsblad en Hannes Cattebeke, redacteur bij het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten, voorzitter Open VLD

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Gwendolyn Rutten geeft aan dat solidariteit wenselijk is, maar wel op voorwaarde dat we iets van engagement terugvragen. Dit kan afgeleid worden uit de zinnen rond het woord: 'Ik wil liever met gezond verstand naar de werkelijkheid kijken' Hierna geeft ze concreet aan wat ze hiermee bedoelt: 'Dat houdt in dat we solidair zijn met de mensen die het moeilijk hebben, maar dat we hen tegelijk een engagement vragen op het vlak van taal en werk.'

'Het wordt wel wat wennen om asielzoekers in onze straten te zien' - 05 september 2015

Maar de **solidariteit** is groot en heel wat mensen komen met spullen naar de legerkazerne. Binnen mogen ze niet. Ze zetten hun goederen af op straat, zodat de asielzoekers die kunnen ophalen. Zo kwam een man met een volle wagen peren brengen voor de vluchtelingen. 'Alle burgers zouden deze mensen moeten helpen', zegt hij (Reuse, 2015, p. 40).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Stefaan Reuse, freelancejournalist

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Stefaan Reuse geeft enkel aan dat de solidariteit heel groot is, maar hij evalueert die solidariteit niet.

b) Egoïsme

Er werden voor deze zoekterm in de artikelen van het Nieuwsblad geen resultaten gevonden.

c) Verdeeldheid

N-VA verdeeld over klusjes voor vluchtelingen - 02 september 2015

"N-VA **verdeeld** over klusjes voor vluchtelingen" (Andries, 2015, p. 10)

De meningen binnen N-VA over de verplichte gemeenschapsdienst - de 'klusjes' - zijn **verdeeld**. Vlaams minister van Inburgering Liesbeth Homans juicht de maatregel toe, terwijl haar partijgenoot en Vlaams minister van Werk Philippe Muyters er het nut niet van in ziet. 'Activering is niet hetzelfde als bezigheidstherapie (Andries, 2015, p. 10).'

Codering: neutraal

Auteur artikel: Simon Andries, politiek redacteur Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Beide keren dat de term wordt gebruikt, worden ze niet geëvalueerd.

Mededogen-onverschilligheid

a) Mededogen

Theo Francken - 14 augustus 2015

Theo Francken zag zijn eerste echte zomervakantie in twee jaar tijd doorkruist door een forse opstoot van het aantal asielzoekers in ons land. Maar wie **medelijden** met hem zou beginnen krijgen, wordt door de staatssecretaris al meteen gerustgesteld: 'Ik heb wel degelijk verlof

genomen. Als staatssecretaris maak ik geen deel uit van de ministerraad.' Toen eind juli zijn collega's zich nog suf zaten te piekeren over de begrotingscontrole en de tax shift, was Francken al op vakantie vertrokken (Cattebeke, 2015, p. 8).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Hannes Cattebeke, redacteur bij Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Medelijden' wordt hier niet in de context van vluchtelingen gebruikt en wordt ook niet geëvalueerd.

Gwendolyn Rutten - 05 september 2015

Ze kreeg de wind van voren, maar blijft bij haar punt: geen 'blanco cheques' voor vluchtelingen, en benadrukken dat tegenover rechten ook plichten staan. 'Ik vind het ook wel hartverwarmend dat de vluchtelingen zoveel **compassie** oproepen', zegt Gwendolyn Rutten. 'Maar ik ben politica, het is mijn taak om aan morgen te denken (Lesaffer & Cattebeke, 2015, p. 10).'

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Pieter Lesaffer, redacteur-commentator bij Het Nieuwsblad en Hannes Cattebeke, redacteur bij het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: Gwendolyn Rutten vindt het 'hartverwarmend' dat vluchtelingen zoveel compassie oproepen. Hieruit kan afgeleid worden dat ze die compassie als iets wenselijks beschouwt.

'Het is realisme, met als doel om deze mensen een toekomst te geven. Met **medelijden** koop je niks. Het is niet omdat je meevoelt en **compassie** toont, dat je iets aan het oplossen bent. Dat is heel vaak zo in sociaal beleid. Dat is niet hard, het is wel een vraag om mee te bouwen aan de maatschappij. Dat geldt trouwens voor alle Belgen (Lesaffer & Cattebeke, 2015, p. 10).'

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Pieter Lesaffer en Hannes Cattebeke

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Gwendolyn Rutten geeft aan de je met medelijden 'niets koopt', wat wel kan impliceren dat ze het ongewenst vindt. Toch zijn het hier niet de journalisten van Het Nieuwsblad die aan het woord zijn, maar wel iemand die geciteerd wordt.

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Pieter Lesaffer en Hannes Cattebeke

Evaluerende actor: Gwendolyn Rutten

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Gwendolyn Rutten geeft aan dat 'compassie' niet altijd leidt tot het oplossen van een probleem. Daarom lijkt ze het eerder onwenselijk te vinden.

b) Onverschilligheid

Eindeloos wachten, en altijd weer bedrogen en bestolen worden - 05 september 2015

We wandelen samen een vijftal kilometer en lopen een verlaten strand op. Net voordien zijn enkele toeristen ons tentenkamp voorbijgelopen. Totaal **onverschillig** (en duidelijk te dronken) voor het leed dat zich voor hun ogen afspeelt. Ik beeld me in wat die vele honderden mensen op het water momenteel doormaken. De zee oogt hier dan misschien idyllisch, het is veruit het gevaarlijkste stuk van hun trip richting Noord-Europa. 'Vannacht hebben ze geluk', zegt Imad. 'Het is volle maan en hoge golven blijven dan uit (Huyberechts, 2015, p. 2).'

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Pieter Huyberechts, redacteur voor Het Nieuwsblad

Evaluerende actor: Pieter Huyberechts

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin de term 'onverschillig' gebruikt wordt, zou kunnen impliceren dat de auteur het als iets ongewenst beschouwt: 'Totaal onverschillig (en duidelijk te dronken) voor het leed dat zich voor hun ogen afspeelt. Hij doet de toeristen overkomen als onwetende, dronkenlappen die onverschillig zijn voor het leed en veroordeelt dit.

Het Laatste Nieuws

Menselijkheid-Onmenselijkheid

a) *Menselijkheid*

LVDK op maandag - 27 juli 2015

Dat betekent niet dat we geen **humaan** beleid moeten voeren noch dat we ons land als een "Fort Belgium" moeten afsluiten. We zijn echt wel in staat een goed aantal vluchtelingen op te vangen. Maar we moeten uitmaken welk soort vluchtelingen we bij ons een nieuwe kans willen bieden. Niet de jihadisten, niet de radicalen en extremisten. Er is voor hen geen plaats in ons land. Die is er wel voor al wie zich in onze samenleving heeft geïntegreerd, onze taal heeft geleerd, het goed doet op school en onze wetten respecteert. Daarover loopt op het web een petitie van de organisatie 'Zonderwijs', die pleit voor het recht op verblijf van dergelijke jongeren, van wie weer een aantal dreigt uitgewezen te worden. Elk terugkeerbeleid moet correct en efficiënt zijn, niet hardvochtig (Van Der Kelen, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Luc Van Der Kelen, politiek commentator Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Luc Van Der Kelen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Door de context waarin de term 'humaan' voorkomt, kan verondersteld worden dat de auteur het als wenselijk beschouwt, althans toch een 'humaan beleid'. Zo schrijft hij dat 'dat niet betekent dat we geen humaan asiel beleid moeten voeren'. Dit kan impliceren dat hij het wel gewenst vindt. Hij voegt er ook nog aan toe: 'We zijn echt wel in staat een goed aantal vluchtelingen op te vangen.' Dit is nog een argument om de voorgaande zin te ondersteunen en versterkt het idee dat er een humaan beleid moet zijn.

Karel De Gucht - 14 augustus 2015

De Hongaarse premier Orban bouwt een muur rond zijn land. Alsof mensen tegen te houden zijn met muren. Hij had best eerst wat uitleg gevraagd aan zijn Amerikaanse vrienden die een hek bouwden tussen de VS en Mexico. Een Syrisch echtpaar probeerde voor zijn zoontje dat aan een ernstige huidziekte lijdt verzorging te vinden in Europa. Maar het zoontje raakte zoek. De kleine Mohammed werd uiteindelijk teruggevonden in een reistas - die foto ging de wereld rond - en wordt nu verpleegd in een ziekenhuis in Boedapest. Victor Orban kan hem misschien een bezoekje brengen. Ondertussen is de dreumes overal welkom. Want met zo'n kind kan je wel mooi je **menslievendheid** etaleren. Wat zijn we toch goed in het rationaliseren van onze lafheid. Een Amerikaanse apotheker heeft op safari de leeuw Cecil afgeschoten. Hij moet zich nu verschuilen voor de volkswoede. Ik ben resoluut tegen dergelijke trofeejachten door rijkeluizen. Maar dat dit meer aandacht krijgt in de media en meer emotie losweekt dan het drama van honderdduizenden haveloze mensen, dat begrijp ik niet en wil ik niet begrijpen (De Gucht, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Karel De Gucht, Belgisch politicus van Open VLD

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het woord wordt niet geëvalueerd.

ONZE OPINIE - 20 augustus 2015

Geen expert kan op dit moment nauwkeurig voorspellen hoeveel asielzoekers tijdelijk of voorgoed in België zullen blijven. Natuurlijk is er een limiet van wat een land aankan, wil het door migratie niet ontwricht raken, maatschappelijk, financieel en cultureel, maar dan nog is het aantal nieuwelingen van ondergeschikt belang. Veel belangrijker is wat wij, Belgen, die mensen straks te bieden hebben en zij ons. Meer dan in het verleden, hopelijk. Van beide kanten. Onderzoek mag dan uitwijzen dat migratie op lange termijn overal een succesverhaal is, dat geldt niet voor elk land en op elk moment. Het wantrouwen van de Belg zit diep, getuige de 6 op de 10 die niet geloven in de meerwaarde van al die nieuwkomers. Het is te simpel om dat wantrouwen af te doen als een botte blijk van xenofobie of islamofobie. 'Let's face it': politiek België is jarenlang slecht omgegaan met zijn migranten, tegelijk te achterdochtig en te laks. Van de weeromstuit hebben die migranten al te zelden geboden wat hun opvangland van hen verwachtte. Vandaag lijken onze regeringen klaar om het beter te doen. Nuchterder en veeleisender dan toen, maar in ruil ook fair en genereus. Is het niet uit algehele **menslievendheid**, dan maar uit welbegrepen eigenbelang. Migratie is een feit, opvang een plicht, inburgering een must. Daar kunnen we voortaan maar beter een succes van maken (Segers, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het woord wordt niet geëvalueerd.

"'Nee' tegen vluchtelingen is enige juiste keuze" - 29 augustus 2015

"Mijn tekst gaat over de situatie in Antwerpen", zegt Fons Duchateau. "Ik ben van mening dat het nu geen goed idee zou zijn om een groot opvangcentrum in onze stad te bouwen om daar extra vluchtelingen op te vangen. Daarom schrijf ik: 'Antwerpen gaat niet op de eerste rij staan om vluchtelingen noodopvang te bieden.' Een lokaal opvanginitiatief organiseren zou een manifeste blunder zou zijn. Zowel voor de Antwerpse bevolking als voor de vluchtelingen zelf. Verantwoordelijk beleid voeren, is een kwestie van afwegen wat de stad aankan. Financieel, maar vooral **menselijk** en maatschappelijk. Het Antwerpse absorptievermogen om nog meer kwetsbare nieuwkomers op te vangen, is volledig opgebruikt. Een goede spreiding is ook in het belang van de vluchtelingen zelf. Een te grote concentratie belemmert de integratie. Vandaag is 'nee' zeggen de enige, juiste keuze voor Antwerpen", besluit Duchateau (Sinardet, 2015, p. 41).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Dave Sinardet, politicoloog

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De auteur geeft aan dat de stad moet afwegen ze aankan, op financieel maar vooral menselijk een maatschappelijk vlak. Hier komt dus geen evaluatie bij aan te pas.

Staatloos, dakloos, nutteloos - 02 september 2015

De politicus uit Maarkedal heeft een punt, maar origineel is hij niet. Het stond immers in het regeerakkoord dat een vorm van gemeenschapsdienst gekoppeld zou worden aan het leefloon... niet alleen voor vluchtelingen, maar voor álle rechthebbenden. De politieke partijen waren het erover eens, maar nu de vluchtelingen dagelijks met honderden toestromen, is het tijd dat ze er ook écht werk van maken. Het activeren van leefloners en/of langdurig werklozen is zacht uitgedrukt geen succes in ons land, omdat uitkeringsgerechtigden volgens de huidige regels meteen een voltijdse baan moet aannemen. Velen roepen familiale en/ of persoonlijke bezwaren in, waardoor de sociale tewerkstelling te vaak dode letter blijft. Dat werkt de brave belastingbetaler op de zenuwen. Begrijpelijk. De Vlaamse en federale overheid moeten dringend knopen doorhakken. Volgens kenners is er maar één oplossing: deeltijds "Chinees" (verplicht) vrijwilligerswerk voor álle leefloners, deftig in een duidelijk **menselijk** statuut gegoten dat geen discussie meer mogelijk maakt. Onder de vleugels van Vlaams minister van Werk Philippe Muyters (N-VA) is al een werkgroep aan de slag. Het zou niet misstaan, mochten ze het kluwen spoedig kunnen ontrafelen (Masschelin, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: José Masschelin, journalist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijk' wordt hier slechts als adjectief gebruikt bij een zelfstandig naamwoord. De term wordt niet geëvalueerd.

TREIN NAAR WESTEN ZIT VOL - 02 september 2015

Bijna 420.000 asielzoekers klopten dit jaar al aan bij de Europese Unie. En dat zullen ze dit najaar blijven doen. Tegelijk zorgt de toevloed voor **menselijke** drama's aan de poorten. Zoals in Macedonië. Of gisteren in Boedapest, toen de stationsdeuren van het statige Keleti-station onverbiddelijk toegingen voor vluchtelingen (Saenen, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Vanessa Saenen, persverantwoordelijke VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijke' wordt hier als adjectief gebruikt bij 'drama's'. De term wordt niet geëvalueerd.

5 vragen over foto die de wereld rondging - 04 september 2015 - Pagina 4

Fotografe Demir begrijpt het zelf niet helemaal. "Ik had dit nooit verwacht. Misschien zat de wereld te wachten op een beeld dat iets in beweging kan zetten. Misschien is mijn foto 'de klik' die nodig was. Ik was op het juiste moment op de juiste plaats." Cynici zullen eerder

zeggen dat Aylan op het juiste moment gestorven is. De laatste maanden deelden al tientallen andere kinderen zijn vreselijke lot. Hun foto's circuleerden soms op internet, maar haalden geen kranten. Aylan is echter verdrongen op het moment dat Fort Europa emotionele barsten begint te vertonen. Het moment waarop het woord 'vluchteling' het woord 'migrant' begint te verdringen. Het moment ook dat Angela Merkel zich tegenover hen heel **menselijk** begint te tonen. De tijd was met andere woorden rijp (EV, 2015, p. 4).

Codering: neutraal

Auteur artikel: EV

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Menselijk' is hier een beschrijving van hoe Angela Merkel zich tegenover vluchtelingen begon te gedragen. De term wordt niet geëvalueerd.

"Vluchtelingen verdienen onze hulp" - 05 september 2015

Geert Van Haute is een van de vrijwilligers die een weekend naar Calais trekt. Hij bezocht het vluchtelingenkamp daar al. "Ik weet wat ik kan verwachten. De toestand is daar absoluut schrijnend. Ik ben in Syrië ook in een vluchtelingenkamp geweest, daar was dat goed georganiseerd, open en **humaan**. Goed voor zo'n miljoen vluchtelingen. Terwijl er in Calais ongeveer 4.000 zitten. Wat er zich in Calais afspeelt, is beschamend. Op nog geen twee uur rijden, leven de mensen daar in de derde wereld. We hielden al een actie in mei, maar die kon amper op steun rekenen. Nu is dat anders, dankzij onder andere de sociale media. En gelukkig maar (Van Haute, 2015, p. 43)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Geert Van Haute, een van de vrijwilligers die naar Calais is getrokken om te helpen

Evaluerende actor: Geert Van Haute

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De auteur zet de toestand in het kamp van Calais in contrast met een kamp in Syrië. Over Calais zegt hij dat de toestand daar 'absoluut schrijnend' is. In Syrië daarentegen was het vluchtelingenkamp 'goed georganiseerd, open en humaan.' Die twee zinnen staan duidelijk in contrast met elkaar en het tweede kamp, het humane kamp, wordt duidelijk verkozen boven het vorige. Dit kan impliceren dat de auteur 'menselijkheid' belangrijk vindt.

"Angst vluchtelingen is onbeschrijflijk" - 05 september 2015

Een beetje meer **menselijkheid** voor de vluchtelingen. Dat vraagt Jesmina Meti (23) uit Buggenhout in een open brief. Zestien jaar geleden vluchtte zij zelf met haar ouders en zusjes vanuit Albanië naar België. "Als ik de beelden van de vluchtelingen nu zie, herbeleef ik het allemaal. De angst die je voelt, is onbeschrijflijk (Dooms, 2015, p. 41)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Nele Dooms, journalist voor Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jesmina Meti, die zelf vluchteling is

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Jesmina Meti vraagt duidelijk om méér menselijkheid. Daarom zal ze het waarschijnlijk als gewenst evalueren. Zij is zelf vluchteling, dus dit is ook wel te verwachten.

"Hier is het veilig, hier zijn we gelukkig" - 05 september 2015

Ook Humam Qusay Altaie moest zijn land Irak ontvluchten. "In Irak is geen menselijkheid meer", zucht hij. "Je moet continu waakzaam zijn. Als je niet strijdt, ben je niet veilig. Maar ik wil niet meevechten met het Iraakse leger of IS. Voor we naar hier kwamen, verbleef ik op straat. Hier is het gelukkig veilig. Ik zit hier goed en hoef niet naar een ander opvangcentrum. Ik wil in België blijven. Hier in Europa is er tenminste nog menselijkheid (Pieters, 2015, p. 41)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Ken Pieters, journalist voor Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Humam Qusay Altaie, vluchteling uit Irak

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Het citaat waarin 'menselijkheid' voorkomt op zich geeft geen evaluatie, maar de auteur voegt toe 'zucht hij', wat duidelijk impliceert dat de persoon het niet wenselijk vindt dat er geen menselijkheid meer is. Dit kan aangeven dat het menselijkheid net wel wenselijk vindt. Toch is het hier niet de journalist van Het Laatste Nieuws die evalueert, maar wel de Irakese vluchteling.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Ken Pieters, journalist voor Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Humam Qusay Altaie, vluchteling uit Irak

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Het citaat geeft aan dat de persoon menselijkheid belangrijk vindt: 'Ik wil in België blijven. Hier in Europa is er tenminste nog menselijkheid.'

b) Onmenselijkheid

ONZE OPINIE - 04 augustus 2015

In afwachting van erger bereidt de regering-Michel zich voor op wat te voorzien valt: een acute maar nog beheersbare toename van het aantal asielzoekers. Ze trekt vandaag alle registers open om voor extra opvangplaatsen te zorgen. Deed ze dat niet, dan is de kans groot dat haar vroeg of laat onmenselijkheid zou worden verweten. In de regeringen-Leterme en -Van Rompuy was de opvang een partijpolitieke catastrofe. Annemie Turtelboom (Open Vld), bevoegd voor Asiel, vocht een oorlogje uit met Marie Arena (PS), bevoegd voor Fedasil. Nadien was er minister van Defensie Pieter De Crem (CD&V), die wel zijn kazernes wou openstellen voor asielzoekers en andere daklozen, maar tot grote razernij van staatssecretaris Philippe Courard (PS) niet hun transport wou regelen. Dat probleem is in deze regering ontzenuwd. Theo Francken (N-VA) is bevoegd voor Asiel, afhandeling én opvang. De minister van Defensie is een partijgenoot, Steven Vandeput (Segers, Onze Opinie, 2015).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: het volk (?) – passieve zin zonder actor

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Vooral de zin waarin de term wordt gebruikt, kan impliceren dat ‘onmenselijkheid’ als iets onwenselijks wordt gezien. ‘... dan is de kans groot dat haar vroeg of laat onmenselijkheid zou worden verweten.’ Onmenselijkheid zou dus iets zijn wat verweten kan worden aan iemand, wat het een duidelijke negatieve connotatie geeft. Wie hier juist de evaluatie uitvoert, is echter voor discussie vatbaar.

LVDK op maandag - 10 augustus 2015

Geen wonder dat de Verenigde Naties geschokt zijn door zo'n cynische houding van een premier, ook al gelden voor zijn land nog verzachtende omstandigheden; geen wonder dat de VN schande spreken over de aanpak van de crisis in de Balkan-landen, maar ook en vooral in het rijke Frankrijk aan de Kanaaltunnel en door de **onmenselijke** houding van de Britten, waar de premier achter populistische aanpak loopt (Van Der Kelen, 2015, p. 2).

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Luc Van Der Kelen, politiek commentator Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Luc Van Der Kelen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De context waarin de term wordt gebruikt, kan impliceren dat auteur onmenselijkheid of toch een onmenselijke houding als iets onwenselijk ziet. Zo schrijft hij bijvoorbeeld ‘Geen wonder dat de VN schande spreken over... en door de onmenselijke houding van de Britten.’ De term wordt aangehaald bij enkele negatieve voorbeelden die de auteur kritisch veroordeelt.

"Ze geven zelfs gezinskortingen en garanties" - 14 augustus 2015

"Onmenselijk" (Demeester, 2015, p. 2)

Codering: neutraal

Auteur artikel: Frank Demeester, west-Vlaams procureur

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het gaat enkel om een tussentitel en er komt dus geen evaluatie aan te pas.

De magistraat spreekt van **onmenselijke** toestanden. "We maakten het mee: een noodoproep van een vreemd nummer. 'Help! We zitten in een wit busje richting de kust. We zitten in de koelcel en kunnen moeilijk ademen.' We hebben toen alle witte busjes op de E40 aan de kant gezet. Uiteindelijk hebben we die mensen op tijd gevonden, in Coquelles, in Pas-de-Calais. Doorgaans verlinken die mensen hun smokkelaars niet. Omdat ze al betaald hebben en ondanks alles hopen op hun bestemming te geraken (Demeester, 2015, p. 2)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Frank Demeester

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Onmenselijk' wordt hier enkel gebruikt als adjectief bij 'toestanden'. Er vindt geen evaluatie plaats.

"Angst vluchtelingen is onbeschrijflijk" - 05 september 2015

Jesmina heeft ondertussen haar eigen toekomst uitgebouwd, in die zestien jaar dat ze nu in België verblijft. "Al was dat niet makkelijk", zegt ze. "Tien jaar lang hebben we moeten wachten op regularisatie. Ik kan de ettelijke jaarlijkse brieven niet meer tellen waarin we meegedeeld kregen dat we teruggestuurd zouden worden. Die onzekerheid, niet weten of je de volgende dag wel opnieuw aan je schoolbankje zou zitten. Mijn mama heeft onze regularisatie zelfs niet meegemaakt, ze is overleden. Ik voel me nu thuis in België, ik hou van het land en beschouw het als mijn vaderland. Al heb ik het moeilijk met de koele en **onmenselijke** reacties van sommige landgenoten op de vluchtelingenstroom (Dooms, 2015, p. 41)."

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Nele Dooms, journaliste voor Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jesmina Meti, die zelf vluchteling is

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: Jesmina Meti geeft aan dat ze 'het moeilijk heeft' met de onmenselijke reacties van sommige landgenoten op de vluchtelingenstroom. Dit maakt duidelijk dat ze dit onwenselijk vindt.

Solidariteit – egoïsme - verdeeldheid

a) *Solidariteit*

LVDK op maandag - 10 augustus 2015

Het is al schandalig op zich dat de premier van een EU-land hulp voor vluchtelingen gebruikt als een soort testcase voor onderlinge **solidariteit** binnen de EU. "Eerst eens kijken of Europa komt helpen", en als de vluchtelingen intussen afzien? Jammer... Het feit dat Griekenland het zelf moeilijk heeft in een diepe economische crisis zou niet eens mogen opgevoerd worden als een relevant argument. Alsof het Griekse leger niet ten minste tenten en water zou hebben, om maar iets te zeggen (Van Der Kelen, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Luc Van Der Kelen, politiek commentator bij Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het is niet de onderlinge solidariteit op zich die geëvalueerd wordt in deze alinea, wel voor 'dat de premier van een EU-land hulp voor vluchtelingen gebruikt als een soort testcase voor onderlinge solidariteit binnen de EU'.

onze OPINIE - 22 augustus 2015

Solidariteit. Mag je het woord nog laten vallen zonder op hoongelach getrakteerd te worden? Mag je er nog een beroep op doen zonder een emmer scheldwoorden over je heen te krijgen? Blijkbaar niet. Caritas riep de Belgische huiseigenaars gisteren op tot **solidariteit** met de asielzoekers. Wie een pand op overschot heeft, krijgt een faire huurprijs als hij het tijdelijk verhuurt aan gezinnen die hier politiek asiel hebben gevraagd. Dat is de deal die Caritas voorstelt, sinds jaar en dag trouwens. Het is maar een voorstel. Een beleefde vraag, geen bevel. Toch reageerde de onderbuik van Vlaanderen gisteren als door een wesp gestoken. Op sociale media en fora allerhande regende het ranzigheid. Wat zou de volgende stap zijn? Dat ze ons gaan verplichten om ons eigen bed te verhuuren en zelf in de garage te slapen? Dat we ze gratis kost en inwoon moeten geven, die profiteurs, die christenhaters, die gelukszoekers? Toen de Belgische bisschoppen zich bij die oproep aansloten, het mededogen van paus Franciscus indachtig, was het hek helemaal van de dam. Dat ze godverdomme eerst maar eens hun eigen lege kerken moesten vullen met dat uitschot, te beginnen met de Sint-Pieter in Rome (Segers, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: Het woord staat op zich en wordt niet in de context van een zin gebruikt.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers

Evaluerende actor: Caritas, organisatie die zich inzet voor vluchtelingen

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De organisatie Caritas 'roept op tot' solidariteit. Dit geeft aan dat ze dit wel als wenselijk beschouwt.

Dekens, schoenen en... 8 kilo neuzekes - 25 augustus 2015

Dominique Willaert is er tevreden mee. "Cuberdons zijn dan niet levensnoodzakelijk, maar ze zullen zeker verorberd worden", zegt hij. "Ik vind het zeer mooi om te zien hoe **solidair** de mensen zijn. En dit is net de Gentse ziel: niet alleen het broodnodige schenken, maar ook zotte dingen, zoals deze neuzekes (Van Eenaeme, 2015, p. 17)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Laurence Van Eenaeme, journaliste Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Dominique Willaert, vrijwilliger vzw Victoria Deluxe

Evaluatief middel: affectief statement

Verklaring: Dominique Willaert vindt het 'zeer mooi om te zien hoe solidair mensen zijn'. Hij vindt solidariteit duidelijk wenselijk.

10 ton hulpgoederen voor vluchtelingen - 03 september 2015

"In totaal hebben we ongeveer 8 à 10 ton hulpgoederen ingezameld. De mensen gaven gehoor aan onze oproep voor democratie en vrede in de wereld. Wij, als opgestane burgers, en de vele mensen die goederen doneerden, zien de acute noden waarmee de vluchtelingen in Calais en ook elders worden geconfronteerd. Het is onze burgerplicht om iets te ondernemen. We proberen zoveel mogelijk te doen, zo lang het maar binnen onze mogelijkheden ligt. 'Burger Opstaand' meent dat ons initiatief voor de vluchtelingen in Calais aansluit bij het gevoel van noodzakelijke **solidariteit** dat bestaat bij de meerderheid van de bevolking (Mertens, 2015, p. 19)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Bart Mertens, regiojournalist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Peter Pauwels, vrijwilliger bij Burger Opstaand

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Peter Pauwels geeft aan dat er een gevoel van 'noodzakelijke' solidariteit dat bestaat bij de meerderheid van de bevolking. Hij geeft dus aan dat hij solidariteit wenselijk en zelfs noodzakelijk vindt.

"Ik laat mij geen schuldgevoel aanpraten" - 05 september 2015

"Zo simpel is het inderdaad. Je wordt in Europa beloond voor slecht beleid en gestraft voor goed beleid. Wie zoals Duitsland of België investeert in een genereuze sociale zekerheid, trekt vluchtelingen aan als een magneet. Theo Francken krijgt kritiek omdat wij elke dag maar 250 asielaanvragen behandelen. Weet u hoeveel de Griekse Dienst Vreemdelingenzaken er behandelt? Vier dagen per week: geen. De Grieken zijn een halve dag per week open. Wie is dan het meest sociaal? Syriza of wij, de hardvochtige Vlamingen? De mensen zijn niet naïef. Ze snappen niet waarom uitgerekend wij al dat leed moeten verzachten. U titelt op uw voorpagina: 'Als dit Europa niet raakt, wat dan wel?' Je zou de vraag ook anders kunnen stellen: 'Als dit Saoedi-Arabië niet raakt, wat dan wel?' Rijk land. Buurland. Nul Syriërs vangen zij op. Dat ondermijnt het draagvlak voor onze **solidariteit**. En het lokt reacties uit die - daarin heeft u gelijk - ronduit ranzig zijn. Ik ben wel wat gewend, maar ik schrik als ik mijn mailbox open. En u wilt niet horen wat mensen me toeroepen op straat (Segers, 2015, p. 12)."

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Guy Verhofstadt, Europees parlementslid

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Guy Verhofstadt beschuldigt Saoedi-Arabië ervan geen Syriërs op te vangen. Daarop geeft hij aan 'Dat ondermijnt het draagvlak voor onze solidariteit.' Dit geeft aan dat het toch wel wenselijk is dat er wél een draagvlak is voor onze solidariteit. De journalist van Het Laatste Nieuws is hier zelf niet de persoon die de evaluatie maakt.

"Na die foto moest ik iets doen" - 05 september 2015

"En we willen nog iets extra doen in het licht van de actualiteit", klinkt het. "Zo zullen we een geefdoos plaatsen, waarin je herenkledij, winterkledij en schoenen achter kan laten. In het

opvangcentrum in Poelkapelle is daar momenteel blijkbaar nood aan. Aangezien **solidariteit** een van de sleutelwoorden is voor het Geefplein, moesten we wel iets doen voor de vluchtelingen. Maar we beperken ons wel tot de voorgenoemde spullen omdat we zeker weten dat daar ook echt nood aan is. En wie naar het Geefplein komt, kan ook kiezen: ofwel bied je spullen op het Geefplein zelf aan, ofwel leg je ze aan de kant voor de vluchtelingen. Het zal hoe dan ook goed terechtkomen." Het Geefplein opent zaterdag 'de deuren' om 13.30 uur (Bacelle, 2015, p. 42).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Lisa Bacelle, freelancejournaliste

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'solidariteit' wordt hier gebruikt om een van de waarden van het Geefplein te omschrijven, maar wordt niet als wenselijk of onwenselijk geëvalueerd.

b) Egoïsme

ONZE OPINIE - 20 augustus 2015

Geen expert kan op dit moment nauwkeurig voorspellen hoeveel asielzoekers tijdelijk of voorgoed in België zullen blijven. Natuurlijk is er een limiet van wat een land aankan, wil het door migratie niet ontwricht raken, maatschappelijk, financieel en cultureel, maar dan nog is het aantal nieuwelingen van ondergeschikt belang. Veel belangrijker is wat wij, Belgen, die mensen straks te bieden hebben en zij ons. Meer dan in het verleden, hopelijk. Van beide kanten. Onderzoek mag dan uitwijzen dat migratie op lange termijn overal een succesverhaal is, dat geldt niet voor elk land en op elk moment. Het wantrouwen van de Belg zit diep, getuige de 6 op de 10 die niet geloven in de meerwaarde van al die nieuwkomers. Het is te simpel om dat wantrouwen af te doen als een botte blijk van xenofobie of islamofobie. 'Let's face it': politiek België is jarenlang slecht omgegaan met zijn migranten, tegelijk te achterdochtig en te laks. Van de weeromstuit hebben die migranten al te zelden geboden wat hun opvangland van hen verwachtte. Vandaag lijken onze regeringen klaar om het beter te doen. Nuchterder en veeleisender dan toen, maar in ruil ook fair en genereus. Is het niet uit algehele menslievendheid, dan maar uit welbegrepen **eigenbelang**. Migratie is een feit, opvang een plicht, inburgering een must. Daar kunnen we voortaan maar beter een succes van maken (Segers, 2015, p. 2)

Codering: onwenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: De kleine woordjes die Jan Segers toevoegt aan de zin waarin de term 'eigenbelang' voorkomt, kunnen erop wijzen dat hij eigenbelang als onwenselijk beschouwt. Zo schrijft hij: 'Is het niet uit algehele menslievendheid, dan maar uit welbegrepen eigenbelang.' Zo geeft hij aan dat, in het ideale scenario, de regering dit doet uit menslievendheid, maar als het dan echt niet anders gaat, dan toch maar uit eigenbelang. Menslievendheid wordt hier duidelijk de voorkeur gegeven.

c) *Verdeeldheid*

TREIN NAAR WESTEN ZIT VOL - 02 september 2015

Hoewel volgens enkele experts nog beheersbaar, houdt de asielcrisis Europa in de ban en zaait ze **verdeeldheid**. Dit jaar vroegen zo'n 420.000 mensen asiel aan in de Europese Unie. Het gros trekt naar de westelijke en noordelijke EU-lidstaten, met Duitsland als ultieme bestemming. Maar ook in ons land wordt de rij asielzoekers langer en langer, met voor augustus een piek van 4.590 asielzoekers (Saenen, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: Vanessa Saenen, persverantwoordelijke VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De verdeeldheid wordt niet geëvalueerd.

Vlaams noodkamp dag vroeger open - 04 september 2015

Geen ontvangstcomité, maar ook geen horde tegenstanders. Ondanks de **verdeeldheid** is het eerste Vlaamse noodopvangkamp voor asielzoekers gisteravond geruisloos opengegaan in Sijsele. Zo'n honderd mannen, vrouwen en kinderen sliepen er vannacht voor het eerst sinds lang gewoon nog eens in een echt bed (Voorstander, 2015, p. 2).

Codering: neutraal

Auteur artikel: voorstander (staat zo in het artikel bij bronvermelding)

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: 'Verdeeldheid' wordt hier meer informatief gebruikt, er wordt geen evaluatie aan toegekend.

Mededogen – onverschilligheid

a) *Mededogen*

ONZE OPINIE - 12 augustus 2015

De vluchtelingen crisis heeft vele gezichten. Dat van de Syrische kleuter Mohammed is het meest aangrijpende. Geen moeder- of vaderhart dat niet breekt bij de aanblik van die verminkte onschuld, verschroeid door de oorlog, verpakt in een sporttas. Een kind van vier, te jong nog om te beseffen dat het wonden draagt die de tijd nooit helen zal. Het beeld van de kleine Mohammed confronteert Europa met zijn eigen selectieve **barmhartigheid**. Eisen we een minimum aan zichtbare gruwel voor we vluchtelingen ons **mededogen** waardig achten? Willen we eerst de sporen van hun leed zien en de littekens van hun lijdensweg voor we hen welkom heten op onze kusten? Moeten vluchtelingen onze steun verdienen? Moet de wanhoop in hun ogen te lezen staan? Moeten ze eerst haveloos aanspoelen op Kos of halfdood op Lampedusa voor we hun reismotief ernstig nemen? Is kapseizen een extra troef en verzuipen part of the game (Segers, 2015, p. 2)?

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Jan Segers gebruikt de term in zo'n context dat geïmpliceerd kan worden 'selectieve barmhartigheid' iets negatiefs is. Dit kan betekenen dat hij ook barmhartigheid belangrijk vindt. Zo schrijft hij: 'Het beeld van de kleine Mohammed confronteert Europa met zijn eigen selectieve barmhartigheid.' Door die woordkeuze kan Jan Segers aangeven dat selectieve barmhartigheid iets negatiefs is.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Jan Segers schrijft: 'Eisen we een minimum aan zichtbare gruwel voor we vluchtelingen ons mededogen waardig achten?' Dit kan impliceren dat dat mededogen iets gewenst is. Jan Segers veroordeelt ook het feit dit hier een minimum aan gruwel moet zijn vooraleer dat mededogen er is, wat ook kan impliceren dat hij dit laatste gewenst vindt.

Onze OPINIE - 22 augustus 2015

Solidariteit. Mag je het woord nog laten vallen zonder op hoongelach getrakteerd te worden? Mag je er nog een beroep op doen zonder een emmer scheldwoorden over je heen te krijgen? Blijkbaar niet. Caritas riep de Belgische huiseigenaars gisteren op tot solidariteit met de asielzoekers. Wie een pand op overschot heeft, krijgt een faire huurprijs als hij het tijdelijk verhuurt aan gezinnen die hier politiek asiel hebben gevraagd. Dat is de deal die Caritas voorstelt, sinds jaar en dag trouwens. Het is maar een voorstel. Een beleefde vraag, geen bevel. Toch reageerde de onderbuik van Vlaanderen gisteren als door een wesp gestoken. Op sociale media en fora allerhande regende het ranzigheid. Wat zou de volgende stap zijn? Dat ze ons gaan verplichten om ons eigen bed te verhuuren en zelf in de garage te slapen? Dat we ze gratis kost en inwoon moeten geven, die profiteurs, die christenhaters, die gelukszoekers? Toen de Belgische bisschoppen zich bij die oproep aansloten, het **mededogen** van paus Franciscus indachtig, was het hek helemaal van de dam. Dat ze godverdomme eerst maar eens hun eigen lege kerken moesten vullen met dat uitschot, te beginnen met de Sint-Pieter in Rome (Segers, 2015, p. 2)

Codering: neutraal

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'mededogen' wordt hier niet geëvalueerd.

ONZE OPINIE - 27 augustus 2015

Burgemeester Bonte vindt het absurd, zegt hij, om een asielcentrum te openen als hij de veiligheid van die mensen niet kan waarborgen. Dat is de wereld op zijn kop. Absurd is het dat een stad, een regio, een land niet bij machte is om zich garant te stellen voor de mensen die het opvangt. Als het daar niet in slaagt, dan verwordt Vilvoorde, en bij uitbreiding Vlaanderen en België, tot een miniatuur-Syrië waar vluchtelingen stuiten op wat ze ontvlucht dachten te zijn: haat, geweld en radicalisme. **Mededogen** is in elke relatie tussen mensen het hoogste goed, maar in hun bestrijding van godsdienstwaanin horen Vilvoorde, Vlaanderen en België meedogenloos te zijn (Segers, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: evaluatief statement

Verklaring: Jan Segers geeft duidelijk aan dat hij mededogen wenselijk vindt door de zin: 'Mededogen is in elke relatie tussen mensen het hoogste goed.'

Smokkelaars laten 71 vluchtelingen stikken in koelwagen Ook een baby en 3 jongetjes - 29 augustus 2015

Waar de vluchtelingen precies naar hun laatste adem haptten tijdens hun odyssee van oost naar west, is nu de centrale vraag. Uit tolgegevens blijkt dat de koelwagen van Boedapest kwam en woensdagmorgen om 9 uur nog in Hongarije was, zij het net vóór de grens met Oostenrijk. De identificatie wordt sowieso nog een hele klus. De Oostenrijkers openden al een telefonische hotline waar ongeruste familieleden zich kunnen melden. Oostenrijks minister van Binnenlandse Zaken Johanna Mikl-Leitner stelde dat "ons **medeleven** naar de slachtoffers uitgaat, maar dat **medeleven** alleen niet genoeg is. Mensensmokkelaars zijn criminelen. We moeten er met zero tolerance tegen vechten (De Meyer, 2015, p. 10)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Katrien De Meyer, journaliste Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: In het eerste deel van de zin staat de term 'medeleven' gewoon in context van 'ons medeleven gaat naar de slachtoffers uit'.

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Katrien De Meyer

Evaluerende actor: Johanna Mikl-Leitner, voormalig Oostenrijks minister van Binnenlandse Zaken

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Mikl-Leitner stelt dat 'medeleven alleen niet genoeg is'. Ze vindt het dus wel wenselijk, maar vindt dat er nog wel meer kan gedaan worden. Toch is hier de journaliste van Het Laatste Nieuws hier zelf niet aan het woord.

ONZE OPINIE - 04 september 2015

Niemand verlangt van de eerste minister dat hij de vluchtelingen hier herzlich Willkommen heet, zoals in Duitsland. Niemand verlangt van hem dat hij de deuren van ons land wijdopen zet en elke gelukszoeker in de armen sluit. De diep gewortelde angst voor de komst van nog meer moslims is begrijpelijk. Die hoeft de premier niet te ontzenuwen. De vraag aan asielzoekers om een spontane wederdienst is niet hardvochtig. Daar hoeft de premier geen afstand van te nemen. En nee, hij moet niet de grootmoedigheid van Angela Merkel evenaren. Voor zulke boodschappen mist hij haar morele gezag. Maar het zou hem sieren mocht hij op zijn minst pleiten voor **mededogen** en ons land uittillen boven de racistische ranzigheid die dezer dagen troef is op internetfora en sociale media. Zich terugtrekken is geen optie (Segers, 2015, p. 2).

Codering: wenselijk

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: Jan Segers

Evaluatief middel: veronderstelde waarden

Verklaring: Jan Segers geeft het volgende aan: 'Het zou hem sieren mocht hij op zijn minst pleiten voor mededogen...' Het feit dat hij iemand vraagt te 'pleiten' voor mededogen, kan impliceren dat hij dit wel gewenst vindt.

"Ik laat mij geen schuldgevoel aanpraten" - 05 september 2015

"Dat is een onwaarschijnlijk aantal. Wat daarin nog altijd meespeelt, is de Duitse neiging tot Wiedergutmachung van de Tweede Wereldoorlog. **Barmhartigheid** bij wijze van afbetaling van hun historische schuld (Segers, 2015, p. 12)."

Codering: neutraal

Auteur artikel: Jan Segers, columnist Het Laatste Nieuws

Evaluerende actor: /

Evaluatief middel: /

Verklaring: De term 'barmhartigheid' wordt hier informatief gebruikt en wordt niet geëvalueerd.

b) Onverschilligheid

Voor deze zoekterm werden in de artikel van Het Laatste Nieuws geen resultaten gevonden.